Féláru szelvényes előadások a Vigszinházban és Urániában

VASÁRNAP, 1933 AUGUSZTUS 13. XXXI. ÉVFOLYAM 183. SZ. 20 FILLÉR

debreceni
független Ujság
politikai napilap

Letartóztattak egy csendőrt az átszurt szivü ember ügyében

Ne dobják a gazdák piacra terményeiket!

Kállay miniszter az egész buzatermés elhelyezését igéri, jobb árakat vár és a tul nagy kinálat ellen óv

Budapest, augusztus 12. Kállay Miklós földmivelésügyi miniszter ma fogadta a magyar sajtó képviselőit és a következő felvilágositásokat adta a termés elhelyezésére folytatott tárgyalásairól:

— A magyar buzafelesleg elhelyezésére megnyitjuk a magyar kereskedelem számára a megfelelő piacokat. E piacokon a ránk irányadó világpiaci árnál valamivel magasabb árakat fizetnek a magyar buzáért.

— Abban a reményben vagyok, hogy a világpiaci árak némileg javulni fognak, amit attól várok, hogy augusztus 23-án a világ nagy buzatermelő államainak a képviselői ismét találkozni fognak és a londoni megállapodások akkor véglegesitve lesznek. Elkerülhetetlen volt, hogy a különböző országok felé különböző feltételek mellett irányuló kivitel biztositására bizonyos szervezetet létesitsünk. Ezeken a piacokon az ottani preferenciáknál és kondicióknál fogva más és más árak érhetők el.

— Minden törekvésünk az, hogy az adottságokon belül a magyar kereskedelemnek a legnagyobb szabadságot és jogos kereseti lehetőséget biztositsunk. A magyar gazdaközönségnek a kereskedelem támogatására nagy szüksége is van, mert az a rendkivüli jó minőség, amely ez évben rendelkezésére áll, csak ugy lesz elhelyezhető, ha a magyar kereskedelem ismert ügyességével mindazokat a kezeket, elsősorban a malmokat felkeresi, amelyek az idők során lassan-lassan manitoba-buzára kezdtek áttérni. Vigyázni fogok, hogy a magyar kereskedelem ebben a tevékenységében megfelelő támogatásban részesüljön.

— Nagy feladat vár a magyar malmokra is, mert a mostani minőség és az elért feltételek mellett teljes mértékben módjában áll az osztrák és más külföldi piacokon a magyar buza régi vevőit visszaszerezni.

AZ OLASZ TÁRGYALÁSOK

— A római tárgyalások folyamatban vannak, a buzára nézve létrejön a megegyezés, amely a mai nyomott olasz árak mellett is legalább egymillió métermázsa buza kivitelét biztositja.

— Ha Olaszországban jobb árak alakulnak ki, a megállapodás olyan lesz, hogy az 1,700.000 mázsáig rendelkezésünkre álló keret kihasználása lehetővé válik.

AZ OSZTRÁK PIAC

— Ami az osztrák tárgyalásokat illeti, ezeknek az alapgondolata az volt, hogy azokkal a buzákkal szemben, amelyek a régebbi időben az osztrák piacon egyáltalában nem szerepeltek, módot találjunk arra, hogy a magyar buza régi, ugyszólván kizárólagos pozicióját visszaszerezze.

— Ausztriában körülbelül kétmillió mázsa buza és egymillió mázsa liszt bevitele lesz szükséges. A magyar buza, a rendkivüli jó termés ellenére, elhelyezést fog találni. Éppen ezért nem látok semmi aggodalomra okot és ezt annál károsabbnak tartanám, mert az aggodalmaskodás tul nagy kinálatot idézne elő a különben is pillanatnyilag pénzszükében szenvedő gazdák részéről és oka lehetne az árak belső lemorzsolódásának.

— Nagy igazságtalanság lenne az, hogyha éppen a leggyengébb kezek már most piacra vinnék terményeiket és nem élveznék azt az előnyt, amelyet esetleg a későbbi szállitások normális lebonyolitása idején az ár állandósága jelentene. Különben is az idei buza ebben a pillanatban még őrlésre nem teljesen alkalmas.

*

A miniszteri nyilatkozatra, amely árpolitikai részében tökéletesen igazolja és fedi állásfoglalásunkat, legközelebb még visszatérünk.

Malom vagy krájzleráj?

Fogcsikorgató elkeseredéssel, tehetetlen haraggal vette tudomásul néhány héttel ezelőtt a Tiszántul gazdatársadalma, hogy a debreceni István-malom bezárta kapuit. Évtizedek óta nem volt olyan bő gabonatermés ezen a vidéken, mint épen most és a gazdáknak talán sohse volt nagyobb szükségük arra, hogy a tökéletesen felszerelt István-malom őrölje meg a buzájukat. Ám hiába! A közel száz esztendős nagymalom kapui bezárultak, a sok-sok derék munkást márólholnapra kitaszitották az uccára, a nyomoruságba, a nincstelenségbe. Kihült a kazán, nem füstöl már a hórihorgas kémény, nem zakatolnak már a gépek, üres a garat, a pókok nyugodtan szőhetik hálóikat. A temető, a pusztulás csendje ül az István-malom felett, amelyet hajdanában nagy koncepcióju, szivvel-lélekkel debreceni férfiak alapitottak azért, hogy legyen a buzakalászos Alföld szivében egy olyan modern, tökéletes technikai felkészültségü malom, amely a Tiszántul acélos buzájából a legkiválóbb lisztet őrli. Hosszu-hosszu évtizedeken keresztül debreceni kezek vezették és gyarapitották, fejlesztették az István-malmot, amig egyszerre megjelent a láthatáron a mindenható banktőkének egyik legjellegzetesebb magyar képviselője, a Hazai Bank, megszimatolta a zsiros üzletet és igérgetésekkel, hatalmas vagyona segitségével rátette kezét Debrecen ipari életének büszkeségére, az István-malomra.

* * *

Mi szükség van egy banknak malomra? Keresni akar. Rendben van. Tudjuk, hogy a tőke és különösképen a banktőke nem szentimentális, nem népjóléti intézmény. Hasznot akar az üzleteiből, minél több hasznot minél kevesebb kockázattal. Ez is rendben van. És rendben van az is, hogy a Hazai Bank az évek sorozatán át keresett, mindig csak keresett, egyre több pénzt keresett az István-malommal. Füstölt a kémény, dübörögtek a gépek, forgott a malomkő, porzott a liszt és a Debrecen-környéki gazdák buzájából arany csurgott a Hazai Bank urainak a páncélszekrényébe. Nem kutatjuk, hogy hány milliós profitot szivott el a Tiszántulról az István-malmon keresztül a Hazai Bank, de az bizonyos, hogy a jó öreg debreceni malom nagyon sokáig öntötte a pénzt a pesti banknak, mint ahogy egy jól tejelő fajtehén ontja bőven a tejét napjában kétszer a hatalmas sajtárokba.

Az István-malom ugy tejelt a Hazai Bank fejőasszonyainak a keze nyomán, akár egy dustőgyü, szimentháli tehén, amely a kövér svájci réteken kérődzik a selymes-zöld füből. Drága és becses fejősjószága volt nagyon-nagyon sokáig az István-malom a pesti banknak s most, amikor a legutóbbi egy-két esztendő természeti csapásai folytán kevesebb gabona termett, kevesebb lett az őrölni való, rosszabbodtak a liszt-export viszonyok, tehát a tehén tőgye kisé megapadt, a Hazai Bank urai megunták a tehenet, nem volt türelmük kivárni az ujabb rekordfejéseket, elővettek egy bunkót és ugy főbeütötték az István-malmot, hogy az örökre felfordult.

* * *

Hirlapi akciók? Küldöttségjárások? Kormányintervenciók? Kérések, könyörgések, méltányossági és humánus szempontok? A Hazai Bank ránditott egyet a vállán, legyintett a kezével, előkapta a kapukulcsot és ráforditotta az István-malom zárát.

A törvény paragrafusai szerint ehhez joga volt a Hazai Banknak. És miért törődne a zalkotó etika, a nemzeti élet iratlan paragrafusaival egy pesti bank 1933-ban?

* * *

Az István-malom rom[illegible]azonban váratlanul uj élet fakadt. Kiderült, hogy a Hazai [illegible] bunkózott

debreceni tehenét még mindig lehet fejni egy kicsit. Néhány liter tej, néhány százezer pengő profit még kiaknázatlan. Nosza, rajta hát, vegyük elő az uj sajtárokat...

* * *

Az elnémitott nagymalom tövében a Hazai Bank kinyitott egy krájzlerájt. Rájöttek arra, hogy az idei rekordtermés kapcsán érdemes lehet gabonával szatócskodni. Egy-két tisztviselő közreműködésével, akiknek még nem járt le a felmondásuk, megkezdték a gabonavásálást. És ugyanezt csinálják most Miskolcon is, ahol már tavaly bezárták a mammutmalmukat. Seftelni kezdenek a gabonával. Ugynevezett árbitrázs-üzleteket csinálnak. Hátha meg lehet keresni még a határidős-játékkal mázsánként 30—40 fillért? Persze, ez csak amolyan szezonüzlet. Abba lehet hagyni bármelyik pillanatban. Ez a most felállitott terményosztály egy olyan üzleti citrom, amelyet facsarhatnak az utolsó cseppig s ha már minden csepp lé kicsurrant, a citrom haját a szemétbelökhetik.

* * *

Debrecenben és a környéken dolgozik egy sereg hivatásos gabonakereskedő s több olyan komoly pénzintézet, amely régóta tart fent hivatásos gabonabevásárló osztályt. Ezek a legális gabonakereskedők most uj konkurrenshez jutottak a Hazai Bank személyében. De ez az uj konkurrens csak addig lesz látható, amig profitálni lehet. Ha nehezebb idők jönnek, olyan gyorsan párolognak el, hogy repülőgépen sem lehet majd őket utólérni.

* * *

A Független Ujság polgári lap, amely védi a magántulajdont és a tőkés társadalmi rendet a hitlerista és a moszkvai bolsevizmussal szemben egyaránt. Hisszük és valljuk, hogy a tőke és munka viszonyát a legigazságosabban ,a legbecsületesebben a becsületes polgári társadalomban lehet szabályozni. De épen a polgári társadalom tisztessége és biztonsága teszi parancsoló szükséggé, hogy amint küzdeni kell a barna és vörös bolsevizmus ellen, amelyek létalapjában támadják a magántulajdont, épugy harcolni kell az olyan nagytőkés törekvésekkel szemben is, amelyek telhetetlen éhséggel törnek a profitra, nagy vagyonuk és előkelő összeköttetéseik tudatában nyers kiméletlenséggel hajhásszák a pénzt és nem hajlandók semmi rizikót vállalni a mai kétségbeejtő viszonyok között még akkor sem, ha a kockázat vállalása életbevágóan fontos épen a közérdekében, a polgári társadalom javára. A barna és a vörös bolsevizmus ellen nem elég a csendőr és rendőr, hanem az is elkerülhetetlenül szükséges, hogy a tőkének esze is és szive is legyen s tudjon, merjen áldozatokat is hozni, ha kell. Néhány hónapja mondta egy nagyon okos, felvilágosodott és bátor magyar polgári politikus (a konzervativ tábor egyik vezére), hogy néha egy-egy mohó nagytőkés több kárt okoz harácsolásaival a polgári társadalomnak, mint ezer Moszkvából ideszalasztott agitátor.

* * *

Malom vagy krájzlejár?

Ha a Hazai Bank okosan, emberségesen és méltányosan reparálni akarja azt a sulyos hibát, amit Debrecen városával és a Tiszántul gazdatársadalmával szemben elkövetett, akkor vagy nyissa ki haladéktalanul az István-malmot, vagy legalább csukja be azonnal a gabona-krájzleráját.

Farkas Lajos.

Kánikulában legjobban üdit az

AUTO-SYPHONNAL

készitett, házilag előállitott szódaviz

Ismét INGYEN akció

Nagy befőttes üveg vásár!

DEBRECENI ÜVEGKERESKEDELMI Rt.

Telefon 11-75. Rózsa ucca 2. Telefon 16-03.

Megszámlálhatatlan sokaság óriási lelkesedéssel fogadta és ünnepelte az Amerikából hazaérkezett repülőtlottát Rómában

Róma, augusztus 12. Róma a legnagyobb ünnepélyességgel készült fel az Atlanti óceán átrepülőinek fogadására. Napok óta ontották a különvonatok az érdeklődők tömegeit. Délre már megszámlálhatatlan sokaság gyült össze az ostiai tengerparton. A tömeg lelkes éljenzéssel fogadta az odaérkező polgári és katonai hatóságokat. A lelkesedés akkor érte el tetőfokát, amikor a Duce megjelent a fasiszta vezetőség tagjaival. Az Atlanti repülőraj 18.5 perckor tünt fel a láthatáron, az első gép 18.28 perckor volt Ostia felett. A gépek szabályos sorrendben mintegy 50 méter magasságban repültek el Ostia felett és indultak el Róma felé. A repülőraj megérkezését leirhatatlan lelkesedés fogadta. A tömeg éljenzett és tapsolt. Valaki rázenditett a Giovinezzára és a tömeg lelkesen vele énekelt. Róma felett a 23 hatalmas repülőgép néhány kört irt le a háztetőket ellepő hatalmas tömeg ovációja közben, majd ismét Ostia felé vette utját, ahol megkezdte a leszállást. 18.30 perckor szállott le az első gép. Balbo tábornok a tömeg üdvrivalgása közben szállott ki a gépből és sietett ki a partra. Mussolini öleléssel és csókkal fogadta. Közben a többi gép is szabályosan leszállt. 18.40 perckor az utolsó gép is leereszkedett a vizre. A repülők ezután autóval indultak el Róma felé. Minden repülőgép legénysége külön kocsiban foglalt helyet. Rómában minden házat fellobogóztak, az ablakokban gyertyák égtek és virágok voltak. A külügyminisztérium előtt minden épületet tetőtől-talpig háromszinü olasz és fekete fasiszta lobogókkal vontak be. A Piazza Colonnán az óceánrepülők kiszálltak a gépkocsikból és felmentek az ujságiró otthon elsőemeleti helyiségeibe. Az erkélyen Balbo tábornok egyenként bemutatta az óceánrepülés résztvevőit a tömegnek, amely leirhatatlan lelkesedéssel ünnepelte az összes repülőket. Mihelyt besötétedett, az egész városban kigyulltak a köz- és magánépületek összes lámpái, megkezdődött a nagyszabásu tüzijáték, fényárban úszott a Colosseum és a Konstantin-diadalív, a császárok fórumai s a Maxentius Bazilika kivilágitott épülete. A Janiculus tetején óriási betükkel lángolt ez a szó: Dux. Róma örömmámorban ünnepelte az óceán hazatért hőseit.

Budapest, augusztus 12. Vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója Balbo tábornokhoz üdvözlő táviratot küldött sikeres repülőutja alkalmából.

Ne kutassák öngyilkosságom okát!

— irta egy tisztviselő, aki nikotinnal mérgezte meg magát

Szombaton délután öngyilkossági kisérlet történt Debrecenben. *Révai* Pál 28 éves fakereskedelmi tisztviselő Hatvan ucca 61. szám alatti lakásán nikotinnal megmérgezte magát. Az öngyilkosságot a szomszédok fedezték fel, akik Révai hörgésére lettek figyelmesek. A mentők Révait kiszállitották a belklinikára, ahol gyomormosást alkalmaztak, majd az öngyilkost átvitték a Horthy közkórházba és itt vették ápolás alá.

Révai két levelet hagyott hátra. Az egyikben a rendőrséghez cimezve azt irja:

„Józanul követtem el tettem, öngyilkosságom okát ne kutassák."

A másik levél lezárt boritékban a feleségének szól, de tekintve, hogy Révainé nincs itthon, a levelet nem bontották fe s igy tartalmát sem ismerik. Pedig valószinüen ebben a levélben irta meg öngyilkosságának okát. Révai állapota sulyos, de orvosai biznak felgyógyulásában.

Megalakult a Therapia Egészségvédelmi Egyesület

Azok számára, akik nem tartoznak betegpénztárakhoz, értékes egészségügyi intézmény alakult Debrecenben: a Therapia Egészségvédelmi Egyesület, mely havi 5 pengő tagsági dijért szabadon választott bármelyik debreceni orvossal ad egészségügyi szolgálatot a tag és családja számára. Az egyesület hivatalos helyisége a Kossuth ucca 28. szám alatt van. Hivatalos órák d. e. 9—12 és d. u. 3—6.

Ma, vasárnap és holnap, hétfőn FÉLÁRU SZELVÉNYES előadások

VIGSZINHÁZBAN

Vasárnap:

„FEHÉR DÉMON".

Előadások: 5—7—9 óra.

Hétfőn:

Két sláger!

„A KÉPVISELŐ UR BARÁTNŐJE"

Dráma **Joan Crawford**-dal

és

„KETTEN EGY AUTÓN"

Magda Schneiderrel.

Előadások: 1/2 7 és 9 óra.

URÁNIÁBAN

Vasárnap:

VIDÁM ESTÉK!

HARCI KANÁRI

Bohózat

és

ÖT SZIV EGY PÁR

Vidám operett.

Előadások: 1/2 5—7—1/2 10.

Hétfőn, kedden, szerdán SZÜNET.

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.
FÉLÁRU-SZELVÉNY
EGY SZEMÉLY RÉSZÉRE
a VIGSZINHÁZ vagy URÁNIA
aug. 13. v. 14-i bárm. előadására.

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.
FÉLÁRU-SZELVÉNY
EGY SZEMÉLY RÉSZÉRE
a VIGSZINHÁZ vagy URÁNIA
aug. 13. v. 14-i bárm. előadására.

T. Kereskedő Úr!

Zsufolt az Ön raktára?

Nem akarja télre eltenni nyári portékáját?

a Független Ujság hirdetései utján könnyen eladhatja áruját!

Vásároljon hirdetőinknél.

Nagyvásárkor
nagy
kerékpár
vásár . . .
SOLTÉSZ-nál,
KÁLVIN-TÉR 2.

Eljárás recept nélküli gyógyszerkiszolgáltatás miatt

Egy-két évvel ezelőtt a gazdasági helyzet nyomása alatt harc tört ki a gyógyszerészek és a droguisták között. Tiszti orvosok razziáztak több debreceni drogueriában s megállapitották, hogy néhányan recepteket is csinálnak, ami persze gyógyszerészi feladat. A droguisták csakhamar ellenakcióra készülnek és recept nélküli gyógyszerkiadást akartak bizonyitani a gyógyszerészekre. Ennek az akciónak a gyümölcseként, a községi biróság előtt indult eljárás.

Nevezetesen vád tárgyává volt téve, hogy Székely Adorján az „Isteni Gondviselés" gyógyszertár tulajdonosa „Deer" féle, arsént tartalmazó tablettát adott ki recept nélkül. Székely gyógyszerész azzal védekezett, hogy ezt a szert nem ő, hanem a tanuk által adott személyleirás figyelembevételével valószinüleg egy azóta már elbocsátott segédje szolgáltatta ki s igy a kiszolgáltatásért is az vonható felelősségre. A rendőri büntetőbiróság azonban nem fogadta el a védekezést és a gyógyszerészt közegészségügyi kihágás miatt 30 P pénzbüntetésre itélte.

A másik ügyben dr. Gődény Sándor volt a vádlott, mivel nevezett „Reménység" gyógyszertárában ugyancsak orvosi rendelvény nélkül Sevenal és Agatheosan nevü szereket szolgáltatott ki, amely szerek kereszttel jelzett hatóanyagot is tartalmaznak. Dr. Gődény gyógyszerész azzal védekezett, hogy bár nem tud róla, de lehetséges, miszerint ezen gyógyszereket tényleg az ő patikája szolgáltatta ki, azonban ez csakis ugy történhetett, hogy az illető egyének arra hivatkoztak, hogy ezeket a szereket orvosok rendelték nekik. Arranézve, hogy Debrecenben szokásos bizonyos szereknek a gyógyszertárakban az orvos által a betegnek adott szóbeli utasitásra való, orvosi rendelvény nélkül kiszolgáltatása ,illetve, hogy ilyen kiszolgáltatásról a tisztifőorvos is tudomással bir, kérte dr. Láng Nándor egészségügyi főtanácsos, továbbá dr. Leitner Adolf orvos tanukénti kihallgatását. Pálfy biró azonban elutasitotta a bizonyitás kiegészitése iránti inditványát és dr. Gődény gyógyszerészt is bünösnek mnodotta ki kihágás miatt s ezért 50 pengő pénzbüntetésre itélte.

A bünösség megállapitása ellen védő felebbezést jelentett be.

Olcsó szalámi-hét!!
Minden háztartásban nélkülözhetetlen a
„VIDONI" SZALÁMI
Világmárka a kitünő debreceni gyártmány, a legkiválóbb élelmi cikk, kirándulásra nélkülözhetetlen.
Kapható minden jobb füszer, csemege és hentes üzletben.
A mai naptól kezdve kg-ként rudvételnél . . . P 3.90
szeletelve . . . „ 4.20

Nyugateurópai nivóban
tökéletes izléssel
tervezett
I.-ső rendü kivitelben,
roppant olcsó
a közismert
Meteor csillár
3 lg. modern csillár P 9.50
szines golyókkal
Részletre is.
Árjegyzék ingyen.
PIAC UCCA 9.
Bika mellett.

A honvédügyészség letartóztatta Erdélyi Antal csendőrőrmestert,

aki Nagy Jánost ugy megrugta, hogy a kezében volt zsákvarrótü a szivébe szaladt

Nagy János lókereskedő kijelenti, hogy semmi oka sem volt, hogy öngyilkos legyen és a zsákvarrótü akkor hatolt a szivébe, amikor a csendőr megrugta — A csendőr tagadja, hogy megrugta volna a lókereskedőt

Mint ismeretes, a hortobágyi csendőrörsről Debrecenbe szállitották Nagy János tiszacsegei lókereskedőt, akinek

a szivéből az egyetemi klinikán egy hétcentiméteres tűt operált ki Hüttl Tivadar dr. orvosprofesszor.

Az operációt követő napon a Független Ujság munkatársa már beszélt is Nagy Jánossal, aki megdöbbentő módon adta elő, hogyan került a tű a szivébe. Megirtuk, hogy Nagy János előadása szerint

egy csendőr éppen akkor rugott bele, amikor varrni kezdett és a rugástól szaladt bele a hosszu zsákolótű a mellébe.

Cikkünket követőleg a honvédügyészség azonnal meginditotta a vizsgálatot. Nagy Jánost több izben is kihallgatták s ennek eredménye lett aztán, hogy most

letartóztatták Erdélyi Antal csendőrőrmestert, aki a hortobágyi őrsön teljesitett szolgálatot.

Kihallgatása során Erdélyi tagadta, hogy belerugott Nagy Jánosba s kijelentése szerint a lókereskedő minden valószinüség szerint öngyilkosságot akart elkövetni.

A nyomozás folyamán kihallgatták a csendőrörs szakácsnőjét is, aki Nagy János vallomása szerint látta a jelenetet. Az asszony azonban nem tudott semmit előadni, mert — amint mondotta — amikor az eset történt, nem is tartózkodott a szobában.

Szombaton ismét felkerestük a sebészeti klinika 4. számu kórtermében Nagy Jánost, aki most már erősen halad a gyógyulás felé. Amikor odalépünk az ágyához, mozdulatlanul fekszik s alighogy megszólitjuk, máris kijelenti, hogy ne kérdezzük, mert nem tud beszélni.

— Nem birok beszélni . . . — nyögi — tessék pihenni hagyni . . .

Nem is zavarjuk tovább, de alighogy kilépünk a kórterem ajtaján, máris utánunk jön az ápolónő és közli, hogy Nagy János meggondolta magát és beszélni akar.

— Azt hittem, hogy már megint ki akarnak hallgatni — mondja — és én már nem birom azt a sok kérdezést, amikor már elmondtam mindent egynéhányszor.

Egész értelmesen és folyékonyan beszél, de azért meg-megvonaglik közben. Még mindig szúr a szive, bár nem annyira, mint azelőtt.

Közöljük vele, hogy a feltevés szerint öngyilkosságot követett el, mire tiltakozó hangon mondja:

— Ezt mondta már nekem a főhadnagy ur is, aki kihallgatott. Én azonban ő előtte is kijelentettem, hogy abból, amit elmondtam, minden szó igaz. Nekem semmi okom nincs és nem is volt az öngyilkosság elkövetésére. Mert még a maj rossz viszonyok között is elmondhatom, hogy elég rendesen meg tudok élni feleségemmel és lányommal. Hiszen házam, földem és jószágaim vannak.

— De valamilyen lólopással gyanusitották magát odakinn — vetjük közbe.

— Igen, azzal gyanusitottak — feleli —, de amiért gyanusitanak valakit, még nem biztos, hogy tényleg el is követte, amivel vádolják. Én tiszta lélekkel mondhatom, hogy görbe uton még egy fillérhez sem jutottam soha. Egyébként már a Hortobágyon megdőlt a gyanu, mert nem lehetett rámbizonyitani semmit és a szembesités során sem ismerték fel bennem azt az embert, aki annak idején az ellopott ló körül forgolódott. Én ismét csak azt mondom, hogy

semmi, de semmi okom nem volt az öngyilkosságra.

Ott ültem a csendőrörsön a szoba padlóján, hozzávasalva a kályhához és egy gombot készültem felvarrni a mellényemre a hosszu tűvel, amikor bejött Erdélyi Antal őrmester és rámkiáltott: „Na, állj fel!" Nehezen kászolódtam, hiszen sulyosan megrokkantam a háboruban, mire az őrmester hozzám ugrott és rám vágott. Az ütéstől megfordultam magam körül, majd felhajtva az ingemet, megmutatva vézna testemet, ezt mondtam: „Ne bántson, őrmester ur. Nézzen rám, hiszen én háborus rokkant vagyok . . ."

Erre megint nekemugrott és belém rugott. Ekkor ment bele a mellembe a tű.

Ez igy történt szóról-szóra. A fájdalomtól kiabálni kezdtem, az ingem is csupa vér lett, mire — mint azt már a multkor is elmondottam — behoztak egy lavor vizet és

rámparancsoltak, hogy mossam ki a vért az ingemből. Ennek a felszólitásnak azonban nem tudtam már eleget tenni.

A hétcentiméteres zsákolótű eredetére vonatkozóan elmondotta, hogy azt a kalapjába szúrva hordotta, mert a lószerszámok, vagy egyéb holmik elszakadásánál nagyon sokszor szüksége volt rá.

Beszéltünk végül a kórterem egyik orvosával, dr. Juhász Árpáddal, aki arra a kérdésre, feltételezhető-e, hogy Nagy Jánosban lett volna ahoz lelkierő, hogy a hosszu tűt a szivébe döfje, ezt mondotta:

— Az én véleményem szerint

— **Epekő-, vesekő- és hólyagkőbetegek,** valamint azok, akik hugysavas sók tulszaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes **„Ferenc József"** keserüviz állandó használata mellett állapotuk enyhülését érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló férfia hosszu megfigyelés alapján megállapitotta, hogy a **Ferenc József** viz biztos és rendkivül kellemesen ható hashajtó s ezért prostatabetegségeknél is ajánlják.

az öngyilkossági szándék itt nem valószinü.

Valószinübbnek tartom a véletlen, vagy egyéb okok közrejátszását, de ennek ellenére feltételezhető az öngyilkossági szándékból való szúrás is.

A honvédügyészségre egyébként szombaton délelőtt átküldték a klinikáról Nagy János sérüléséről felvett látleletet. A hatóságok a legerélyesebben nyomoznak az ügyben és minden valószinüség szerint néhány napon belül teljesen tisztázódik a tiszacsegei hentesmester különös szerencsétlenségének ügye.

R. Gy.

Angol ezredes Debrecenben

Az idegenforgalmi bizottságot a Külügyi Társaság értesitette, hogy *Boyle* angol ezredes, aki Budapesten *Valkó* ny. külügyminiszter vendége volt, autón Debrecenbe jön a Hortobágy metekintésére, a társaság egy titkárának kiséretében. Boyle ezredes előbb megtekintette az egyetemet, a Déri-muzeumot és a strandfürdőt, Debrecen három nevezetességét, majd kiment a Hortobágyra.

A városban tegnap itt is, ott is feltünt egy-két külföldi cserkész, főkép svájciak és angolok, akik azért jöttek Debrecenbe, mert itt járt társaiktól sok szépet hallottak Debrecenről. Két ausztriai vendége is volt tegnap Debrecennek, sokan jöttek le weekendre is Budapestről. Kétségtelen, hogy az idegenforgalom a jamboreetól eltekintve is többszöröse az előző éveknek.

Augusztus végén baptista kongresszus lesz Debrecenben, melyre mintegy 400 résztvevőre számitanak.

Lenyelte egy bádogkanál nyelét

Nemrégiben a debreceni fogházban töltötte büntetését *Gólya* Béla 26 esztendős soffőr kihágás miatt. Gólya egy óvatlan pillanatban kettétört egy pléhkanalat és a nyelét lenyelte. A fogházból azonnal átszállitották a sebészeti klinikára, ahol mütét utján távolitották el gyomrából a különös csemegét. A soffőr azóta már kiszabadult és a fővárosban tartózkodik. Most egy bejelentés érkezett a debreceni hatóságokhoz, hogy Gólya sulyos idegbántalmakról panaszkodik, aminek valószinüleg a lenyelt kanálnyél az oka. A hatósági vizsgálat azonban megállapitotta, hogy a kanálnyél lenyeléséért senkit sem terhel felelősség, kibárólag Gólyát, éppen ezért az ügyben megszüntették a további eljárást.

A FÜGGETLEN UJSÁG hirdetései mindig eredményesek!

Debreceni figurák

AZ ÁLDOTT-ROSSZ EMBER

Szép az, ami érdek nélkül tetszik — igy tanultuk az esztétikában.

Az áldott-rossz ember az, akinek érdek nélkül tetszik a más baja és aki a nap bármely szakában hajlandó másnak kárt csinálni, anélkül, hogy a legcsekélyebb haszna származna belőle.

Az áldott-rossz ember a gonoszságot magáért a gonoszságért szereti. L'art pour l'art. Ha este ugy kerül az ágyba, hogy egész nap nem okozhatott senkinek fájdalmat, vagy bosszuságot, akkor nem jön szemére az álom, reggelig dühösen sétál fel s alá az ágyában, a fogait csikorgatja tehetetlen elkeseredésében.

A városban már mindenki ismeri. Ő az, akit a poloska és a szunyog is kerül. Képes arra, hogy előre megcsipje ezeket az ártatlan élősdieket is.

A rendes, jólelkü, tisztességes emberekre azt szokás mondani:

— Óh, X. Y. olyan jó ember, hogy még a légynek sem árt.

A debreceni áldott-rossz emberről igy emlékeznek meg a társaságokban:

Óh, a mi barátunk egy igazi áldott-rossz ember, aki csak a légynek nem árt.

* * *

Apró mozaikok az áldott-rossz ember portréjából:

Nagy társaság ül a strandon, köztünk idegenek is. Lokálpatrióta lelkesedéssel hencegünk Debrecen rohamos fejlődéséről, a világvárosi nivóju strandról és a remek kis fedett uszodáról.

— Hát nem csodás dolog — lelkendezik egyik helybeli orvos — hogy épen Debrecenben épült fel a magyar vidék első fedettuszodája? Modern, tiszta, kényelmes, gusztusos.

Egy pillanatnyi csend. Csillogó szemekkel nézzük Debrecennek ezt a büszkeségét.

És ekkor megreccsen az áldott-rossz ember fakó fahangja.

— Nem ér semmit. Előbb-utóbb porrá ég.

Tiz szempár fordul kérdőn felé.

— Bármikor belépcsaphat a villám. Nincs rajta villámhárító.

Az épület tetejére nézünk. Csakugyan, nem látunk villámhárítót. Elméletileg igaza lehet. Valami keserü iz kuszik a torkunkba. Ám egy optimista fiatalasszony nem hagyja magát.

— De ha már villám csap le a 40.000 holdas Nagyerdőn, miért épen a fedett uszodát érné?

Az áldott-rossz ember nem jön zavarba. Logikusan visszafordítja a kérdést:

— Miért ne érhetné? Ki garantálja?

Elhallgatunk. Tényleg, ki garantálja? Az előbb még csillogó szemekre fátyol borul. Olyan az eset, mint amikor valaki pazar étvággyal friss krémeslepényt falatoz és a kellős közepében egy svábbogarat talál.

Az áldott-rossz ember megelégedetten rágyujt egy cigarettára. Mi pedig kedvszegetten másról kezdünk beszélni.

* * *

A kávéház előtt ülünk. Egy debreceni fiatalemberről folyik a szó, aki tiz éve Amerikában él, ragyogó karriert csinált egy vasuttársaságnál, szép és gazdag nőt vett el feleségül.

— A mult héten kaptam tőle levelet — mondja egyik barátja. Képzeljétek, már havi 600 dollár a fizetése.

Az asztaltársaság felmorajlott.

— Hatszáz dollár! Óriási! Kolosszális! Káprázatos!

Az áldott-rossz ember száraz kacaja közbesistergett.

— A szerencsétlen 900 pengőt fizet rá havonként.

Rábámultunk. Megőrült?

— Mi az? Talán nem hiszitek? Nem is kilencszázat. Majdnem ezret.

Mosolyogva körülhordozta rajtunk a pillantását.

— No igen. 5.70-ről 4-re esett a dollár. Számitsátok hát ki...

* * *

A multkorában meghalt egy nagyon jó barátunk. Aranyos, kedves, derék fiu volt. Mindenki sajnálta, szivből megkönnyezte.

A haláleset napján a villamoson találkoztam az áldott-rossz emberrel.

— Hallottad — kérdeztem megrendülve — meghalt az a drága fiu?

Nem birt uralkodni magán. Mosolyra huzódott az arca és majdnem megölelt.

— Csakugyan?

— Ellenséged volt talán? — mordultam rá.

— Hogy képzeled? Osztálytársak voltunk. Egy udvarban nőttünk fel. Együtt éltük le a gyermek és ifjukorunkat. Egy évben születtünk.

Akkor hogy birsz mosolyogni ezen a hiren?

Kacagni kezdett, mintha csiklandoznák.

— Kérlek, ennek matematikai alapja van. Örököltem a bátyámtól egy orvosi könyvet, amelyben pontos táblázat van arról, hogy bizonyos évjáratokban mennyi a halálozási százalék minden esztendőben. Ebből nyilvánvaló minél többen halnak meg az én korosztályomból, számomra annál kedvezőbb a statisztika. Örömöm tehát egyszerü és világos, mert az életösztönöm diktálja. De mond, csakugyan meghalt az a szegény fiu? Nagyszerü, hahaha, nagyszerü!

* * *

Ezuton nyilt felszólitást intézek Debrecen város nb. közönségéhez: haladéktalanul induljon meg egy gyüjtési akció. A gyüjtést ezennel egy fillérrel megkezdem. Ha ötven fillér összegyül, az áldott-rossz embert elvisszük a borbélyhoz és tükörsimára bortváltatjuk a köz érdekében azt a sürü szőrrel benőtt fekete szivét.

ORDAS.

PIAC UCCA 41.

Nemcsak olcsón, de jóminőségü gyapjuszövetet, bélés árut vásárolhat Feldheim Dezsőnél, Debrecen.

Takarékosság Rt. tagjainak bevásárlási helye.

Vasárnap bucsuesti hangverseny a Nyári Egyetem külföldi hallgatói tiszteletére

A Nyári Egyetem olasz hallgatói hétfőn bucsut mondanak a Nyári Egyetemnek. A többi hallgatók részére tovább tart a tanfolyam, amely tizennyolcadikán fejeződik be. Tizenkilencedikén kirándulás lesz a Balatonra, majd Budapestre a Szent István napi ünnepekre és Budapesten huszonhetedikén ér végett a Nyári Egyetem.

Ma, vasárnap este félkilenc órai kezdettel bucsuestet ad az Idegenforgalmi Iroda a Nyári Egyetem tiszteletére, a következő müsorral:

1. Három magyar népdal: *a)* Arrul alul; *b)* Látod-e babám, *c)* Esik eső. Énekli a Mácsay Dalkör. 2. Parasztitánc. Bemutatják: Julov Kató és Janka Mária. 3. Négy magyar dal. Énekli Simon István. 4. Magyar szóló. Táncolja Wollay Edit. 5. Részletek a „János vitéz"-ből. Előadják: Takács Panni és Vajda Julia. 6. Régi magyar dalok. *a)* Csokonai: A tihanyi Echóhoz; *b)* Szép ifjuságom merre jársz. Előadja a Mácsay Dalkör. 7. Magyar rapszódia. Táncolják: Vásáry Annus, Janka Mária, Julow Kató. 8. P. Nagy Zoltán—Térey Sándor: „Uj talpra magyar". Előadja a Mácsay Dalkör.

A Mácsay Dalkört vezeti: Szabó Emil. A táncokat (A parasztitánc kivételével) betanitotta: Perczel Karola, zongorán kiséri Jakadffy Magda. A „Parasztitánc" a bemutatók saját találmánya, zongorán Kmetz Gyula kiséri.

A hangversenynek egy meglepetése is lesz: a Nyári Egyetem egyik hallgatója (civilben zenetanár) is fellép de számait — mivel meglepetésnek tartogatja — mindeddig gondosan titkolja.

Jegyeket az Idegenforgalmi Iroda nem bocsátott ki, számozott meghivó a Bika halljában igényelhető. A Nyári Egyetem hallgatói a zöld „Igazolójeggyel" lépnek be.

A hétfői program a következő:

D. e. 8—9. Wallisch Oszkár: Az ujabb olasz irodalom klasszikusai. 9—10. Tankó Béla: A modern esztétika. 10—11. Nagy Iván (miniszteri tanácsos, Budapest): A világ magyarsága. D. u. 5—7. Berei Soó Rezső: A magyar puszta és vegetációja (németül, vetitéssel) a Déri-muzeumban.

A Nyári Egyetem vezetősége nagy érdeklődéssel várta a lengyel csoport érkezését és az érdeklődők háromszor is kimentek eléjük — hiába. Tegnap d. u. végre távirat érkezett a Nyári Egyetem cimére a következő szöveggel: „Lengyel csoport pénteken este elutazott".

Az összes fürdő és nyári cikkeket ki a boltból!

A nyári maradék vásárt a mai nappal megkezdem. Páratlan olcsó árakkal, nagy választékkal állok rendelkezésére az igen tisztelt vevőimnek.

Megtekintés vételkényszer nélkül.

PETRIK KÁROLY SZENT ANNA UCCA 5. SZ.

1 mtr. valódi nyers-selyem minden szin	**P 2·50**	**1 mtr. divatmintás m. marocain . . .**	**P 3·80**
Mosó gyermekruha	P 1·10	Csikos trikó selyembluz	„ 2·—
Mosó napozó gyermek-ruha	„ —·98	Gyöngy selyemtrikó bluz	„ 3·—
Kötött napozó gyermek-ruha	„ 1·30	Női trikóselyem kombiné	„ 2·90
Gyermek fürdőruha különleges	„ 1·25	Reklám minőség m. selyemharisnya . .	„ 1·90
Csikos kötött selyem gyermekruha . . .	„ 2·30	Taftalin	„ 1·78
Gyermek tornatrikó .	„ —·50	Jopone tiszta selyem .	„ 1·78
Gyermek fatalpas szandál	„ 1·50	Alsólepedőre P. S. vászon	„ 1·30
Gyermek fürdőnadrág	P —·60	Karton több szin . .	„ —·66
		Mintás m. selyem . .	„ —·88
Férfi len joppe kabát	**P 6·—**	**Női és férfi gyapju dresz**	**P 4·—**
Egész jó férfi oxford ing	P 2·90	Férfi nap ellenző . .	„ —·30
Panama apacs ing .	„ 3·66	Sarkos fürdőcipő . .	P 2·20
Panama sport ing . .	„ 3·66	Sarok nélkül fürdőcipő	„ 1·40
Férfi fürdődresz . .	„ 1·50	Divat buret	„ 1·20
Férfi atlétaing . . .	„ —·80	Ajour buklé divathim.	„ 1·80
Férfi evezős trikó . .	„ —·90	Mosósiffon	„ —·64
Férfi szines zokni . .	„ —·34	Cloth fürdőcipő lentalppal	„ —·60
Férfi divat zokni . .	„ —·48	Sportnyakkendő . .	„
Férfi cloth fürdőcipő .	„ —·90	Divat fehér sapka . .	„ —·90
Gyermek len joppe kabát	**P 3·20**	**Férfi oxford ing . . .**	**P 2·90**
Fekete alsó szál . . .	**P —·14**	**1000 yardos alsó szál**	**P —·28**

A férfiak lemondtak a divatról — lehet-e elégedett úridivat kereskedő

Két évet kell kiállani a kalapnak — pontosan, mint a rabnak a fegyházban — Az ősz reménysége

Uri divat üzlet. Molnár Ferenc szindarabot irt róla, annyira sok jellegzetesség füződik hozzá. A „divat" szó már jelzi, hogy a legujabb szinek és formák kaphatók. A divatot a szin és forma adja meg, ez a két kellék pedig rendszerint szezonról-szezonra változik. A kereskedő nem örül neki, mert a visszamaradt árut egyelőre besavanyithatja, hacsak rövid időn belül nem tér vissza a régi divat.

A divat azonban ma már csak a nőknél döntő tényező, a férfiak kezdik tulteni magukat rajta. Nem veszik észre az uj divatot, mert nem áll módjukban észrevenni. A kalap élettartama két év, ezt ki kell tölteni, mint a betörőnek a büntetést. Ezen nem változtathatnak a párisi vagy londoni divat kreálók. Legfeljebb egy kis vasalás, tisztitás, forditás kelti uj életre a haldokló kalapot. Ez a divatkereskedő peche. Amig a férfi egy kalapot hord, addig a nő elfogyaszt két tucatot is. Hiába, elsők a nők és csak másodrendü lény lett a férfi. A divatot illetően. Enyhe vigasz, hogy a nők azért ragaszkodnak a divat minden árnyalatához, mert igy akarják ébren tartani a férfiak érdeklődését. Jó kifogás, el kell fogadni, csak egy kicsit sokba kerül.

A kalapon tehát már tul vagyunk. Mire van még szüksége a férfinek? Nyakkendő kell, de ennél sem fontos a divat. Viselik a csikost, kockást, virágost és egyszinüt. Amilyen van. A harisnyában nem baj, akármilyen finom ,csak nagyon olcsó legyen. — Ugyis hamar kilyukad és már lehet eldobni. Elsőrendü szükséglet a fehérnemü, ezt azonban mindenütt árulják, talán még a füszerüzletben is.

Mindent egybevetve: a férfi divat szakma a női divat mögé került. Ez körülbelül mutatja is, hogy a férfi divat kereskedők a legkevésbé tartoznak az elégedettek táborához.

Mielőtt tanyát ütöttem volna egyik elegáns férfi divat üzletben, alaposan tanulmányoztam a kirakatokat. Az áruk és árak csaknem egyformák mindenütt. Szép, izléses áruk és olcsó árak. A kereskedő mégis panaszkodik. És joggal, mert tényleg nem megy az üzlet. Saját szememmel láttam és tapasztaltam.

Minden órára esik átlag egy vevő. A „vevő" szó egy kicsit még tulzás is, mert az „érdeklődő" kifejezés talán jobban fedi a valóságot. Akinek nincs pénze, minden darabtól el van ragadtatva, akinek véletlenül van, az csak turkál és semmi sem tetszik neki.

Még a legjobb cikk az ing, amelyiken gallér is van és nyakkendő nélkül lehet hordani. Aránylag olcsó, 5—6 pengőbe kerül, viszont nagy kárt csinált a gallér és nyakkendő forgalomnak. A vevőnek praktikus, a kereskedőnek nem.

A kalap egyáltalán nem cikk, az emberek nyáron egyszerüen kalap nélkül járnak. Békében bolondoknak nézték volna őket. Még a szalma kalap sem kell, az összes debreceni kereskedők nem adtak el 5 tucat szalma kalapot. Hova lettek az elegáns girardi kalapok? Nem is árulják, hej pedig de szép viselet volt.

Komoly, sok pénzt hozó vevő egész nap nem fordult meg az üzletben. Olcsó zokni, ing, nadrágtartó, öv, elvétve egy-egy gallér vagy nyakkendő, szóval csupa olcsó apróságból kell megcsinálni a forgalmat. De ebből nem lehet fedezni a rezsit.

A kereskedőben a reménység tartja a lelket: az őszi szezon erősebb lesz. Jönnek az iskolások, csak kell majd mindenkinek valami. A kalap sem birja örökké a müforditásokat és ujra lesz szükség.

Csak aztán legalább igaza legyen a kereskedőnek.

50 FILLÉRÉRT
KÉT NAPILAPBAN
közöljük 10 szavas
APRÓHIRDETÉSÉT
hétköznap, vasárnap 70 fillérért.
KÉT NAPILAP
sokezer olvasója olvassa nálunk feladott apróhirdetését naponta, ennélfogva
a nálunk feladott apróhirdetés biztos eredményt hoz.
Debreceni Független Ujság

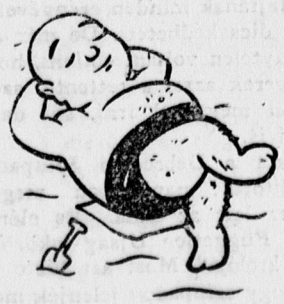
Támogatást ad a város a Debreceni ipari vásárnak

A szeptember 3. és 8. közt Debrecenben tervezett ipari vásár rendezősége több kéréssel fordult a városhoz a vásár támogatása érdekében. Többek közt kérte, hogy az ünnepségek szinhelyein intenzivebb, fényesebb közvilágitást adjon a nagy idegenforgalomra is tekintettel és pedig épugy mint a dalosverseny alkalmával történt. Kérte szabadtéri előadás céljára a Déri-muzeum előtt fekvő tér átengedését, valamint a programmal kapcsolatos kérdésekben való támogatást. A polgármester a fényesebb világitás céljára 1000 pengős keretet állapitott meg és a Déri-tér átengedésére is hajlandónak nyilakozott. De természetesen a részletek még további megbeszéléseket kivánnak. Általában *Zöld* József tb. h. polgármester és a vezető főtisztviselők kedvezően fogadták a kéréseket.

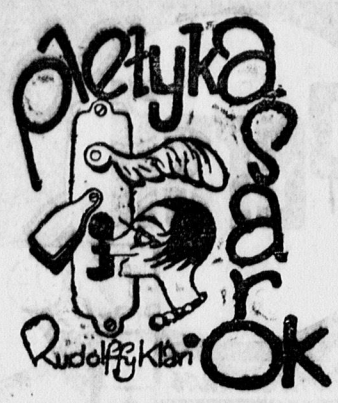
A polgármesteri értekezleten azonban, ahol a kérdést tárgyalták, több oldalról fölhangzott az az észrevétel, hogy ilyen ipari és kereskedelmi megmozdulást elsősorban a kereskedelmi és iparkamarának kellene támogatni anyagilag is, amely nagy illetékeket szed be s céljának épen annak kell lennie, hogy az ilyen megmozdulásokat alátámasszon. A város maga olyan anyagi viszonyok között van, hogy minden garast a fogához kell vernie — mint a mondás tartja — mielőtt kiadja és e helyzetében is ezer irányból fordulnak a városhoz. Mégis annak, hogy az ipari vásár tervét támogatja és anyagi segitséget is nyujt, helyessége, szükségessége egy pillanatra sem kétséges. Ehez szó sem férhet. De ugyanakkor egészen természetesnek kell találnunk, hogy ha mindenki elsősorban attól a szervezettől várja az eszme anyagi támogatását, amely céljánál, hivatásánál fogva erre köteles is.

Vásárlásainál hivatkozzon lapunkra.

20

Szép strandfürdő
jó homokkal ..... és pár szem
FRUTTI, ez az igazi üdülés.
Tehát:
Tudod mit?
Együnk Frutti-t!
Gyártja: STÜHMER FRIGYES R. T. BUDAPEST

Drága Fincikém! A mult héten egy kicsit már tulzásba is vitték egyesek a szives vendéglátást. Az ittjárt külföldi kis cserkészek pedig még igen zsenge koruak voltak. Mégis őszhaju matrónák, tisztes családanyák — nem beszélve az „ifjabb" generációról — olyan kacérkodást, flörtölést csaptak a strandfürdőn, amilyet még nem láttak, a debreceni uszoda viharedzett falai sem! Pedig lehetett volna a magyar vendégszeretet izlésesebb formában is bemutatni. Ott volt például a vigadói vacsora, melyen négyszáz cserkészt láttak vendégül a város asszonyai és leányai. Erre a kedves, derüs estre biztosan kellemesen fognak visszaemlékezni külföldi kis barátaink.

— Tessék beszállni, Fincikém, most utazni fogunk! Gondolatban elmegyünk arra a balatoni fürdőhelyre, ahol szőke, nem egészen fedhetetlen életü asszonyismerősünk nyaral. Azt beszélik, kitünően. Állandó partnere akadt. Az itthon maradt boldogtalan férj fenti hirt maga ujságolta. Még pedig örömmel. Annak örül, hogy szőke feleségének jelenleg csak egyetlenegy flörtje van. Már második hete. Mióta férj, még nem fordult ilyesmi elő felesége életében.

Ha még nem unod az utazást, elviszlek egy másik, ugyancsak balatonparti kis fürdőre. Ez a kis hely nem mindennapi családi jelenetnek volt szintere az elmult szombaton. A fiatal és bohém házaspár a külön-nyaralás mellett döntött az idén. A feleség elutazott az emlitett fürdőre, a férj pedig ismeretlen helyre távozott. Önagysága hát pótran rendezhetett magának egy kellemes kis week-endet. Ott helyben. A kellemes kis week-end legtöbb tartozéka ugyan Pestről érkezett — de hát ez mellékes. Az ifju fél azonban tulságosan ismerhette feleségét. Beállt hát ő is a többi férjek közé és a szombati vonattal, leutazott feleségéhez. Előrelátó ember lévén — ő se ment egyedül. Ennek annál jobban örült, amikor megbizonyosodott róla, hogy neje sincs egyedül a hétvégén. Összeültek hát négyen és olyan mulatást rendeztek, amilyen még nem volt a Balaton partján. Az eredmény is meglepő: a két partner másnap visszautazott, a férj pedig ott maradt.

Itthon pedig nem történik semmi Fincikém! Vagy ha történik is, a melegre való tekintettel mindent megbocsátunk. Megbocsátjuk a két hölgynek is, hogy mindent elkövettek a mult este egy rendes táncosért. Magukban üldögéltek, ezt azonban nyilván elunták. Az egyik kijelentette, hogy hajlandó bármibe fogadni, hogy öt percen belül táncolni fog. Fogadtak is — és két percen belül a kis ügyes már a porondon tangózott. Érdeklődj a részletek iránt Fincikém — megéri!

Viszontlátásig csókol szerető barátnőd

Pletykássy Klarissz.

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.

14 NAPOS OLCSÓ VÁSÁR

SCHREIBER ADOLF

uri és női divatházában

DEBRECEN Piac u. 19.

Hogy lesz egy debreceni kis szinházi irnokból népszerü és jólfizetett kabarészerző Budapesten

Halász Rudolf szerzői estet rendez Budapesten

A debreceni szinház titkári hivatalának egyik szobájában, csöndesen meghuzódva, nagyon alázatosan, nagyon szerényen dolgozott nap és éjszakahosszat, ugy 3—4 év előtt egy kopottruhás, nagyfejü, okos nézésü fiu. Végtelen kötegekben másolt szerepeket és végezte a szinház levelezését — pár garasért. De örült, hogy annyit is keresett, mert borzalmas nélkülözés volt már a háta mögött, az éhségnek és az elrongyosodásnak rémes idői. És a rengeteg elfoglaltsága között talált időt arra is, hogy a sajtó embereinek hol egy verset, hol egy krokit, hol egy blüettet nyomjon a hezébe:

— Tessék elolvasni, szerkesztő ur. Ugy szeretném, ha lejönne. — Nem, nem kérek érte semmit. Csakhogy megjelenjen nyomtatásban ...

Annak, aki keményszivü, könnyü visszautasitani az ilyen kéréseket. Én nem tudtam. Nem tetszett a kroki, nem találtam elég finomnak. A kisfiu drukkja, izgalma egyszerre megszünt, de nem csüggedt el, hanem abban a pillanatban már igy folytatta:

— De kérem, szerkesztő ur, nem lehetne megirni ezt a témát: mondjuk egy krokit az éjszakai Debrecenről . . .

Apróra elmagyarázta s persze, hogy bólintottam a fejemmel. — Csakhogy elhalasszam a másik kroki visszautasitását.

— Igen, kérem — vágott rá azonnal a fiu. — Elég lesz, ha ott lesz egy óra mulva?

*

Igy kerüit be a Debreceni Szinpadba, amelyet ketten ötlöttünk, ujságirtunk s olloztunk össze Kardos Gézával, a szinház titkárának, a kis Halász Rudolfnak első irása.

Aztán csodálatos termékenységgel gyártotta a verseket, humoros krokikat, blüetteket, egyfelvonásosokat. Csak minden ötvenediket adtam le, de ez őt a legkevésbbé sem csüggesztette el. Nem volt általános tudása, ő maga tanult s ennek a fajtának minden erényével és átkával dicsekedhetett. De már akkor kénytelen voltam elhinni, hogy ez a gyerek azzal a rettentő szorgalmával megtanul irni, sőt darabot irni is.

Amikor a Debreceni Szinpadot meghóditotta: napilapban megjelenni, ez lett az álma. És elérte, hogy a Független Ujság leközölte néhány krokiját. Most azt tűzte ki célul, hogy szinpadon jelenjék meg. Ez már nehezen ment. Szinrekerülni oly nagyon akart, hogy az egész Debrecent meghivta szerzőtársnak. Nem akarta ő, hogy dolgozzék a szerzőtársa, csak azt, hogy adja oda a nevét és a név őt is vigye fel egyszer a szinpadra. — Közben, valószinüleg a miatt a fanatikus folyton irása miatt, kidobta Kardoss Géza s nem türte meg a szinház tájékán sem. Ott huzódott meg a Németh Nándor jószivének árnyékában az Angol Királynő kávéháza szinészasztalának a sarkában. Ingyen kosztot kapott s ölnyi kéziratcsomókra hajtván fejét, ott zokogta el előttem a magában kételkedés minden bánatát és kétségét egy hajnali éjszakán. Pedig akkor már csakugyan kezdett tudni irni. Sok stilushiba és közönségesség mellett egy-egy finom gondolat, mulattató ötlet termett meg az irásai között s már száz százalékos biztonsággal meg lehetett állapitani, hogy be fog érkezni, pénzt fog keresni, még talán többet is, mint a szórakoztató irodalom sok kitünően fizetett irója. Ezzel vigasztaltam, de becsületszavamat kellett adnom rá ott, azon a kétségeskedő hajnalon.

Aztán egyszerre eltünt. Németh Nándor bizott a szavamban s felküldte a maga költségén Pestre a gyereket. Ott, a Britannia kegyében, mint végső segitőforrásban bizakodva, ismét éhezve és nélkülözve és biztosan hallatlanul sokat irva, indult el utjára Halász Rudolf.

*

Két év is eltelt, amig egyszer a Newyork-kávéház erkélyén egy nagyon biztos és önérzetes, de örömmel tele hang szólalt meg mellettem:

— Szerkesztő Ur! Hol jár itt?

Elegáns ruhában, huszpengős ingben, tizpengős nyakkendővel ott állott Halász Rudolf. A debreceni szinház kis, ütött-kopott irnoka, a világ legcsökönyösebb iró-növendéke. Elmondta, hogy sokat keres, de nem spórol. Költ magára, jó ruha kell, jó koszt, kitünő lakás.

— Ráérek még takarékoskodni, szerkesztő ur, ugyis annyit éheztem. Hej, de jólesett, amikor az Angolban vigasztalt. És Németh Nándor! Az Isten áldja meg. Ma minden pesti kabarében mennek a darabjaim s — itt aztán megint olyan lett a szeme, mint régen — remélem, betörök én egy pesti szinházba is.

Egész őszinte meggyőződéssel mondtam neki:

— Be, Rudikám, be. Ha akarja.

*

Hát ott még nem tartunk. De annyit már elért, hogy augusztus 17-én, a Clarus Kert Kabaréban, a Rákóczi ut 15. alatt szerzői estje lesz. Szinre kerül: „Maga nevetni fog!" vidám, zenés, táncos pesti revü 16 képben, operettek, blüettek, bohózatok, tréfák, kuplék, artistaszámok. És kik szerepelnek? Ime a névsor: Békeffi László, Király Ernő, Radó Sándor, Komlós Vilmos, Pártos Gusztáv, Peti Sándor, Fodor Artur, László Andor, Szentiványi Kálmán, Sárossy Mihály, Gábor Tibor, Gonda László, Antók Ferenc, Weszely Pál, Zombori Zoltán, Szalay Gyula, Mátray Sándor, Hegyi Péter, Bernáth I., 2 Singing Fools, Kende Mária, Neményi Lili, Verbőczy Ila, Szilágyi Marcsa, Orosz Vilma, Szönyi Lenke, Kálmán Manci, Ferenczy Mariann, Halász Ica, Révész Vilma, Verő Erzsi, Kemény Olly, Dalmady Erzsi, Gellért Marika, Futó Klári, Simonyi Magda, Danki Lili stb.

*

Nos, a szerzői est után csak betör Rudi egy pesti szinházhoz is. Ez bizonyos, ugy-e?

THURY LEVENTE.

— **Szivbetegneknek és érelmeszesedésben szenvedőknek a természetes „Ferenc József" keserüvíz használata könnyü és pontos bélmüködést biztosit.**

Szabadtéri operaelőadás a Stadionban

Id. *Toronyi* Gyula az országos nevü operaénekes Debrecen város vezetőségéhez beadványt nyujtott be, amelyben előadta, hogy az operaház tagjaiból alakult társulat ez idén Tatán és Szombathelyen is nagy sikerrel szabadtéri előadásokat rendezett. Ilyen előadást akarnak Debrecenben is rendezni a jövőben és azért kéri, hogy erre a célra két estére engedje át a Stadiont. Első este a Parasztbecsület és Sylvia balett, a másik este a Bajazzo és a Pesti Karnevál kerülne előadásra. Toronyi Gyula kijelenti, hogy a bevétel 15 százalékát a nyomorenyhitő akció javára ajánlják föl. Zöld József tb. h. polgármester az engedélyt megadta.

Hirtelen halál az uccán

Szombaton délben a Miklós ucca 16. számu ház előtt hirtelen összeesett *Keller* Ede 47 éves kereskedelmi képviselő, a közraktár volt igazgatója. Kellert bevitték a ház udvarára, majd hivták a mentőket, akik a Batthyány ucca 9. szám alatti lakására szállitották az eszméletlen embert. Segitségül vták *Salánky* József dr. tisztiorvost is, de beavatkozásra már nem volt szükség, Keller Ede közben már kiszenvedett. A különben is szivbajos embert szélhüdés ölte meg.

A tragikus halálesetről Keller felesége a nagyerdei strandon értesült. A család iránt általános részvét nyilvánul meg.

LAPUNKAT PARTOLJA, HA A „FÜGGETLEN UJSÁG"-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL SZERZI BE SZÜKSÉGLETEIT.

Lehervadt a rózsánk...

Fekete a nádas,
nem süt a hold rája.
bujdosó kurucnak
zsombik a tanyája.
Madártól zörgő sás
gyakor ijedelme...
rongyos már a dolmány,
foszlik a tarsoly... de
ugy sincs semmi benne,
ugy sincs semmi benne.

Lehervadt a rózsánk
a majtényi réten,
kurucok csillaga
nem ragyog az égen.
Jó lovam otthagytam
holtan a Meszesben.
Tornácos portámat,
régi szeretőmet
hiába kerestem,
hiába kerestem.

Tornácos portámat
labanchad égette.
Régi szeretőmet
a móc elszerette.
Rabvason sinlődik
sok vitéz jó társam...
Fekvők üszkösödnek,
holttestek feküsznek
szerte e hazában,
szerte e hazában.

Csorba az én kardom,
kirágta a rozsda.
Nyomorék lábamat
labancló taposta.
Mégis, mégis, mégis
csak az Isten adja!...
lóra ülök, ha majd
még egyszer, még egyszer
szól a Rajta, rajta!...
szól a Rajta, rajta!

GÁCS DEMETER.

— **Számos női bajnál** a természetes **„Ferenc József"** keserűvíz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez.

Három betörésért két hónapi fogház

Pénteken délben a karcagi országuton gyanus fiatalembert vettek észre a csendőrök. Kérdezősködni kezdtek életkörülményei iránt, de a fiatalember egyre zavarosabb válaszokat adott, majd bevallotta, hogy *Pogácsás* Mihálynak hivják, 21 éves debreceni napszámos. A továbbiak során beismerte, hogy Debrecenben junius és julius hónapban 3 betörést követett el özv. *Kardoss* Béláné, *Bulik* Gyula és *Somlay* Kálmán terhére. Minden könnyen elvihető holmit, ruhanemüeket, fürdő lepedőt, evőeszközöket, borotvát és élelmiszert összecsomagolt és tovább állt. A betörések után Karcagra szökött, miután pedig a pénze már elfogyott, gyalog indult vissza Debrecenbe. Útközben fogták el a csendőrök, akik behozták Debrecenbe az ügyészségre és szombaton délelőtt már Fülöp Károly dr. egyesbiró előtt állt Pogácsás Mihály, hogy feleljen büneiért.

Pogácsás Mihály mindent beismert és nyomorával védekezett. A törvényszék 2 hónapi fogházra [illegible] amely-

NAGY MARADÉK VÁSÁR

Hétfőn reggel 8 órakor kezdődik, mely alkalomra a piacra dobunk többezer méter szebbnél-szebb és jobbnál-jobb

selyem, szövet, burett és divat mosó anyagokat

csodaszép mintákban, hihetetlen olcsó árakon.

Mindenki most vásároljon!

Csak szerdán és csak pénteken

16-án **18-án**

Mosóselyem, voál, mosószövet, sefir és karton

maradékokat 2—3—4 méteres darabokban

méterenkint **50** filléres

egységárban árusitunk.

Ezen áruból minden vevőnek csak egy ruhára valót szolgálhatunk ki.

CSILLAG TESTVÉREK Piac- és Simonffy ucca sarok.

Presbyterianus, vagy református-e a debreceni Kollégium és a templomok?

Egy idegeneknek osztogatott képesfüzet borzalmai

Ne próbálják meg, kérem, a Debrecenben most járt angol cserkészek előtt azt a kifejezést használni, amiről itt benn, az országban és világszerte is, Debrecent ismerik: kálvinista Róma. Ne beszéljenek előttük magyar református egyházról, amelynek négy évszázados, nagyszerü élete, küzdelme és kifejlődése ennek az országnak megváltó és megtartó értékeit teremtette meg. Ne mondják, hogy a magyar református egyház egyik legnagyobb kincse, az ősi református Kollégium Debrecenben van, innen irányitotta a magyar müvelődést dicsőséges korszakain keresztül. Mindezekről ne beszéljenek az idegen előtt, mert meglepetten fog felkiáltani:

— Ne mondja! Hát van magyar református egyház? Én azt hittem, hogy a presbiteriánusok téritették itt a magyarokat a hitükre. — Van református Kollégium? Miért nem mutatják meg az idegeneknek? És miért tagadják le a magyarok Debrecenben azt, hogy a protestantizmust sajátos, magyar egyházzal gazdagitották s hogy ez az egyház olyan dicső szerepet játszott a magyar nemzet történelmében? Miért nem mondják el, hogy annyira nagyméretü és a nemzet életére döntő volt ez a szerep, hogy általa a magyar élet egyik világitó fáklyája lett Debrecen város is? Dehát miért dugják, titkolják el önök a kincseiket?

Erre persze, derék és jámbor debreceni barátunk, aki egyházát sokra becsülő református is, odavezeti az idegent a Nagytemplom elé, a Kollégium elé, megmutatja a Piac-uccán végigmenve a templomokat, amelyekben mind a magyar reformátusok dicsérik az Urat. Vége azonban, akit kalauzolt, a szemébe nevet:

— Ugyan kérem, ne bolonditson el engem. Szó sincsen itt magyar református egyházról, mindaz, amit Ön a magukénak mondott, presbyteriánus alkotás, presbyteriánus érdem. Itt van egy képesfüzet, amelyet Debrecen város nyomdája adott ki, rajta van a nyomda cégjegye, egy kéksárga szalagot megszakitva, ott van rajta arany dombornyomásban a város cimere. — Most nyissa ki. Az első képen mindjárt ott van az a templom, a melyet ön a magyar református egyházának mond. De persze egészen alaptalanul, hiszen az én anyanyelvemen, angolul áll alatta:

PRESBITERIAN
„BIG CHURCH."

(Presbiteriánus Nagytemplom)

— Aztán forgassa tovább. A városháza eljelentéktelenitett — szabad-e felülnézetből lefényképezni ezt az épületet, amely csak az uccáról mutat valamit? — képe után, mint negyedik kép ott szerepel

PRESBITERIAN
„SMALL CHURCH."

(Pesbiteriánus Kistemplom)

— Tessék tovább forditani. Meg találja a

PRESBITERIAN
COLLEGE-t.

(Presbiteriánus Kollégium)

— Nem lehet az igaz, hogy önöknek református egyházuk van, vallják meg csak nyugodtan, hogy az angol s amerikai presbyterian egyházak fiókja önök, lehet az is, hogy ők evangelizálták a debrecenieket.

— Hogyha viszont mégis igaz lenne az, amit ön mond s ezt a füzetet tényleg a Debrecen város és a Tiszántuli Református Egyházkerület Könyvnyomdavállalata adta ki, akkor rettentő slendrián munka folyik önöknél. Slendrián munka, amely nem tartja tiszteletben a mult értékeit, ennélfogva nem is teremthet értékeket a jövő számára.

*

Mi, ime kötelességszerüen adjuk át a nyilvánosságnak ezt a jogos szemrehányást. Ugy véljük, nem lesz érdektelen megállapitani, hogy ezért a hanyagságért, amely elvon Debrecen multjának történelméből, sértő a magyar református egyházra és a tiszántuli egyházkerületre, ki a felelős. Ez persze a város és a városi nyomda belügye. Debrecen város presztizse szempontjából azonban követeljük, hogy ezeket a szerencsétlen füzeteket vonják be s adjanak ki helyettük másikat.

A bevonás után pedig meg kell

Bármilyen

könyvkötészeti

munkát

igen jutányos áron, elsőrangu kivitelben készitünk.

Nagy Károly és Társai

könyvkötészete

Ferenc József ut 49.

Telefon 20-18.

fontolni, hogy nem lenne-e érdemesebb jobb, ügyesebb fényképeket felhasználni a füzet összeállításánál. Mert:

1. Amint emlitettük, a városháza képe felülnézetből kicsiny, balkáni stilusu épületet mutat.

2. A központi egyetem hatalmas épületét sikerült eljelentékteleniteni (az egyetem középső része valami öreganyószerü vigyorgással mered az emberre).

3. A strandfürdőről sok remek kép jelent meg, miért ezt a nyugtalan, szétfolyó, összevissza kompozicióju képet választották a fákkal oly ékes meleg bazinok tájékának másai helyett?

4. Némely debrecenieknek különlegesség a kilenclyuku hid, az idegenek azonban láttak már különb épitészeti csodákat. Miért nem valami hortobágyi sajátosságot (tessék szétnézni Balogh Rudolf felvételei között), vagy legalább egy széles perspektivát adó pusztai képet helyeztek el a füzetben a Hortobágyra csalogatóul, miért ezt a csupasz pocsolyát a hiddal?

Az uj könyvben ki lehet javitani ezeket a hibákat is.

A villamos elé került egy süketnéma cipészsegéd

Sulyos szerencsétlenséget háritott el szombaton délután egy villamos kocsivezető a Nap uccán. A villamos normális sebességgel haladt és éppen akkor akart átmenni a sineken *Kecskés* Pál 18 éves cipészsegéd. A villamos csengetését Kecskés nem hallotta, miután süketnéma és a 4. számu ház előtt a kocsi elütötte. A vezető gyorsan fékezett, a kocsi megállt és Kecskés ütődések és horzsolások árán megmenekült. A mentők kivonultak, de sok dolguk nem akadt, mert Kecskés saját lábán folytatta utját.

ANYAKÖNYVI HIREK

A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál e hó 12-én szombaton a következő bejelentések történtek:

Születések:

Vásáry József földbirtokos, fiu, Tamás; Kardos Sándor napsz., leány, Ilona; Hegedüs Ferenc fm., leány, Mária; dr. Thurzó Imre orvos, leány, Edit; Szabó László máv. kovács, fiu, József; Gecse János cipész, fiu, Mihály; Cseresznyés Ferenc kocsis, leány, Éva.

Halálozások:

Farkas György g. kath. 45 éves, Nyirlugas; Vámos Ferenc ref. 24 éves H.-sámson; Drahos János r. kath. 75 éves, Emerich u. 8.

Házasságok:

Varga György—Kappensberger Margit; Deák Lajos—Tobler Margit; Farkas József—Szántó Eszter; Kiss Antal—Hiripi Mária; M. Oláh István—Félegyházi Róza; Szabó Lajos—Arany Piroska; Tarcsay Imre—Dózsa Róza; Tóth Mihály—Bartah Margit; Török Emil—Novák Aranka; tordai Vasady Béla—Nagy Szeréna.

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A „FÜGGETLEN UJSÁG"-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL SZERZI BE SZÜKSÉGLETEIT.

PICK SZALÁMI rudvételnél
kg-ként P 3·90-ért kapható
a „HANGYA" üzleteiben.

RIPACSOK

Egy budapesti orfeumszinpadon megy a „Tessék beszállni" cimü zenés nyári sületlenség, amelynek szerzői Harmath Imre, ami a szöveget és Márkus Alfréd, ami a zenét illeti. A darabban nincs szerepe Harmath Imre feleségének, Szokolay Ollynak, de miután Harmath a társulat igazgatója is, fel kellett a müvésznőnek minden este matrózruhába öltözni s dirigálni a zenekart. Történt tegnapelótt, hogy bizonyos Bobby nevü dobos nem ütött bele a dobba, amikor a „karmester", Szokolay Olly, felé intett. Mire a mindenütt „közkedvelt" müvésznő abban a hitben, hogy ő is van olyan nagy, mint Gál Franci, belerugott a dobosba.

Önök tévednek, ha azt hiszik, hogy ezzel az igazságtalansággal az angyali kedélyü Szokolay elintézetnek vette a dolgot. Dehogy. A tegnap esti előadáson már nem akart matrózruhában dirigálni, amit az első pillanatban nagy örömmel vett mindenki tudomásul, mert tisztában voltak azzal, hogy a zenei analfabéta „müvésznő" helyett Márkus Alfréd, a szerző, vagy valamelyik zenész sokkal jobban dirigálná a darabot. De kiderült, hogy Szokolay fellázitotta az urát Harmath Imrét, a nyári együttes igazgatóját, maga mellett s erre megindult az általános kérlelés. Még a dobos is bocsánatot kért azért, mert a müvésznő belé sziveskedett rugni, a zenekar térdencsuszva instált irgalmat s igyekezett bediktálni Szokolayba azt a hitet, hogy önélküle nem lehetne előadni a darabot, hogy összeomlik a világ, lemond a Gömbös kormány és megáll az óceán közepén Balbo, ha az a kis másodrangu darabba erőszakkal beleszoritott tizedrangu produkciót nem végzi el Sz. O. Sikerült. A müvésznő elhitte s dühében elhatározta, hogy az emberiségre ráméri a végzetes csapást: hazaszaladt Royal-szállóbeli előkelő apartmánjába.

Amikor ezen a nagy ijedtségen tulestek, a társulat felocsudott „rémületéből" s elhatározta, hogy megtartják az előadást. Hiszen eszükbe jutott, hogy a közönség, amely már hosszu ideje hiába várakozott az előadás megkezdésére, belépés előtt lefizette a jegyei árát. Márkus Alfréd bement, hogy dirigál, Somogyi Nusi, hogy megkezdi a táncot, mint primadonna, ebben a pillanatban közbelépett s verekedést rendezett Harmath Imre, Somogyi Nusit csak szidta, ellenben már Márkus Alfrédet tettlegesen bántalmazta, a kottákat széttépte s mindezt ott, a közönség szemeláttára. A botránynak a rendőrség vetett véget.

Midezekre a koronát egy mai lapban megjelent Harmath Imre nyilatkozat teszi fel. Bocsánatot kér ugyan a közönségtől — előző este kellett volna meggondolni, amikor kérlelték, hogy ne bántsa meg a közönséget a hangos botránnyal, — de köti az ebet a karóhoz, hogy a társulatban, amely az ő „energiája" révén keresi meg a kenyeret, az ő akaratának kell érvényesülnie.

Nos, mi őszintén örvendünk ennek a botránynak, amely — mint a multkor Harmath rádióbeli botrányt, amikor egy követitést akadályozott meg — ismét segit leleplezni azt a mocsarat, amely ma müvészet álnév alatt él a budapesti szinházak környékén s terjed onnan mérgező hatásával a vidékre. Ha van valaki ebben az országban, akinek hálától dobogó szivvel, elfogult tisztelettel kell a közönség előtt megállnia, az a Harmath Imre, aki sok-sok ostoba versecskéért, agylágyulásos szövegért fejedelmibb ellátást kapott a naiv közönségtől, mint amilyet kaptak ennek a nemzetnek legnagyobb költői. Petőfi ,Arany, Vörösmarthy, Ady koldushonoráriumokat kaptak a jólétben uszó Harmathhoz képest, akinek versei a kedvezményekért, szubvenciókért, dédelgetésért és hódolatért állandóan jajongó és kapálódzó magyar brettli számára készültek. Oly csekély szellemi értékért annyi sok pénzt, jómódot kapni — Harmath Imrének torkot szoritó meghatottsággal, az érdemtelen boldogság alázatával kellene kilépnie már az uccára. Ehelyett? Ő az, aki botrányokat csinál, megbántja ujra és ujra jótevőjét, a közönséget.

Igaz viszont, hogy segit mindenki előtt leleplezni és megutáltatni mindenkivel azt a társaságot amely vele egy huron pendül s rákapaszkodott itt mindenkinek a nyakára, aki müvészet cimén hajlandó bevenni rikitóan csomagolt vásári portékáját. Nézzed meg ezt a zenészt verő és rugó, hencegő, falánk, pézzel betelhetetlen, öntelt, piaci verébtársaságot, magyarom s ne ugorj be nekik, ha müvészetnek merik nevezni azt, amit ők produkálnak. Követeld, hogy rakjanak rájuk minél nagyobb adókat, hogy elvegyék tőlük a megnem szolgált és meg nem érdemelt jövedelmeket s adják az Operának, a Nemzetinek, a komolyabb szinháznak, amelynek nevével ők csak visszaélnek, amelyet létükkel is kompromittálnak s amelytől arcátlan reklámmal vonják el a közfigyelmet. Sürgesd, hogy tegyen az állam és társadalom valamit végre az igazi müvészetért, amelyet elnyomnak vásári lármájukkal s létükből fakadt botrányaikkal a kakukfiókoként a müvészetbe betolakodott ripacsok.

Iparosok, kereskedők
rendelőket, vevőket találnak, ha lapunkban
hirdetnek!

Istentiszteleti rend

Vasárnap, augusztus 13.

A református templomokban:

A Nagytemplomban d. e. 10 ó. dr. Soós Béla, d. u. 5 ó. Kiss Antal; Kistemplom d. e. 9 ó Molnár Ferenc, 11 ó. Kalas Ferenc, d. u. 5 ó. Siposs Imre; Kossuth u. d. e. 10 ó. dr. Módis László, d. u. 5 ó. dr. Módis László; Árpádtér d. e. 10 ó. Kiss Antal, d. u. 3 ó. Márki Kálmán; Ispotály d. e. 10 ó. Magyar Bertalan, d. u. 5 ó. Kulcsár Dezső; Homokkert d. e. 10 ó. Uray Sándor; Nyilastelep d. e. 10 ó. Biró Béla th.; Csapókert d. e. 10 ó. Halász András, d. u. 3 ó. Nagy Dezső th.; Kerekestelep d. u. 3 ó. Kalas Ferenc; Wolaffkatelep d. u. 3 ó. Kiss Antal th.; Sámsoni uti isk. d. u. 4. ó. Halász András; Téglaskert d. u. 3 ó. Birinyi János th.

A róm. kath. templomban: Reggel 6, 7, 8, 9, 11, háromnegyed tizenkettő és félegy órakor csendes szentmisék. Féltizkor ünnepélyes nagymisét mond dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, prédikál Szabó Imre káplán. Délután 6 órakor litánia. Augusztaszanatóriumban 9 órakor szentmisét mond Székely Imre káplán.

Az evang. templomban d. e. 10 órakor prédikál Pass László lelkész.

A gör. szert. róm. kath. templomban hajnalban olvasott szent mise, utána indulás a máriapócsi körmenetre. Reggel 7 órakor reggeli istentisztelet, 9 órakor deák és katona mise együtt, 10 órakor nagy szent mise, a szent beszédet Fodor Antal s. lelkész tartja, délután fél 4 órakor rózsafüzér ájtatosság, 4 órakor vecsernye, utána szentségimádás. Kedden, Nagy Boldogasszony ünnepén az istentiszteletek sorrendje ugyanaz. Szerdán d. u. 6 órakor gyülekezés a templomban a Mária pócsról visszatérők elé menő körmenethez.

Istentiszteletk a baptista imaházban. A Szappanos ucca 23. alatt levő imaházban vasárnap d. e. fél 9—10-ig imaáhitat, fél 10—fél 11-ig bibliamagyarázat, 11—12-ig vasárnapi iskola, d. u. 6—7-ig prédikáció, fél 8—9-ig vallásosestély vegyeskar és zeneszámokkal. Szerdán este fél 8—fél 9-ig prédikáció. Péntek este fél 8—rél 9-ig bibliaóra szabadhozzászólással.

Ha BUDAPESTRE JÖN,
EL NE MULASSZA FELKERESNI
KESZEY VINCE
ÉTTERMEIT ● Rákóczi ut 44.
Olcsó polgári árak. Figyelmes kiszolgálás
BALATONI FAJBOROK.

4300/1933. aü.

HIRDETMÉNY

Felhivja a városi adóhivatal a város adózó közönségét, hogy az 1933. év III. negyedére esedékes együttesen kezelt közadó tartozását 1933. évi augusztus hó 16. napjáig befizetni el ne mulassza. A befizetés naponként a hivatalos órák alatt, a városi adópénztárnál, vagy a 31713. számu postatakarékpénztári befizetési lap utján eszközölhető.

A befizetést elmulasztók ellen a határidő lejárta után a hivatal végrehajtási eljárást indit.

Debrecen, 1933 julius hó 31.

Városi adóhivatal.

Vásároljon hirdetőinknél.

Cigány „javasasszonyok" garázdálkodnak Debrecenben és zsarolják elbutított betegeiket

Foszforeszkáló bogarakat és fantasztikus orvosságokat etetnek a hiszékeny emberekkel — Babonába és kuruzslásba nő fel a falvak és tanyák népe

A város és vármegyei törvényhatósági üléseken megdöbbentő adatokkal bizonyitják az emberek leszegényedését és ennek következtében védekezési képtelenségét a rájuk támadó bajokkal szemben. Orvosi kezelés nélkül egyre több ember lesz áldozata a betegségeknek. A nép egészségügyi helyzete rosszabbodik, mert nyomorusága miatt nem tudja megfizetni az orvost, nem tudja megvásárolni a gyógyszert, a szegények gyógykezelése pedig rég alul van azon a szinvonalon, hogy meg tudna felelni a követelményeknek. A nagy pénztelenség a hivatalos fórumokat is arra kényszeriti, hogy leszállitsák az ingyengyógyszerre szánt összegeket.

A népegészségügyi viszonyokat még ijestőzbbé teszi az a körülmény, hogy a város perifériáin, a tanyák körzetében és a falvakban, a rendes egészségügyi ellátás hiánya folytán, feltünő módon szaporodik a kuruzslók, csodadoktorok, javasasszonyok száma, akik lelkiismeretlenül használják ki a máról-holnapra tengődő nép hiszékenységét és a misztikus iránti hajlamát.

Debrecenben is sok kuruzsló dolgozik, aki csekély pénzért, kevés élelmiszerért már hajlandó "gyógyitani„. Ezeknek honoráriumát még tudja fizetni a segzény nép, amelyet senki sem győz meg, hogy nem gyógyitanak a „csodaszerek". Pedig ráadásul ez a csodaszer nem valami ártatlan, hanem nagyon fájdalmas orvosság, mert az kell, hogy a beteg higyjen a szer hatásában ,a kuruzsló tudományában. A kura rendszerint hosszu is, hogy a kuruzsló elcsalhassa a szegény beteg utolsó értékeit is. Végül is két eset lehetséges: a beteg szenved, mig a szervezet maga nem győzedelmeskedik az orvosság ellenére vagy a halál megszabaditja szenvedéseitől a kuruzsló áldozatát.

Jellemző a nép egészségügyi állapotára, hogy a mentők egyre gyakrabban szedik fel az uccán elájult embereket, akiket a betegség kinzása már annyira elgyöngitett, hogy jártányi erejük sem maradt. A mentők megállapitják, hogy a szerencsétlen, elhanyagolt, nem kezelt betegsége következtében ájult el.

— Miért nem kezelteti magát — korholják — néha az ilyeneket — nem szabad elhanyagolni a betegséget!

— Szivesen mennék én orvoshoz, kérem, de miből? Kenyérre sem igen telik — felelik a szegények, türve, hogy a mentők a lakásukra vigyék őket, ahol persze tovább is gyógyszer és ápolás nélkül maradnak.

A város külsőségi lakossága, különösen a tanyák népe teljesen elszokott már attól, hogy orvoshoz menjen, vagy patikában gyógyszert vásároljon. A legtöbb esetben orvos csak akkor jelenik meg a betegek ágyánál, ha a halált kell konstatálni.

Mintha a középkorba sülyedtek volna vissza. Hisznek a csodákban, előjönnek a már-már feledésbe ment babonák, amelyeket persze elterjesztenek a javasasszonyok, akik füvestarisznyájukat többre tartják az egész modern orvostudománynál. Divatba jött ismét a „ráolvasás" a szegény tanyai szolganép azt tartja, hogyha a „ráolvasás" nem használ, akkor már semmi sem segit. Az alsóbb népréteg sötét tudatlansága jó üzlet a lelkiismeretlen embereknek, akik közül bizony elég ritkán kerül egy-egy a hatóság kezére. Van eset, hogy még a tehetősebb gazdák is javasasszonyhoz, kuruzslóhoz fordulnak, ha bajuk támad. Egyszerü orvosság gyógyitaná őket sokszor, de inkább vesződnek a zsaroló javasasszonyokkal, minthogy orvost hivjanak, vagy a „méregdrága" patikába menjenek.

A kuruzslók malmára hajtja a vizet az a tény is, hogy Hajdumegyében például több helyen csak 5—6 falunak van egy orvosa. Igy persze az orvos nélküli falusiak inkább mennek a kuruzslókhoz, mintsem keressék a hetedik határban a körorvost, akit nem biztos, hogy odahaza találnak.

A cigányasszonyok a maguk élelmes szemtelenségével rájöttek, hogy milyen jó üzlet a mások tudatlansága, betanult zavaros mondókákkal, hókusz-pókuszokkal megszéditik a jámbor embereket és szedik el garasaikat. Még Debrecent is hetek óta járják a sok szoknyáju cigányasszonyok, akik diszes szatyorban hordják a „csodatévő-orvosságokat". Van ott sárzitott kigyónyelv, veszett kutya szőre, ezerjófü s keserü levet adó füvek tömege. Nincs olyan betegség, amelyre biztosan ható szert ne tudnának adni. A ravasz cigány asszonyok nemcsak betegségekre, hanem bubánatra, szerelemre, családi viszálykodásra ható szereket is árulnak. A jámbor emberekkel elhitetik, hogy a foszforeszkáló bogarak darált teste kiválóan alkalmas arra, hogy a hütlen feleség, vagy hütlen férj ismét hüséges legyen. Sokan ették már meg a foszforeszkáló bogarak porrátört maradványait a cigányasszonyok jóvoltából, de nem lettek hüségesek, csupán betegek.

A becsapott emberek nem tesznek jelentést hatóságoknál a javasasszonyok ellen, mert félnek, hogy bosszuból reájuk olvassa a rontást és szerencsétlenné teszi őket egész életükre. A hatóságok küzdelme a kuruzslók ellen nagyon nehéz, mert csak a legritkább esetben tesznek ellenük feljelentést. Ez az eset, amikor a becsapottak védik a nékik kárt okozókat. Akik kártékony munkájukat folytatva, garázdálkodnak tovább a falun és tanyán a XX. század megcsufolására.

Szerezzen magának örömet!

Nézze meg új kirakataimat!

Ilyen árakat még úgy sem látott!

Modern fürdőtrikó minden szinben	2·90	Divat nyári pullover, ujdonság	2·48
Tiszta gyapju fürdőtrikó, minden fason . . .	4·90	Habselyem női nadrág, kis gyári hibával . .	1·88
Fürdősapka, idei friss gumiból	0·36	Férfiing, csodás minták, külön gallérral . . .	2·86
Facipők a legujabb fasonból	1·96	Selyemharisnya, finomszálu, kis szövéshibával .	1·28
Gyermekdressz, kantáros	0·78	Nőiruhaujdonság a,lasz csikos műselyemből .	5·90

HAVAS HARISNYAHÁZ

Bádogos-u. 1.

A Köztisztviselők

SZÖVETKEZETE értesiti az igen tisztelt vásárló közönséget, hogy Hunyadi ucca 2. sz. alatt (a Royal épület sarkán) **új füszer és csemege árudát** nyitott.

KOLLMANN FERENC
VIZVEZETÉK SZERELŐ
műhelyét Csokonai u 5 sz. alá helyezte

Mind ritkábban dübörög a kuglipálya aobja...

Az idők tengere elnyel mindent. És az emlékek a mult tengerének mélyéből dübörögnek fel, ingujjra vetkőzötten megvivott csaták emlékei, sokszor mámoros ködök mögül villantván elő a fényes győzelmeket, vagy csuf vereségeket. Sokszor igazán a szó szoros értelmében vett mámoros ködök fátyolozzák be ez ékes emlékeket, amelyeket nem őriz sem márvány, sem bronz, sem acél emlékmü, csupán talán nehány korhadt gerenda és e gerendákon lekopott irássejteti inkább korcsmaudvarok szaletlijében: Nagy János VIII. 12. 1913. ütött 9 fát. Micsoda nagy rivalgás, micsoda diadalüvöltés követte e dicső tettet, amikor kilenc hullott, dőtl le egy dobásra. És ez az üvöltés, örömüvöltés volt. De csodálatosképen nem a nagy tett elkövetője üvöltött örömtelien. Ő csak kinos szerénységgel mosolygott, sokszor mégcsak nem is mosolygott, hanem sápadt elkeseredéssel fanyarul élevezte a dicsőséget. Óh jaj, mert ez a dicsőség drága volt. E dicsőségnek ára volt. Éspedig nagy ára: Egy hordó sört, vagy öttől tiz literig terjedő mennyiségü bort kellett fizetni.

De hát miről is beszélünk? Ki van még mindig tisztában ezekkel a régi harcászati fogalmakkal, amikor azóta már ujabb fogalmakat szereztek az emberek a csatákról, amelyekben de sokszor fordult elő, hogy egyszerre kilenc dőlt el.

A polgári tekézésről van szó. Igaz, hogy ez egy kissé nagyképüsködő, előkelősködő szó, mert annak becsületes, magyar, közforgalmi neve: kuglizás. Nem tudjuk, vajjon nem kellene-e most megmagyarázni, hogy mi ennek lényege, a szintere, mik az eszközei. De utalunk mindenkit e tekintetben a lexikonokra, ahol kug lásd tek vezérszólamok alatt megtalálhatják a kuglizás miben létének magyarázatát. Sajnos, csak röviden, mert virágzása idején e müvészet tudósai és elméleti szakértői elfeledtek könyvet irni, nem ugy, mint most Culbertsontól a zsámbokreti Lloydig mindenki a bridgeről. A kuglijáték a korcsmában a kerités mellett megépitett hosszu keskeny alaguton folyt, amelynek alapja, pályája pallóval kezdődő vörös téglaporral, vagy aszfalttal folytatódó ravasz domborulat volt. A pálya végén rombura alakban kilenc darab fából faragott bábu állott és ezekre boxoló ököl nagyságtól kezdődő és gyermekfej nagyságig terjedő golyókat gurigáltak nagy erővel, hogy a fabábukat leüssék. Ez a leütés volt a cél, a siker, a győzelem. De ne tréfáljunk. Ugy-e ön is, mindenki ismeri a becsületes kuglit, amit mindenki szeretett, aki játszotta és mindnki átkozta, aki a kuglipálya mellett lakott. Mert a kugli hangos játék volt. — Dübörgött a golyó, mennydörgött a pálya végén a dob, ahol fölszaladt a golyó a visszavezető csatornába, de a leghangosabb volt és nem a kuglipálya dobját, hanem a szomszéd füledobját repesztő volt a kuglizók lármája. Volt is nem egy feljelentés a kuglipályák ellen. De mindhiába. Ha eljött a nyári este, sőt épen a szombat este és vasárnap, — amikor reggeltől késő estig puffogott, dübörgött, zajgott, üvöltött a kugliző helyiség, a kuglipártik kialakultak és folyt a nemes verseny, vad haraggal, vagy ravasz settenkedéssel gurult a golyó és ütötte a fababákat.

A legmegszokottabb és leginkább kulturált játszma volt a — magyarul krixpárti — a kriegspartie. Itt vagy két személy, vagy két párt játszott egymás ellen. Mindenki kilencet, illetve háromszor hármat. dobott. Amelyik több fát ütött le, az nyert. Ahánnyal több fát ütött le a győztes, annyi fillért, két fillért, sőt házárdjátéknál 10 fillért fizetett neki a vesztes fél, vagy csoport. Persze arra is mehetett a játék, hogy a vesztes fél fizette a cehet, a közben fogyasztott italok árát. Mert az csak természetes, hogy csak az italba mehetett a játék. Ez a legegyszerübb formája a játéknak. Már házárdabb volt a zsinór és még házárdabb a makao. Ha valaki egy dobásra mind a kilenc babát leütötte, az egy hordó sört fizetett (akkor még került erre pénz), vagy öt, vagy tiz liter bort az illetékes csöves-zoldánnyail. A golyó kidobásának sok fortélya, ravaszsága volt. Vagy egyenesen neki kellett dobni a golyót a kilenc fának, vagy ha már csak egyles fa állott imitt-amott, mint az irtott erdőben a magános szálfák, akkor „vándlizni" kellett, vagy csavarást, „falcs"-ot adni a golyónak.

A rendes kis polgári szórakozás olcsó mulatsága volt a kugli olcsó sör, olcsó fröccsök mellett.

De hát miért volt? Hát meghalt? No nem halt épen meg, de annyi, mintha meghalt volna. A lapok hirdetési rovatából már régen eltüntek a hirdetések, amelyek pompás „sanctum lignum" tekepályákat kinálják, a korcsmárosok válogatott ajánlásai, hogy náluk nagyszerü tekepálya van és már régen eltünt az a boldog kispolgári osztály, amely egy napi kemény munka után (akkor még munka is volt) átszaladt a szomszéd korcsmába egy-két kis fröecsre, vagy egy félliterre, meg két-három krixpártira. Egy-két helyen még mindig megvan a tekepálya, játszanak is rajtuk, de valahogy csendesebb lett a játék és csendesebbek letteh a játékosok. Lassan-lassan el fog tünni egészen, mintahogy eltünt a billiárdozásból a bábosjáték a lyukasasztalon a 36-os, a 120-as, a preferánsz. Eltünnek a kispolgári jóléttel, az öregurakkal, akik a kriegspárti után békét kötnek odalenn az örök csöndben.

Angolok az Ember tragédiájáról

Bármennyire át vagyunk hatva attól a tudattól, hogy az Ember tragédiája remekmü, mégis nagyon érdekelhet bennünket, hogy idegen nemzetek mikép vélekednek a mi Madáchunkról s az ő nagy költői alkotásáról. Ez indította dr. Kardos Albertet, az Ember tragédiájának ismert tanulmányozóját, hogy a Pesti Naplóban (aug. 6.) ismertesse több angol tudósnak és irónak rendkivül méltató nyilatkozatát, amelyeket az Ember tragédiájának alig két hónappal ezelőtt megjelent uj angol forditása alkalmából tettek. Érdemesnek tartjuk dr. Kardos Albert ismertetésének főbb pontjait lapunkban is közölni.

Az uj angol forditás Meltzer Károly Henrik és Vajda Pál gondos, lelkiismeretes és átalában sikerült munkája. A forditás Budapesten jelent meg, de a megjelenését elősegitette a londoni egyetem, legalább is az egyetemnek szláv és keleteurópai nyelvi szemináriuma. A szeminárium igazgatója, B. Pares tanár, a könyv boritékján és előzék lapján azt a kettős kijelentést teszi, hogy az Ember tragédiája egyike a legmélyebben járó és legmegragadóbb szinmüveknek, amelyeket valaha is olvasott; továbbá hogy az általa vezetett szeminárium jó akarattal és meleg érdeklődéssel támogatta a méltó forditásnak a létrejöttét.

Ennél is fontosabb az a körülmény, hogy a forditást R. W. Seton-Watson edinburghi egyetemi tanár látta el feltünést keltő előszóval. Tudnunk kell, hogy Seton-Watson azonos azzal a Scotus Viatorral, aki a háboru előtt és alatt egymás után irta ellenünk az elfogult sőt ellenséges indulatu cikkeket, főkép nemzetiségi kérdésekről. — Ebből az előszóból kitünik, hogy Seton-Watson behatóan ismeri Madáchot, akit Goethével és Byronnal szemben is teljesen eredeti egyéniségnek és önálló alkotó szellemnek hirdet, olyannak, aki az Ember tragédiájában szinte kinyilatkoztatásszerü müvet teremtett.

Még jelntősebb ennek az előszónak a befejezése, ahol Seton-Watson, mint ha sohasem lett volna Scotus Viator, azzal ajánlja a forditást az angol olvasónak a figyelmébe, hogy Madáchon és müvén keresztül betekinthet annak a nemzetnek a lelkivilágába, amely még kiváló szerepet van hivatva játszani Közép-Európa történetében.

De nem kevésbé érdekes az egyik fordítónak, a született angol Meltzernek a nyilatkozata, amelyet dr. Kardos Alberthez intézett angol nyelvü levelében hangoztat. A levélnek idevonatkozó része igy hangzik:

„Több, mint 40 évvel ezelőtt ragadott el engem az Ember tragédiája. Először a prágai cseh operaházban láttam és ott tett rám mély és maradandó hatást. De minden erőfeszitésem, hogy Amerikában, ahol mint kritikus és dramaturg éltem, felkeltsem könyvkiadónak vagy szinháznak az érdeklődését, hiábavalónak bizonyult. Nem hallották ők Madáchnak és a Tragédiának a hirét. Most mindenesetre tudomást fognak szerezni a magyar költőről és müvéről s én, jólehet már 80 éves vagyok, nem kételkedem, hogy eljön az a nap, amelyen egy amerikai vagy angol szinházzal előadathatom Madách remekmüvét. Addig is, de egyébként is az angol nyelvü egyetemek tarthatnának előadásokat a Tragédiáról."

Tűzhelyeket veszek, eladok

ASZTALI TÜZHELYEK olcsóbb és jobb minőségben, hazai szénfütésre is garantálva legolcsóbban: ÁRPÁD-TÉR 17. SZÁM, LAKATOSNÁL.

A Takarékosság Kereskedelmi R. T. jelenti, hogy kiszolgáló cégei sorába belépett

M. Nagy Mihály

férfidivat- és kalap üzlete

DEBRECEN, Piac ucca 37.

Óriási választékkal, legolcsóbb árakkal, előzékeny kiszolgálással áll rendelkezésére a „Takarékosság" könyvecskéjével vásárlóknak.

Svájcba is félmillió mázsa buzát viszünk ki

Buzafeleslegünk külföldi elhelyezésének utjait most egyengetik illetékes tényezők.

Buzafeleslegünket mintegy 500 ezer mázsával apasztja Svájcba irányuló kivitelünk is. A svájci buzakivitel technikai lebonyolitása ügyében most folynak a tárgyalások s az érdekeltségek véleménye szerint a svájciak még a tél elején lehivják az első tételeket s ezzel meg is indul folyamatosan a magyar buza svájci szállitása.

Amerikai megállapitás szerint a Morgan bankház üzlete volt a világháboru

Newyork, augusztus 12. Mirror of the Wallstreet cimen egy könyv jelent meg, amely az amerikai könyvpiac egyik legérdekesebb olvasmánya. A könyv beszámol az 1914. évi állapotokról és ismerteti azokat az eseményeket, amelyek a Németország elleni angol hadüzenet megküldése előtt lejátszódtak. A könyv irója elmondja, hogy Spring-Rich, akkori washingtoni angol nagykövet kevéssel a hadüzenet elküldése előtt találkozót kért Morgan bankártól. Az angol nagykövet azt kérdezte az amerikai pénzmágnástól, hogy hajlandó-e pénzügyi és gazdasági természetü kérdésekben a brit kormány rendelkezésére állani? Morgan röviden csak annyit felelt: „Akarok". A beszélgetés egy kézszoritással végződött, amely azt jelentete, hogy minden idők legnagyobb pénzügyi üzletét ütötték nyélbe.

Ha igaz ez a történet, ugy egy ujabb bizonyitéka akadt annak, hogy a Morgan-bankháznak óriási szerep jutott a világháboru kitörésében és főleg ez a bankház járult hozzá közremüködésével ahoz, hogy a világháboru oly sokáig kihuzódjék.

Háztartási alkalmazottat keres?

A leggyorsabban a Független Ujság apróhirdetése utján találja meg.

TISZTA EMBER

— Képzeld, a feleségem ma viccből eldugta a kalapomat és csak két óra mulva sikerült megtalálnom.

— Az semmi, az én feleségem egyszer eldugta a papucsomat és csak egy év mulva találtam meg.

— És hol volt?

— Ne is találgasd, ugyse jössz rá: a fürdőkádban.

hirek

A Debreceni Független Ujság párttoktól független politikai napilap
Szerkesztősége és kiadóhivatala Ferenc József ut 49. Telefon: 32—12.
Felelős szerkesztő: Farkas Lajos.
Előfizetési ár: egész évre 26.—, félévre 14.—, negyedévre 7.—, egy hóra 2.40 pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 10 fillér, vasárnap 20 fillér.

Mindentudó

Ma: Augusztus 13. Vasárnap. Protestáns: Ipoly, római katholikus: Ipoly Kasszián, ógörög: julius 31. Eudoxia, izraelita: Ab 21.

Holnap: Augusztus 14. Hétfő. Protestáns: Özséb, római katholikus: Özséb vértanu, ógörög: augusztus 1., Augusztus, izraelita: Ab 22.

A rendőrség telefonszáma: 20-45.

Mentők, tüzoltók, telefon: 04.

Ügyeletes gyógytárak: Kigyó, Piac u. 33. Muraközy, Piac u. 72. Sas, Hatvan u. 70. Csillag, Árpádtér 1. Nádor, Szent Anna 64. Szentháromság, Homokkert. Hungária, Vargakert, K. Tóth u.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MÜSORA

A müsorban nem szereplő állandó hétköznapi közvetitések

9.45: Hirek.
11.10: Nemzetközi vizjelző szolgálat magyarul és németül.
12.00: Déli harangszó az egyetemi templomból.
12.30: Hirek.
1.15: Időjárás, időjelzés.
2.45: Hirek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamok.
4.45: Időjelzés, időjárás, vizállás, hirek.
12.00: Himnusz.

VASÁRNAP, augusztus 13.

9.15: Hirek. 9.40: Hirek a jamboreeről. 10: Református istentisztelet a Kálvintéri templomból. Prédikál Muraközy Gyula lelkész. 11: Egyházi zene és szentbeszédet mond dr. Wéber Pál kanonok. — Utána: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. Majd körülbelül 12.10: Bura Károly és cigányzenekara a Ketter étteremből. 1.45: Gramofonlemezek. 3: Kisjókai Takách Gyula: A minőségi buzatermelés. 3.45: Üzenetek a cserkésztáborból. 4.55: Időjelzés, időjárásjelentés. 5: Kondor Leó és Polgár Tibor kétzongorás jazzhangversenye. 6: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Nagypál Béla. Szórakoztató zene. 7.15: Aratási diskurálás. Móricz Zsigmond vidám csevegése. 7.45: Magyar dalok. Csóka Béla énekel, kiséri Revere Gyula hárfán és zongorán, Lantos Ferenc tárogatón. 8.45: Időjelzés, hirek. 9: Három egyfelvonásos előadása a Studióból. Rendező Gyarmathy Sándor. Utána körülbelül 10.20: Időjárásjelentés. Majd: Bachmann jazz zenekar a Rajna Parkból Fekete Pál énekszámaival. 11.30: Üzenetek a cserkésztáborból.

HÉTFŐ, augusztus 14.

6.45: Torna. Utána: Gramofonlemezek. 10: 1. Egy aszalyos magyar esztendő. 2

Hirek a jamboreeról. Közben: Gramofonlemezek. 12.05: Séta a táborban. Helyszini közvetités Gödöllőről. 1: Mándits szalonzenekar. 3: Üzenetek a cserkésztáborból. 4: Beküldött állásajánlatok felolvasása. 5: A néprajzi anyaggyüjtés érdekességei. Gönczi Ferenc előadása. — 5.30: Farnadi Edit zongorázik. 6: Európa vizipoló válogatott csapata. Dr. Donáth Leó, a Nemzetközi Uszószövetség főtitkára előadása. 6.30: Debreceni trió. A trió tagjai: Galánffy Lajos (zongora), Buza Gábor (hegedü), Erdész Mihály (gordonka). 7.20: Szini Gyula novellái. Felolvassa özv. Szini Gyuláné. 7.50: Elek Szidi énekel. Zongorán kiséri Polgár Tibor. 8.20: Időjelzés, hirek. 8.45: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel dr. Dohnányi Ernő. Utána körülbelül 10: Időjárásjelentés. Majd: Kiss Lajos és cigányzenekara a Gellért-szállóból. 11: Az avangardisták bucsuztatója. 11.15: Tánczene. Gramofonlemezek.

Társadalmi események naptára

AUGUSZTUS 13.

— **Máriapócsi zarándoklat.** A debreceni gör. kath. egyházközség, mint minden évben, Nagyboldogasszony ünnepére búcsúkörmenetet rendez a máriapócsi kegyképhez mostan is. A gyalogos zarándokcsapatot Papp Gyula szentszéki tanácsos vezeti, mely f. hó 13-án, vasárnap reggel 5 órakor indul a templomból. A csomagok szállitására szekerek lesznek, de ezek nem szolgálnak személyszállitásra. A vonaton utazók kedvezményes jeggyel utazhatnak hétfőn hajnaltól bármely vonaton. A gyalogos csapat hétfőn d. e. 11 órakor érkezik Máriapócsra; visszaindulás kedden délután 2 órakor, haza szerdán este érkezik.

NAPIMÁDÓK

Kisütött megint a napocska.
Barnul a strandon sok lapocka
Gőzölögnek a napimádók
s feketék, akár a cigányok.

Uj vallás ez... Mint az imazsák:
viritanak tarka pizsamák.
Brekegő dzseszbend a zsoltára
s a trambulin az oltára.

AUGUSZTUS 15.

— **Szakosztályi ülések.** A debreceni ipartestületbe tartozó ácsmesterek szakosztálya e hó 15-én, kedden este 7 órakor, a tetőfedő alcsoport e hó 16-án, szerdán este fél 7 órakor igen fontos szakmai ügyekben ülést tart.

AUGUSZTUS 16.

— **Meghivó.** E hó 16-án, szerdán este 7 órakor a Függetlenségi Kör helyiségében választmányi gyülést tartunk. Szíves és pontos megjelenést kérünk. Elnökség.

HÁZAT KERESNEK MEGVÉTELRE tőkeerős egyének, akik pénzüket befektetni kivánják. El akarja adni házát? **Hirdessen lapunkban, biztos vevőre talál. 50 fillérért 2 napilapban jelenik meg hirdetése,** ha mélyünk adja fel.

ÖSSZESZEDTEM

!!

raktáram összes maradékait, ugy a selymeket, a mosóárukat, mint a szöveteket a holt szezon miatt kidobom

fillérekért

KLEIN Divatház

(Ezelőtt Ecker, Klein, Sugár)

Fillérekért maradékot!!

Debrecen 25, 20 és 10 évvel ezelőtt

1908 AUGUSZTUS 13. CSÜTÖRTÖK. A Független Ujság élesen támadja a bankkartellt s felhivja a debreceni pénzintézeteket, találják meg módját annak, hogy a bankkartell hatása Debrecenben a legcsekélyebb mérvben érvényesüljön.

Ugyancsak támadást intéz Márton Imre ellen, aki halasztó inditvánnyal meg akarta akadályozni a városi tisztviselők és alkalmazottak fizetésrendezését.

P. Nagy Zoltán felhivást bocsát ki egy zeneegyesület megalakitására.

1908 AUGUSZTUS 14. PÉNTEK. A Zenekedvelők Egyesülete P. Nagy Zoltán kezdeményezésére megalakult. Az alakuló közgyülésen Márk Endre elnökölt és dr. Tüdős Kálmán, dr. Széll Kálmán, Kuthi Zsigmond, dr. Brunner Lajos, dr. Láng Sándor, dr. Szilágyi Imre, Zöldi János és Nádasdy Lajos szólaltak föl. Az első elnök Weszprémy Zoltán főispán lett.

1913 AUGSZTUS 13. SZERDA. Hajduvármegye közigazgatási bizottsága ülést tartott. Elnökölt Kovács Gyula alispán, előadók voltak Pákozdy Sándor főjegyző, Nagy József pénzügyigazgatóhelyettes, dr. Losonczy Álmos tiszti főorvos, Laczák Kálmán tanfelügyelőhelyettes, Reitz János főállatorvos.

Désy Alfréd, a Csokonai-szinház volt kitünő szinésze, később az Apollomozgó direktora búcsúzik Debrecentől, mert Mártonfalvy Györggyel, a kiváló debreceni szinházi karmesterrel nagy moziszkeccset akar késziteni.

Bartos Géza eljegyezte Fényes Kornéliát.

Zilahy Gyula díszleteit a végrehajtó szoros zár alá vette.

Az érdekelt kereskedők panaszkodnak, hogy az Arany Bika épitésével teljesen elbarrikádozták őket.

1913 AUGUSZTUS 14. CSÜTÖRTÖK. Dr. Bacsó Dezső és társai megfellebbezték a közgyülés ama határozatát, amellyel gróf Tisza Istvánt Debrecen díszpolgárává választották. A közigazgatási biróság most a fellebbezést elutasitotta.

Miklóssy István görögkatholikus püspök nyilatkozatot adott, amely szerint ideiglenes székhelye Debrecen lesz.

Dr. Bakonyi Samu debreceni képviselőt baleset érte, karját törte.

Dr. Vargha Elemér tanácsnok elnöklete alatt Borsos József h. főmérnök, Debreczeni Jenő gázgyári igazgató, Majerszky Mihály HÉV igazgató, Erdélyi Vince HÉV főmérnök, Tichy Antal és Bernhardt Sándor szakértők megállapitották a helyszinen, hogy a Kossuth-szobor elhelyezése érdekében miként kell a Nagytemplom előtti teret rendezni s a villamos sinjeit áthelyezni.

1923 AUGUSZTUS 13. HÉTFŐ. Lapszünet.

1923 AUGUSZTUS 14. KEDD. Az országos vásár óriási forgalom mellett bonyolódott le. A két napon közel 300.000 ember fordult meg a vásáron s a pénzbeli forgalom meghaladta a 2 milliárd koronát. Egy cifraszür 1 millió korona, egy guba félmillió, egy kész ruha 350.000, egy pár csizma 110.000 korona. Egy mosdótál 16.000, egy-egy konyhai edény 10.000—50.000, vaskonyha 60.000—200.000, rézüst 300.000, egy pár lófelszerelés 1 millió, egy mézeskalács 50—5000, egy hólyag 500—1000, fakanál 400—4800, kis egylovas szekér 600.000, kétlovas igás szekér 1 millió korona.

Ifj. Bárdos Géza banktisztviselő húsmérgezésben hirtelen meghalt. A mély részvétet keltett tragikus gyászeset mélyen sujtotta Bárdos Gézát, a Kereskedő Társulat alelnökét, Toroczkay Oszwald festőművészt, tiszaujhelyi Ujhelyi Jánost és családjaikat.

A városi tanács 25 kislakás épitésére félmilliárd korona kölcsönt keres.

Schwartz Ferenc és Marmorstein Helénke házasságot kötöttek.

Nagy hossz volt a tőzsdén. A font 90.000, a dollár 200.000 korona körül állott. Zürichben a korona 3 és egynyolcad pontot jegyzett. Óriási árak alakultak ki a debreceni állatvásáron. A ló ára 1—7 millió korona, fejős tehén 1—3, ökör párja 4—6 millió korona volt. Buza 76—80.000, rozs 48—50.000 korona. Sertéshus 7300, zsir 13.600 korona, 1 tojás 192—220 korona.

DVSC—BUSE 1:1 (0:0). Gólövők: Cziczka, Szolárszky. Biró: Káldy Zsigmond.

— **Bartosnál** a volt Szántó-féle ruhaüzletben finom fehér tennisznadrágok, szürke és drappszinü kasha nadrágok legdivatosabb szabásban. Gyárilag beavatott pehelykönnyü vászonöltönyök minden méretben készen, olcsó, szolid árakban kaphatók.

— **Olcsóbb lett a mosaiklap,** amit **Lukács Vilmos és Testvére** gyárt. Érdeklődjék a 23-08. telefonon.

— **Autóbaleset az országuton.** Karcagról jelentik: Sulyos, tömeges autószerencsétlenség történt tegnap délután Karcagon. Egy balmazujvárosi teherautó, mely a gödöllő jamboreeról ötven utast hozott magával, nekirohant egy villanyoszlopnak. Az utasok az uttestre zuhantak és valamennyien megsérültek. A sulyosan sérültek között van egy állitólagos debreceni asszony, Horváth Gáborné is, aki a zuhanás következtében idegsokkot kapott.

— **Öngyilkos lett egy korcsmáros.** Váradi Mihály biharnagybajomi korcsmáros, a község volt birája, szombatra virradó éjszaka az egyik udvarban lévő fára felakasztotta magát. Tettét rossz anyagi helyzete miatt követte el. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— **Cserépkályhák** állandóan nagy választékban. Átrakások Hardtmuth-rendszerre, tisztitást, javitást olcsón vállal Gönczy kályhásmester, Csapó ucca 19. Telefon: 25-68.

— **A kövér sertések árokba forditották a szekeret.** Derecskéről 4 kövér sertést szállitott Debrecenbe szombaton reggel Korom Kálmán, Csapó ucca 99. szám alatt lakó hentesmester. A mikepércsi uton jött a szekér, amikor hirtelen a lovak az árok felé huzódtak és a szekér felborult. Korom a sertésekkel együtt az árokba zuhant és véres horzsolásokat szenvedett. A hentők szállitották lakására. A vizsgálat megállapitotta, hogy a sertések féloldalra huzódtak és ezért billent félre a szekér.

A cubai zavargások

London, aug. 12. A Reiter iroda jelentése szerint Machado elnököt bizonytalan időre szabadságolták, ami azt jelenti, hogy most már nem tér viszsza az elnöki székbe. Valamennyi párt megegyezett abban, hogy ideiglenes elnökké De Cespedest választják meg. Ezt a hirt a lakosság nagy ujjongással fogadta. Az örömhir okozta zürzavar alatt a csőcselék kifosztotta az elnöki palota földszinti helyiségeit.

METEOR
MOZGÓKÉPSZÍNHÁZ
ADÓSUNTER

Vasárnap:
„KATINKA, HOL JÁRTÁL AZ ÉJJEL?", Janet Gyanor, Charles Farrel világfilmje. — Megelőzi: „Kis rikkancs". — Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor.

— **Mérlegkészitést, javitást** nagyon olcsón vállal Csákó, Teleki ucca 96.

— **Poloskát, svábbogarat** biztosan elpusztit a Szektin rovarirtószer. Kapható: Jósa és Jóna Utóda drogéria, Kossuth ucca 6. Ára 1 P 20 f.

— **Tartós villanyondulálás** 8.— P-től. Ramminger, Szent Anna 12.

— **Olcsó hus!** Marhahus 46—66, növendék 52—72, gyengeborju 70 fillértől Blau huscsarnokában, Deák Ferenc ucca 20.

— **Deutsch Lajos,** valamint **Deutsch Albert és Fia** üzletekben naponta friss teavaj kapható, kilogramja 2.60 pengőért.

— **Jó ellátás, kényelem, gondosság Budapesten a Park Nagyszállodában** a keleti pályaudvarral szemben. Leszállitott árak. E lap előfizetőinek 20% engedmény.

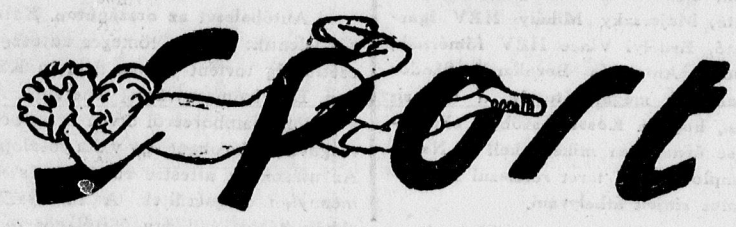
— **Csendélet két szúrással.** Berki Béla az éjszaka két helyen megszúrta Gulyás Károly 18 éves napszámos, Erzsébet ucca 99. szám alatti lakost, mert tréfából megütötte. Gulyást a mentők részesitették első segélyben, majd lakására szállitották.

— **Az Alpesi sajt-, vajcsarnok,** megnyilt, Piac ucca 16. Higienikus, elegáns, olcsó. Az uri közönség bevásárló helye.

— **Debrecen 25, 20, 10 évvel ezelőtt.** Ilyen cimü rovatunkban tegnap az jelent meg, hogy Orosz Sándor cipőkereskedő felfedezett egy csillagképletet. A név tévesen jelent meg, mert a felfedező neve Grosz Sándor, aki jelenleg a debreceni Egyesült Kefegyárak kereskedelmi utazója.

— **Beléndekmagot evett a kisgyermek.** László Sándor kétéves kisfiu, egy kocsisnak a gyermeke, beléndekmagot evett a Nagymacson. A mentők a gyermekklinikára szállitották, ahol ápolás alá vették.

— **Naponta friss vaj, sajt** s csemegeáru. Olcsó, figyelmes kiszolgálás. Megrendelésre házhoz szállitva. Ugyanott külön fagylaltárusitás. — Cégt. Leitner Anna, Csapó ucca 3.

Világrekordot hozott az amerikai atléták pesti szereplése

Budapest, augusztus 12. A Magyar Atletikai Club szombat délután rendezte meg nemzetközi atlétikai versenyét, amelyen az amerikai atléták is résztvettek. Részletes eredmények: 100 méteren első: Metcalf 10.03 mp. világrekord beállitva. 200 méteres sikfutás első: Metcalf 20.6 mp. világrekord beállitva. 400 méteres sikfutás első: Fuqua 47.6 mp. 1500 méteres sikfutás első: Cuningham (Nansas egyetem) 3.51.6 mp. 500 méteres sikfutás első: Mc. Clauskey (Fordham egyetem) 15.35.4 mp. 110 méteres gátfutás első: (Soutwestern) 14. 4 mp.

200 méteres gátfutás, első: Kovács (BBTE) 24.7 mp. Magasugrás, első: Spitz (Newyorki egyetem) 200 cm. Távolugrás, első: Megyery (BEAC) 714 cm. Diszkoszvetés, első: Anderson 48.51 m. Sulylökés, első: Darányi (MAC) 14.51 m.

❖❖❖

A BOCSKAY CSAPON MÉRKŐZIK VASÁRNAP

Szombaton délben utazott el a Bocskay csapata 4 mérkőzésből álló felvidéki turájára. A tura első állomása Csap, ahol ma vasárnap már ki is áll a debreceni csapat. Az összes szerződtetett játékosokon kivül Ilyés is a csapattal utazott és a turán mutatott játéka alapján dől el szerződtetésének ügye.

A csapatot Jánossy tréner és Mittelmann Miksa társelnök kisérik. A tura további állomásai: kedden: Huszt, szombaton: Ungvár (Russy(, vasárnap: Munkács .MSE).

A szombati kerületi atlétikai verseny eredményei.

A Masz. keleti kenülete szombaton délltán fél 4 órai kezdettel rendezte kerületi senior bajnoki és ifj. atletikai versenyét. Eredmények:

Szenior bajnoki számok. 100 m.-es sikfntás: I. Ráthonyi Lajos DTE 11.1 mp. II. Kösztner Vilmos DEAC 11.2 mp. III. Szobonya Miklós Szoln. Máv. 11. 3.

800 m.-es magasugrás: I. Istenes Ferenc Szoln. Máv. 2.5.7 mp. II. Mona István NyTVE 2 p. 6.3 mp. III. Nyalka Imre DTE 2 p. 10.8 mp.

500 m.-es sikfutás: I. Voli János DVSC 16 p. 20.2 mp. II. Rácz Géza DEAC 17 p. 21 mp. III. Szilvássy 20 p. 04 mp.

200 m.-es gát: I. Szobonya Szoln. Máv. 28.9. II. Kenessey Zs. DEAC 29.7. III. Kösztner J. DEAC 30.4.

Távolugrás: I. Ráthonyi L. DTE 6.37 m. II. Horváth Ferenc 6.29 m. III. Kenessey Zs. DEAC 6.10 m.

Rudugrás: I. Hadházy Dezső DEAC 3.40 m. II. Szappanos András DEAC 3.30 m. III. Nagy Ferenc.

Gerelydobás: I. Rácz Jenő DEAC 49 m. II. Labancz V. DVSC 38.62 m. III. Szabó Endre DEAC 43.75.

Ifjusági számok. 100 m.-es sikfutás: I. Veth Vilmos DTE 11.8 mp. II. Kapros László DTE 12.40 mp. III. Éles Péter DEAC 12.6.

1500 m.-es sikfutás: I. Marossy Sándor DVSC 4.40.8. II. Tripsánszky S. NyTVE 4.56.6.

200 m.-es gátfutás: I. Kapros L. DTE 31.1 mp. II. Lerchma Jenő DEAC 31.8. III. Éles Péter DEAC 32.2.

Magasugrás: I. Kapros László DTE 165 cm. II. Éles Péter DEAC 150. III. Kovács Kálmán DEAC 140.

Távolugrás: I. Weth Vilmos DTE 6.57 m. II. Kapros László DTE 6.02 m. III. Laboncz László DVSC 4.96 m

Rudugrás: I. Laboncz László DVSC 2.80 m. II. Kovács Kálmán DEAC 2.50 m. III. Éles Péter DEAC 2.50 m.

Sulydobás: I. Magi Zoltán DEAC 10.87. II. Weth Vilmos DTE 10.36. III. Laboncz L. DVSC 9.75.

Diszkoszvetés: I. Magi Zoltán DEAC 32.18. II. Eötvös K. DVSC 26.60. III. Lerchner Jenő DEAC 23.85.

A verseny mai második napon a szombatról elmaradt női 80 méteres gátfutás, sulylökés és magasugrás is megrendezésre kerül. Indulnak: Pertics Rózsi TFSC, Nagy Aranka, Majzik Éva és Szabó Éva.

❖❖❖

A TURACSAPATOK KÜLFÖLDI EREDMÉNYEI

Ferencváros—Brezlaui 0.3, Sportfreunde és Brezlaui O. összetett 8:1 (3:0) A Hungária WFB Glaucheoh 5:2. (2:0). Budai 11 a Rasensport Hildesheim 2:2. III. kerület—Sportfreunde Essen 3:0 1:0).

A magyar csapatok vándoruton. A szezon előtt valamennyi I. profiligabeli csapat vándorutra indult. A Hungária, a Ferencváros és a Budai „11" Németországban, a többiek kisebb helyeken mérkőznek. Az Ujpest Temesváron a Ripensia ellen áll ki.

A magyar uszósport nagy erőpróbája lesz vasárnap, hétfőn és kedden Budapesten. Vasárnap kezdődik a magyar—német uszómérkőzés, melyet az olimpiai riválisok vizipóló küzdelme követ. Kedden a magyar vizipóló csapat Európa válogatott csapata ellen áll ki.

A kulminált kánikula után a hőségmérséklődése várható

Budapest, augusztus 12. A nagy meleg csökkent ugyan valamit szombatra, a hőmérő lejjebb száll pár fokkal, a meleg mégis elviselhetetlenebb, mint azelőtt, mert páraltebb volt a levegő. A mentők egész nap munkában voltak és több, mint száz esetben vonultak ki a hőség okozta rosszullétek miatt.

A strandfürdők egész nap zsufolva voltak, a jegypénztáraknál sorfalat álltak az emberek, ugy hogy egyes strandfürdőkre rendőrőrszemeket kértek a rend fentartására. A fővárosi vízművek gépei erősen birkóztak a meleggel, de különösebb panasz sehol sem merült fel a vízellátás ellen. Szombaton csaknem a kétszeresére szökött fel a főváros vízfogyasztása.

Debrecenben különösen a délelőtti órákban volt kábitó a meleg, délutánra a felhőképződés hozott némi enyhülést. Este, kevéssel 10 óra után, zápor vonult végig a városon s ez valamennyire lehütötte a levegőt.

*

A Meteorologiai Intézet jelenti:

Élénkebb szél, sok helyen, főleg északon zivatarok és valószinüleg a hőség mérséklődése.

Az amatőrök vasárnap már készülődnek a szezonra. A DVSE Nyirbátorban a NyAFE ellen, Nyiregyháza Sátoraljaujhelyen a városi válogatott ellen küzd. A többi csapatok barátságos tréningjellegü mérkőzést játszanak.

KÖZGAZDASÁG

VÁLTOZATLAN A GABONA ÁRA

Eladások:

Buza: 300 q (80) 9.10 pp. VII., 150 q pestv. (80) 8.80 beszáll., 150 q pestv. (80) 9.00., 350 q ftiszai (80) 8.95 pp., 300 q ftiszai (80) 9.00 pp., 150 q jászs. (80) 8.95 pp., 300 q faiszai (80) 9.10 pp., 300 q ftiszai (880) 9.00 pp., 1500 q ftiszai (80) 8.90 pp., 150 q ftiszai (80) 8.90 pp., 450 q pestv. (80) 9.00 pp., 300 q bácskai (80) 9.12.5 pp., 500 q ftiszai (880) 9.10 pp., 150 q fgyarmati (80) 9.15 pp., 300 q dévaványai (80) 9.45 pp., 600 q pa ecsegi (80) 9.45 pp., 300 q kisujszállási (80) 9.45 pp., 300 q kenderesi (80) 9.50 pp., 900 q tiszai (80) 9.00 pp. Szentes, 600 q tiszai (80) 9.00 pp. Csongrád, 800 q tiszai (80) 8.90 pp. Szarvas, 600 q tiszai (80) 9.900 Szarvas, 300 q tiszai (80) 9.12 pp. Szeged, 600 q tiszai (80) 9.15 pp. Szeged, 300 q ftiszai (80) 9.15 pp.

Rozs: 150 q 5.60 pp., 450 q 5.60 pp., 150 q 5.60 pp., 300 q 5.60 pp., 150 q 5.60 pp.

Árpa: 150 q 9.00 pp. sör, 150 q sör 8.75 pp.

Zab: 150 q 7.20 pp., 150 q 7.30 pp. azonnal.

Tengeri: 150 q 7.60 pp., 150 q 7.60.

Határidőüzlet:

Buza: október 9.05, 04, 10, 15, 20, 13, 08, 17, 199, 17, zárlat 9.16—17, március 10.05, 12, 14, 22, 20, 23, 17, 19, 12, 20, zárlat 10.18—20.

Rozs: október 6.05, 07, 13, 15, 10, zárlat 6.13—15, március 6.85, 8.00, 6.90, 95, zárlat 6.95—7.00.

Tengeri: szeptember 7.82, május 8.50, zárlat 8.45—47.

Készáruüzlet:

Buza: tiszai 77 kg 8.95—9.25, 78 kg 9.05—9.35, 79 kg 9.15—9.45, 80 kg 9.25—9.55, ftiszai, jászsági 77 kg 8.60—8.80, 78 kg 8.70—8.90, 79 kg 8.80—8.90, 80 kg 8.90—9.10.

Rozs: pestv. 5 55—5.65, egyéb rozs 5.55—5.65, tak. árpa II. 6.80—6.90, egyéb sörárpa 9.50—10.50, zab I. 7.40—7.50, zab II. 7.30—7.40, tiszai tengeri 7.60—7.65, egyéb tengeri 7.60—7.65, korpa 4.80—4.90.

A készáruvásáron buza jól tartott, rozs nem változott, zab 20 fillérrel olcsóbb, tengeri 5 fillérrel drágább.

❖❖❖

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ARAK

Buza 8.00—7.50—6.80, rozs 4.80—4.50 és a boletta, árpa 5.00—4.80, zab 5.50—5.30, tengeri 6.40—6.20, lucerna 3.00—2.80, széna 3.00—2.80—2.60, lóhere 3.00, bükköny 1.80—1.60, Alomszalma 1.80—1.60, ágyszalma 2.00.

❖❖❖

HIVATALOS VALUTAÁRFOLYAMOK.

1 angol font 19.05—19.45, 100 cseh korona 16.95—17.07, 100 dinár 7.80—8.30, 100 dollár 419.00—429.00, 100 lei 3.40—3.44, 100 leva 4.00—4.26, 100 lira 29.90—30.20, 100 márka 135.70—136.60, 100 schilling 77.50—80.50.

A szinarany kilója 5030 pengő.

A koldusasszony

Az öreg koldusasszony betipegett a boltba, szerényen megállt az ajtó előtt és igy szólt:

— Keziccsókolom, tessék valamivel megsegiteni.

A kereskedő rászólt:

— Jöjjön pénteken. Az a maguk napja.

Az öregasszony beljebb tipegett néhány lépéssel és odaállt egészen a kereskedő elé. Aztán siró, könyörgő hangon, de meglepően értelmesen mondta:

— De én most is éhezem, keziccsókolom. Énnekem most sincs mit enni...

És megrázkódott a rongyos kis öregasszony, felcsuklott belőle a sirás s barázdás arcát végigszántották a könnyek.

— Na menjen, — mondta a kereskedő és a kezébe nyomott egy kétfillérest.

— Köszönöm szépen tekintetes ur, az ég is megáldja — hálálkodott az öregasszony és lehajolt és mielőtt még idő lett volna megakadályozni, megcsókolta az adakozó kezét. Aztán aszott, kérges tenyerét végighuzta az arcán, letörülte a könnyeket és elindult kifelé.

Szivfacsaró volt ez a látvány. Egy piszkos, rőt bronz kétfilléresért már kézcsók jár nálunk. Kétfilléres adományért kezet csókolt a 72 esztendős Hajdu Mihályné, aki öt pengő segélyt kap havonta, de koldulni jár, mert öt pengőből nem tud megélni egy hónapig. Legalább is ő ezt mondja, de el is lehet hinni neki, mert öt pengő tényleg kevés egy hónapra (vannak emberek, akiknek egy napra is kevés) és nem telik belőle harminc napon keresztül még száraz kenyérre sem. Hát koldulni jár özvegy Hajdu néni és kezet csókol a piszkos kétfilléresért, mert még kétszer két fillér és máris meg van a napi koszt, a negyedkiló fekete rozskenyer. Kezet kell neki csókolni, mert nem mindenütt adnak, több helyen nem, mint igen és azt mondják, hogy jöjjön pénteken, mert péntek a koldusok napja es le is szidják, mert más napon jelentkezett, holott ő nemcsak a hét egyik napján éhes, hanem korog a gyomra a többi hat napon is, de hát nincs más tennivaló, alázatosan azt kell mondani, hogy kezicsókolom és ki kell csoszogni és máshova menni, ahol talán adnak szerdán és csütörtökön is, nemcsak pénteken. És neki nemcsak enivalóra kell a pénz, hanem lakbért is kell fizetni, igen bizony lakbért is fizet Hajdu néni, négy pengőt egy hónapra és hatan vannak még abban a szobában és ő nem is ágyon alszik, hanem egy kemény lócán, igen egy keskeny és kemény lócán alszik 72 esztendős testével özvegy Hajduné a Nyil uccai kis lakás tömegemenhelyén és ezért a lócáért fizet négy pengőt havonta s az öt pengő segélyből csupán egy pengő marad neki ennivalóra. Egy pengőből ugyebár nem lehet kosztolni egy hónapig (vannak, akiknek egynapi kosztjuk is többe kerül) és éppen ezért nem szabad haragudni özvegy Hajdu Mihálynéra, hogy koldulni jár és az emberek nem is haragszanak rá, legfeljebb nem adnak neki. Nem adnak neki, csak egy héten egyszer, pénteken és ez a péntek az ünnepnapja és ezt a napot tiszteli és ezen a napon többet imádkozik, mert ezen a napon mentik meg őt az éhhaláltól. Van olyan pénteki nap, amikor negyvenötven fillért is összekoldul és ilyenkor boldog, mert tudja, hogy három napig be van biztositva az élelme, nem kell attól félnie, hogy az éhségtől össze-esik az uccán. De azértis a legjobban szeretne már meghalni, mert akkor nem kellene éhezni és nem kellene várni a péntekre és nem kellene kezetcsókolni a kétfilléresért, hanem békében és nyugalomban feküdne a sirban és a lelke hálaimával járulna az Ur elé, amiért megszabaditotta ettől a gonosz Földtől.

Ezt igy mondta el özvegy Hajdu Mihályné, csaknem egészen szórólszóra igy mondta. És amiért ilyen szépen elmondta, kapott egy ezüstös tizfilérest. De ezért már nem csókolt kezet, meg sem köszönte, hanem némán állva maradt, majd felnézett és nézett, nézett aztán megfordult és hangtalanul kitipegett.

R. Gy.

Csontvázteremből kisértő lelkek — ez a debreceni fogház kisérteties legendája

Két zendülés volt már a debreceni törvényszéki fogházban — Viszontagságos napok a román megszállás alatt — 100.000 „lakó" volt idáig — A nyugalomba vonuló gondnok a fogház életéről

A debreceni törvényszéki fogház öreg gondnoka, az ősz bajuszu Kovács Gyula 40 évi szolgálat után nyugalomba vonult és az Andrássy uton épült villájában piheni ki a hosszu szolgálat fáradalmait. Elhagyta a rideg, komor épületet, ahol annyit bajlódott a rabok seregével. Rengeteg emléket vitt magával az öreg ur, vidámat, de főleg szomorut, már ahogy azt a fogház élete adja. Emlékeiből sokszor mesélgetett, sokat elhallgatott, mert az ő lelkét is megfogta a szigoru szabály: beszélni nem szabad, hallgatni muszáj.

Érthető a hallgatása, hiszen azokra, akik a hatalmas rideg épületbe vannak zárva, akár foglyok, akár fogházőrök, letörölhetetlenül rányomja bélyegét a fogház levegője, ők mind sápadt és csendes emberek. Közel 300 ember van lezárva a nagy épületbe. Hangtalanul élik itt napjaikat. A vastag falak között, semmi zajt nem lehet hallani az örök ütemes léptein s a néha megcsörrenő fegyver zörején kivül. Az élettől elzárt emberek megdöbbentő, néma szenvedés ugy megüli a fehér falu, boltozatos folyosókat, hogy az ember féltében szinte lábujjhegyen lopakodik el a vasrácsos, keményfa ajtók előtt.

A munkatermekben, ahol kosarakat fonnak, cipőket csinálnak a rabok, ugyszintén hallgatnak ,nem szabad beszélni. A rabok, szegények ugyan mégis csak beszélnek, de azt a beszédet nem lehet hallani, legfeljebb látni. Ez a foglyok jelbeszéde, amely mindig kijátsza a foglyok őrzőinek éberségét.

A gondnok meséli, hogy a nagy fogháznak megvan a kisérteties legendája is, amely szájról-szájra jár. A kisértetes, borzalmas történetek a napi séták alatt, alig mozgó ajakkal suttogják egymásnak a rabok. A legenda évtizedekről évtizedekre száll s rabok fantáziája egyre meg-megtoldja. kiszinezi uj részletekkel.

Az élve befalazottak teréméből rajzanak elő a „kisértetek"

A legnda arról szól, hogy a 70-es években, amikor a fogház épült és lebontották a helyén álló régi épületet, amely katholikus kolostor lehetett valamikor, egy nagy befalazott teremre találtak, melyben sok embernek a csontváza volt. A csontvázak egymáson keresztül-kasul hevertek .Ez a borzalmakat rejtő terem olyan ügyesen volt elfalazva az épületben, hogy nem találtak rá, mig az egész épülettömböt le nem bontották.

A legenda szerint ártatlan embereket élve falazták be a nagy terembe s ezek haláluk előtt megátkozták a rabságuk és haláluk helyét. A rabok fantáziája bővitgeti a legendát és különösen a női rabok rémüldöznek és állitják, hogy az élve befalazottak szellemei éjszakánként átkokat suttogva járnak-kelnek még az uj épületben is, keresve kinzóikat.

Régi alagut a „maga kérgében álló" borral

Beszélik azt is, hogy a régi épület lebontásakor egy széles nagy alagutra találtak, amely befelé vezetett a Nagytemplom irányába. Az alagutat végig akarták járni, de ez csak kis részben sikerült, mert attól féltek, hogy a rozoga boltozat beomlik. A kutatás igy is eredménnyel járt, mert az alagut egyik üregében találtak egy hordó bort, melyről már a dongák lerothadtak ugy, hogy a régi bor, mely lehetett kétszáz éves, a saját maga képezte kéregben állt és olyan sürü volt, mint a méz. Azok, akik ittak az alagut borából egész napra részegek lettek.

Az 1903-as cigánylázadás

Sokat beszélnek a fogházban a cigányok lázadásáról, amely 1903-ban volt. A közös munkateremben jórészt cigányok dolgoztak, akik összebeszélve lefegyverezték a munkaterem ajtajában vigyázó őrt és kirohantak a fogház folyosójára. A folyosó kapujánmál az őr ujjukat akarta állni, de a sok cigány leverte lábáról, mielőtt még fegyverét használhatta volna. A fogházból iktört cigányok hatalmas ugrásokkal rohantak a törvényszék épületébe és a Deák Ferenc uccai kaput feszegették, amikor nyomukba értek a riadóra összeszaladt őrök és visszaterelték a szökni vágyó cigányokat. Természetesen egyik cigány sem vállalta a szökés tervezését, mindegyik azt mondta, hogy a többi kényszeritette a kitörésre.

A kommün alatti lázadás

A másik lázadás sokkal veszedelmesebb volt, mint a cigányoké.

A kommün kitörésekor a fogház lakói fellázadtak és egész nap a proletár indulót énekelték, hiába próbálták őket az őrök elcsendesiteni, nem hagyták abba az akkor divatos nótát. Szónokok akadtak, akik harsány hangon beszéltek zárkáikban, hogy a többi zárkák lakói is érthessék szavukat. Megszünt a titkos jelbeszéda foglyok között, már hangosan diskuráltak a szabadulásukról. Az őrök alig birtak a lázongó rabokkal. Délben a fogházőrök előirás szerint levezették a foglyokat az udvarra, hogy sétáljanak. Ám alig értek ki a szabadlevegőre, felborult minden rend, csoportokba verődve élteték a bünösök a tanácsköztársaságot. A fogházőrök visszaakarták terelni az orditozó rabokat, de azok nem engedelmeskedtek, sőt hangoztatták, hogy ki akarnak menni a város, hogy dolgozzanak a proletárok ügyéért. Fegyvert az őrök nem mertek használni, féltek a vádbiztosoktól. Az egyik őrmester végre elment Bodnár elvtárs, vádbiztoshoz, aki foglalkozását tekintve, cipészsegéd volt és megkérdezte, hogy mit tegyenek a rabokkal. Fellázadtak és nem akarnak visszatérni a zárkákba.

Golyó, vagy szuronyhegy!

Bodnár vádbiztos meghallgatta az őrmestert és azt mondta:

— Őrmester elvtárs, a golyót nem szabad pocsékolni, de ha nem megy másképp, hát szuronyheggyel kell visszahajtani a csürhét a zárkákba!

A vádbiztos utasitása alapján azután a fogházőrök egy-kettőre leszerlték a lázadozókat és szuronnyal kergették őket vissza. Az erélyes fellépés megakadályozta, hogy 200 gonosztevő rászabaduljon a városra. Ezt a vádbiztost a kommün után öt évi fegyházra itélték el.

Rabló oláh tisztek és katonák támadása a női foglyok ellen

A debreceni fogháznak izgalmas napjai voltak a kommünt követő román megszállás idejében. A románok sok cellát, helyiséget rekviráltak el s a bünösök őrzésére épült falak sok ártatlan magyar ember szenvedésének voltak szemtanui.

A fogház rendjének szempontjából azonban rosszul volt, hogy ide zárták a románok a maguk vád alatt lévő tisztjeit és legénységét is. Ez a társaság azátn igen sok bajt csinált a fogházban. Több izben valósággal megostromolták a női osztály és csak a legnagyobb nehézség árán sikerült megmenteni a női

Telefonszámunk:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
32—12.

Tartósság!
Minőség!
Tökéletes él!
á-bé-cé
borotvapenge

rabokat az oláh tisztektől és legénységtől. A fogházőrök néha már nem birtak a zizgága katonai foglyokkal és a román hadbíróságtól kértek gyors segitséget. Az oláh tiszteket azután kivitték a fogházból és szuronyos bakák őrizték őket a törvényszék első emeltén lévő birói szobákban.

— De persze a bakák nem jól őrizték az oláh tiszteket, mert azok már az első éjszaka megszöktek és autókon Nagyváradon tulig haladtak. Ott fogták el őket és szuronyok között hozták vissza az egész társaságot. Elkoboztak tőlük mindent s elvették a fehérneműiket tartó ládát is, melynek kettős feneke volt. Ennek üregében rejtették az Erdélyben rabolt pénzt.

Szökés, mely után a fogházőr vész el

A magyar hadsereg bevonulása óta nem történt semmi különösebb izgalmas eset a törvényszék fogházában. Nincsenek fogolylázadások, nincsenek szökések. Elvétve akad egy-egy szökés, az is csak a munkatáborokban. Nemrégen történt egy humoros kimenetelü szökés a guti erdőből. Fakitermelésnél dolgozott hat fogoly. Egy fogházőr vigyázott rájuk. Este békésen lefeküdtek ,de hajnalban a fogházőr egyedül ébredt fel. Eltüntek a foglyok. Riadtan kereste a sürü erdőben a szökevényekte, de nyomukat sem lelte. Persze félt, hogy mit szólnak a fogházban, ha foglyok nélkül jelentkezik és ezért saját szakállára nyomozni kezdett a szökevények után. Napokig kutatott, fáradozott, de a végén mégis kénytelen volt Debrecenbe jönni és jelenteni, hogy megtörtént a csufság, eltüntek a foglyai.

A bejelentést nem fogadták valami nagy komolysággal, nem küldtek üldözőket a foglyok után, mert azok már régen bent ültek a fogházban.

Az történt ugyanis, hogy a hat szökevény órákig barangolt a sürü erdőben. Kószáltak a tanyák között, ahol nagy kutyákat uszitottak rájuk s ráadásul bujkálniok kellett, mert féltek a csendőrjárőröktől. Miután a szökéssel szerzett szabadságnak minden kellemetlensége reájuk szakadt és a szökevények végre is abban állapodtak meg, hogy a legbiztosabb mégis csak a fogházban. Begyalogoltak szépen Debrecenbe és jelentkeztek a fogházban. Kipihenték már szépen a szökés fáradamait, amikor az őrzőjük jelentette, hogy szökésben vannak mind a hatan.

100.000 lakó

A debreceni fogház, melynek 100.000 lakója volt már ,most nagyon csendes, elszállitották még az érdekesebb foglyokat is. A szegedi és váci fegyházba szállitották a környékről összeszedett rablógyilkosokat is. Csupa kisbünöző szomorkodik a zárkákban. Szathmáry Zsófia gyilkosának, Cseh Ferencnek és a balmazujvárosi háromszoros gyilkos Szabó Sándornak a zárkája üres, — várják az uj lakókat.

Bencze Mihály.

ASSZONYOKNAK

Rovatvezető: H. FARKAS ILONA.

A megrágalmazott francia nő, akit nem érdemes tisztázni idegenforgalmi szempontok miatt

A Comédie Francaise híres drámai hősnője, Barbara Bertau beszél a párisi szinésző igazi arcáról, a hetven éves Cecile Sorelről, aki ősszel revüe primadonna lesz

(Saját tudósitónktól.)

Balatonalmádi, augusztus.

(Copyright. Utánnyomás kivonatosan is tilos.)

A tájkép körülöttünk szinte valószerütlenül szép! A Balaton, mint egy nagy ragyogó tükör, kék és ezüst szinekben csillog. Köröskörül a hegyek zöld koszoruja a meskönyvek álomligeteit idézi káprázó szemünk elé. Fehér vitorlások siklanak a vizen. Apró bárkák ringanak. Olyan szimetrikusan tökéletes a tájkép gyöngéd szépsége, hogy szinte emlékeztet azokra a kemény kartonokra ragasztott viznyomatokra, amelyekről az iskolai nyelvórákon, németül és franciául a „nyarat" tanultuk.

A kő-móló fehéren izzó szalag. Fényesen ragyog körülöttünk minden a napsütés dus aranyzuhatagában. A strandról jövök és a parton végig kisér a reggeli hangverseny zengő muzsika-foszlánya.

A parton délelőtti korzó. Szines pizsamák, a szivárvány minden szinében a napbarnitott nőkön. Feltünést sem kelt egy karcsu feket hölgy, aki F. (France) jelzésü gyönyörü karosszériáju autóból száll ki a fasor végén, három ur társaságában.

Itt már megszokták a külföldi jelzésü kocsikat és az átutazó külföldi vendégeket.

Az egyik urban régi jóbarátot, jóhirü magyar filmembert ismerek fel, aki örömmel üdvözöl és megismertet a társasággal.

A karcsu fekete hölgy, aki hófehér ruhát, fehér panama kalapot, laposarku fehér cipőt visel Barbara Bertaut, párisi szinésznő, a Comédie Francaise hires drámai hősnője. Nem mint, időtöltő turista utazik Magyarországon, hanem a párisi Paramount egyik producerének társaságában üzleti céllal. Autón utazzák körül a Balatont. Motivumokat keresnek egy most készülő film néhány jelenetéhez. Ez azt jelentené, hogy augusztus második felében legalább három hét munkaidőre egy 20 tagból álló filmkaravánt hoznának a Balatonhoz, hogy itt készitsenek külső felvételeket.

— Magyarország ma külföldön a szószoros értelmében divatos — mondja az egyik ur — és néhány magyaros motivum, vagy egy film meseszövésében magyar romantika, a mai film karrierjében félsikert jelent.

Amig mindezt megtudom, figyelmesen nézem Barbara Bertaut, akinek a film ötletét váltja most valóra a Paramount. Ebben a pillanatban igazán nem látszik rajta az ügyes „üzleti nő" ahogyan azt önmagáról nevetve mondja. Mint egy napimádó weekendező kislány, jókedvüen ül mellém a móló korlátjára. Játékosan himbálja magát előre-hátra. Amikor meglátja érdekes finom arca tükörképét a vizben, elneveti magát:

— Ez volt a gyerekkorom legkedvesebb játéka. Rossz, rongyos, éhes kislány voltam ferde cipősarokkal és lázasan forró kivánkozással az igazi élet után. És a Szajna parton órákig ültünk, sokszor iskola helyett is a nővéremmel és néztük, próbáltuk megkeresni a viz tükrében az arcunkat. Valami tündérkirálynő játék volt az. Persze a rendőr mindig elkergetett, azt hitte, hogy legalább is gyermeköngyilkosságot előzött meg. És az igazi élet, amire vágytam...

— Az igazi élet eljött, — inditom tovább a beszélgetést.

— Eljött, igen — mondja csendesen. — Átsirt éjszakák és gyötrődések után. Kinlódó tanulások egy-egy szerep előtt. Harc a rendezővel a felfogásom védelmében. Harc mindenkivel! A kollégákkal. A tornatanárommal a kényelmemért. A gyomrommal, mert folytonosan diétikus koszton élek, hogy ne hizzak. És a legnagyobb harc a pénzért. A Comédie Francaisenál a „dicsőséggel érjük be és aránylag kevés fizetéssel. Vendégszereplésre viszont a tagjait nem engedi a szinház. Igy hát takarékoskodni és küzdeni kell.

— Azért semi ok panaszra Barbara — vág közbe az egyik ur, — van egy kis vityilód tiz szobával Nizzában és néhány hold földed a Provenceban és ez a nem éppen csunya kocsid is. Elterjeszted rólunk, hogy mi a Comédienál koldusok vagyunk.

— Hát nem éppen koldusok, — neveti el magát Barbara Bertaut. — De mindenesetre mi nők, a szinháznál, nem járunk aranyba és gyémántba csomagolva. Ami kevés vagyonom van, azt nem a tőzsdének hol más üzleti ötletemnek köszönhetem. Olyan ötleteknek, amelyek ellen sem a szinháznak és legyünk csak őszinték, a morálnak sem lehetett kifogása.

Kiváncsian figyelem ,amit mond. Nagy szürke szemi komolyan néznek és hófehér fogai villognak, amig beszél.

— És a párisi szinésznő élete kérdezem?

— Sok, sok munka és — ami nehezen elhihető — egészen egyszerü magánélet. Ez nem is annyira a szinésznő, mint a francia asszony természetéből ered. A francia nő egyszerü, otthon ülő, családés tradició-tisztelő. Az erkölcstelen francia nő mult századbeli regények, novellák és szindarabok kedvence. A valóságban ez ismeretlen! Ez ellen a hamis látszat ellen küzdeni nehéz és talán idegenforgalmi szempontból sem érdemes. De aki igazán ismeri a francia nő lelkét, annak ez nem uj! És éppen igy, a párisi szinésznő. Akármilyen naivul is hangzik, ha ezt mondom. A párisi szinésznő nem vámpir és nem férfi vagyon gyilkos. Az élettel komolyan számoló, egész emberek vagyunk, dolgozó emberek, nem babácskák, veszedelmes tigrisek.

— Mit tudott eddig Magyarországról?

— Sok magyar jóbarátom van, akik sokszor és sokat meséltek erről a szép országról. Jól ismerem Molnár Ferencet a nagy irót. A kitünő szinészházaspárt, Góthékat. Lenkeffy Icát. A kitünő irónőt Hatvany Lilit. Hatvany Lilinek egy érdekes darabját olvastam mielőtt elutaztam: Ma este vagy soha." Ez a darab lesz ősszel a Théatre des Ambassadeurs-nek a slágere.

— Az általános európai szinházválság, hogy érinti a párisi szinházakat?

— Akármilyen gazdasági válság van, Páris nem ismeri a szinházválságot. Az olcsó szórakozást keresi a közönség. Jó szindarab, jó szinészekkel mindig talál magának közönséget. Nálunk különben egészen speciális helyzete van a szinészeknek is. A közönség alapjában véve konzervativ. Akit megszeretett és megszokott, nem engedi le a szinpadról. A hetvenéves Cecile Sorel a Casinó de Paris őszi revüejének a slágere. És a Folies-Bergére revüjének az alig valamivel fiatalabb Mistinguette a starja. Cecile Sorel otthagyta a Comédie Francaiset, mert nem keresett eleget. A nagy tragika a Casinó de Parisban énekelni és táncolni fog. Paris viszont hütlen lett régi kedvencéhez, a tropikus izü, különös tehetségü és kitünően táncoló, fiatal Josephine Bakerhez. Josephine Baker Londonba ment, mert Cecile Sorel és Mistinguette elvették előle a revü-szinpadot. Azért Josephinet sem szabad sajnálni, nagyszerü szerződése van Londonban. A „Prince Edward" szinházban lép az angol közönség elé.

Barbara Bertaut leugrik a móló karfájáról. Jégbehütött teát akar inni és fürödni a Balatonban. Elindulunk a strand felé A terraszon teát rendelünk. Aztán a kabinomban átöltözik. A párisi szinésznő, hátnélküli fekete selyemtrikót visel. Ninncs rajta semmi különös és mégis egész különlegesen elegáns. Párisi.

H. Farkas Ilona.

KÖNYVESHAZ

PRÉVOST: AKIT AZ ASSZONYOK SZERETNEK.

Marcel már nem fiatalember — s a fiatal, ujuló, tolyton változó világot mégsem látja senki élesebb, tisztább szemmel nála. Prévost látta a mult századvég könnyü életét, a századelő lázas rohanását, a háboru szörnyü felfordulását s tapasztalt és kifinomodott szemmel nézi a ma zilált, zaklatott kaleidoszkopját. Megdöbbenő az a biztonság, amellyel szinte kettészeli a mai férfinak és asszonynak testét és lelkét és az a bravur, mellyel ismét összeforrasztja, hogy eleven husuk minden szenvedésével és örömével éljenek, járjanak előttük. Az asszony, aki elindult a kicsinyes, korlátolt vidéki életből, a megunt házasságból, a gazdaság biztos talajáról a józan hüvösségét emésztő lobogással cseréli föl a kedvéért — s a férfi, akinek első lépése az életben a pénz, a második a sport, a harmadik a bár s csak az utolsó a szerelem, de aki mégis vagy éppen ezért kell a nőknek s végzetesen kell e regény hősnőjének: feledhetetlen alakok. Ennek az emberpárnak forró-jeges küzdelme egymásért a legszebb szerelmi regény, amelyet Marcel Prévost valaha irt s azok közé a remekek közé tartozik, melyeket a szerelemről valaha irtak. Modern emberek az uj Prévost — regény hősei s izzig-vérig modern a regény minden figurája, perverzségében és kegyetlenségében, vagy megőrzött tisztaságában és életáhitatában. De egyben örök emberek is, akiknek története nem mese, hanem valóság, mert örök vágyak s végső emberi ösztönök hajszolják őket végig sorspályájukon, amelyet az iró rögzit meg a magas müvészet nemes eszközeivel s az emberlátás meglepő varázsával.

A kitünő regény az Athenaeum kétpengős regényeinek legujabb kötete.

A FÜGGETLEN UJSÁG
hirdetései mindig eredményesek!

Tiszántúli Közgazdaság

Megmondjuk őszintén, hogy

türelemmel várjuk már a kormány intézkedését a gabonatőzsdei játék megfékezésére. Van két-három nagybankunk, amely hihetetlen károkat okoz az országnak ezzel a játékkal, amellett pedig tönkreteszi a gazdák termésértékesítését is azért, hogy néhány millió pengőt keressen. Nyilt titok, bizonyára itt is tudják, hogy két nagybankunk állott össze egymillió mázsa buza exportálására. Lenyomták a budapesti tőzsdén, — de könnyen lehet, hogy a rotterdamin is, hiszen ezt a német spekuláció ugyis a markában tartja papirbuza adásával az árakat. Könnyü dolog ez. Az egyik ember folyton lefelé licitálva eladásra kinál buzát s a másik egyre vonakodóbban, nehezebben veszi. Van eset rá, hogy idegennek is eladnak s ilyenkor lehet némi veszteségük. De mi ez a keresethez képest! Lenyomván 12 és fél pengőről 7-re az árat, az a két nagybank egymillió mázsa buzán keresett 5 és fél millió pengőt. Igy csinálják a pénzt, kedves gazdabarátom.

A gazda mitsem tud erről. Vannak lapok, amelyek álhirekkel vakitják el s a spekuláció érdekében állandóan vészhirekkel késztetik rá, hogy most, azonnal adja el a buzáját. Persze, mert a spekuláló bankoknak ez az érdekük. Minél több buzát vetnek a piacra, annál nagyobb a nyereség s annál kevesebbet kell kockáztatni a bessz-spekulációval.

Közben azonban az ország kára óriási, mert az exportszerződéseket alacsonyabb árakkal kell megkötni s pótolhatatlan a gazda károsodása is, mert a jó termését potom áron kell elvesztegetnie.

Ez a tőzsdei játék, a nemzet és a mezőgazdaság érdekeivel folyó önző és könnyelmü labdázás azonban meg kell hogy szünjék. Hiszszük, hogy ezt a sok esetben velünk ellenkező közgazdasági politikát csináló kormány sem fogja türni, hisszük, hogy közel van a terménytőzsde megrendszabályozásának az ideje.

Mezőgazdaság

Állami adót lehessen fizetni a buzával 20 pengős áron és oldják fel a lefoglalt gazdaingókat

— ezt kivánják a hajduszoboszlói gazdák

Az Országos Gazdasági Liga hajduszoboszlói, helyi csoportja, amely több, mint ezer gazda-tagot számlál, a liga őszi naggyülésére összefoglalta a gazdapanaszokat és kivánságokat. A hozzánk juttatott panaszban elmondja a helyi csoport, hogy a segités sürgős, mert a gazda összeroskad a magas terhek alatt. „Amig Románia értékesiti terményét Németországban a buzaprémiumot fizet, Csehszlovákiában 25—26 pengő a buza ára — irják a szoboszlói gazdák — Hajdumegyében ma bolettával sem lehet 10 pengőért eladni a 82—83 kg-os, elsőrangu tiszavidéki buzát". Igy addig is, amig a liga naggyülésén, szeptemberben tárgyalja a hajdumegyei gazdák kivánságait, a következőkben foglalták össze panaszaikat:

A hajduszoboszlóiak 12 pontja

Az Országos Gazdasági Liga hajduszoboszlói helyi csoportja feltétlenül szükségesnek tartja a gazdabajok sürgős orvoslását, mert ha az még továbbra is halasztást szenved; a magas közterhek, kamatok, a tőzsde a trösztök, a kartellek és a bankok kiuzsorázása s ezzel szemben az alacsony termény és jószágárak s hozzá még a pénzhiány és az értékesitési nehézségek miatt, azok a kisgazdák is rövid idő alatt tönkremennek, akik szigoru takarékosságuk s a jobb időkben gyüjtött tartalékaik felhasználása révén sulyos fizetési kötelezettségeiknek eddig még valahogy eleget birtak tenni.

Szóval, ha az ugynevezett agárolló még tovább is nyilik szét, az összes kisgazdák életerejét elmetszéssel fenyegeti.

Éppen azért nyomatékosan felkéri a helyi csoport választmánya az Országos Gazdasági Liga központi vezetőségét, méltóztassanak lehetővé tenni, miszerint a magyar földmivelő nép követelhesse Budapesten impozáns keretek között mielőbb megtartandó nagygyülésén, következő igen sürgős és jogos kivánságainak a teljesitését:

1. A régóta huzódó és eddig még az adósokra nézve nem sok pozitiv segitséget nyujtó földteherrendezési akció elvégre gyorsan és gyökeresen hajtassék végre; mert az eddig megjelent moratórium rendeletek csak hónapokra biztositottak kiméletet, de a kérdést nem oldották meg.

2. Az elviselhetetlenül nagy kamatterhek rendeletileg a minimumra szállittassanak le.

3. A magas per és végrehajtási költségek csökkentessenek s akadályoztassék meg, hogy hiábavaló és indokolatlan biztositási végrehajtások eszközlésével az adósnak ujabb terheket okozzanak. Tétessék törvényhozásilag is lehetővé, hogy a gazda épugy részesüljön hitelvédelemben, mint az iparosok és kereskedők.

4. A hátralékos kamatok csatoltassanak a tőketartozáshoz s azokkal együtt hosszabb időre (legalább 25—30 évre) osztassék be a visszafizetés.

5. A gazdaadósságai konvertáltassanak s összefoglaltatván, a mostani, leszállitott föld és terményárak arányában értékeltessenek át.

6. A gazdálkodás folytatásához szükséges felszerelések, jószágok és háziberendezési tárgyak a lefoglalás és elárvereztetés alól mentesittessenek.

7. A tőzsde, trösztök, kartelek és bankok tulkapásai szigoruan rendszabályoztassanak meg. A Futura, mely terményvásárlásoknál államilag különösen támogatott altruista vállalat, ne igyekezzék a vételnél és a szállitási dijaknál tulmagas hasznokat biztositani magának a termelő rovására.

8. Tétessenek sürgős intézkedések a gazda terményeinek és jószágainak jobb áron való értékesitési céljából, mert a mai alacsony árak nincsenek arányban a gazdára áthárított sokféle terhekkel s az általa vásárolt közszükségleti cikkek magas és folyton növekedő árával. Mig ez bekövetkeznék is, tétessék lehetővé, hogy terményben is lehessen állami adót fizetni s például a buza 20 pengőjével számittassék adóba.

9. Az egész ország területére egységes (zóna) tarifa állapittassék meg a gazda terményeinek és jószágainak a szállitásánál, hogy ne legyen az értékesitési árakban távolság szerint oly nagy különbség.

10. A boletta és őrlési rendeletnek a gazdákra és munkásokra nézve hátrányos intézkedéseit szüntessék meg s a liszt mennyiségének és minőségének a kiszolgáltatásánál a vámőrlőmalmok szigoruan ellenőrzendők.

11. Arányos és igazságos megadóztatást kivánunk a földmivelő népre, a hátrálékos adóikat, több évre felosztva, kamatmentesen törleszthessék. Akik az arra az évre kivetett köztartozásaikat a III-ik negyedév végéig teljesen kifizetik, azoknál semminemü kamatot és költséget ne számitsanak.

12. Külön felterjesztésben azonnali kormányintézkedés kisürgetését kérjük, hogy a gazdának adótartozás miatt lefoglalt terményeit azonnal oldják fel, ne vigyék el cséplés után, hanem engedjék meg, hogy azokat őmaga szabadon értékesithesse s a befolyó eladási árból — elszámolási kötelezettség mellett — egyéb sürgős tartozásait is rendezhesse.

Ne gátolják jószágai értékesitését se az által, hogy a járlatlevelet csak a vételár 75 százalékának az adóba történt befizetése után irják át.

❖❖❖

KEDVEZMÉNYEES BUZAVETŐMAG-AKCIÓ

A Debreceni Gazdasági Egyesület ezuton is közli a gazdaközönséggel, hogy a földmivelésügyi minisztérium minőségi buzatermelési akciójára való jelentkezés határideje legujabban augusztus hó végéig kitolódott ugy, hogy a gazdasági egyesület titkári hivatalában még előjegyezhető prima minőségü buzavetőmag, amely egyes debreceni szaporitó gazdaságokból cserében is kapható, mázsánkint 15 kg ráfizetéssel, vagyis 100 kg vetőmagbuzáért 115 kg szokványbuzát kell adni. Ha tengelyen viszi el az igénylő a vetőmagot, ugy részére minden mázsa vetőbuza után 1 pengő fuvardij pótlékot térit a kincstár.

Ujólag felhivja az egyesület a gazdák figyelmét ezen igen kedvezményes akcióra azzal, hogy előjegyzések csak az egyesület titkári hivatalában eszközölhetők.

Kereskedelem

Miért csökkentek katasztrófálisan a kényszeregyességek az 1933. év első felében?

Irta: Dr. BÉKÉS KÁLMÁN, az OHE Kamarai Szervének ügyvezetője.

Az 1933. év az OHEKSz. területén — egyezően az országos eredménnyel — a kényszeregyezségek számának soha nem képzelt csökkentését hozta magával. A felszinesen szemlélődő ebből a tényből némi joggal vonhatja le a következtetést, hogy a Tiszántulon a gazdasági viszonyok rohamosan javulnak. Sajnos a helyzet nem ez, sőt jelen esetben a kényszeregyezségek számának csökkenése még egészségtelenebb helyzetet takar, mint azok növekedése. De nézzük a legutolsó 3 év számadatait.

A debreceni hitelvédő egylet területéhez tartozó Hajdu-, Szabolcs-, Szolnokmegyékből, Biharmegye nagyrészéből és a kapcsolatos csonka vármegyékből beérkezett ez év első félbn 13 kényszeregyezségi ügy. Ugyanezen idő alatt az 1932. évben 76 ügy s 1931-ben 97 ügy.

Az ügyek számának csökkenése tehát az előző évhez viszonyitva csaknem 83, az 1931-hez viszonyitva csaknem 86 és fél százalékos.

E szinte érthetetlen csökkenés okait csak a következőkben foglalhatjuk össze. Az 1931 juliusban kirobbant bankzárlatot követő hitelezési krizis és hitelmegvonás, egy mezőgazdasági jellegü országban az alacsony terményárak következményeként jelentkezett általános elszegényedés és növekvő irányu munkanélküliség, egyes kategóriákban a végrehajtási és árverési tilalmak, a sokágu, rendszeresen növekvő, csaknem megfizethetetlen közterhek, a magas üzlet- és lakbérek, az alkalmazottak járandóságai és végkielégitése hovatovább fizetési zavarokat idéznek elő egyes fundáltabbnak hitt cégeknél is, másrészt a kényszeregyezségi költségek magassága gyakran akadályozza a fizetésképtelenség hivatalos bejelentését, viszont a bejelentés halogatása az aktivák érté-

lének csökkenését idézheti elő, aminek két sulyos következménye leht: egyrészt felelősségrevonás az indokolatlan halogatás miatt, másrészt a gazdasági kimerültség oly foak, amely még a kedvezően kiegyezett adósra nézve is lehetetlenné teszi a talpraállást.

	1931.
Aktivák	1.559
Passzivák	2.381

Mig tehát az 1931. év első felében a beérkezett 97 ügy összaktivuma 1.559.000 pengőt tett ki, ez ez évben. 132.000 P-re csökkent. A csökkenés foka tehát 1.200, a passzivákná csaknem 900%, sokkal nagyobb, mint az ügyek számát illetően. Itt még erőteljesebben mutatkoznak a fentebb felsorolt okok. A kereskedő aktivái napról-napra csökkennek „áll a ház még, bár fogy gazdasága"... s

a külföldi hitel beáramlása meg-

1931.
23

Ez az ez évben bekövetkezett „elapadás" ismét nem a viszonyok javulását mutatja. Az elmult év november 1-én t. i. életbelépett egy uj jogszabály, amely szerint a csődnyitást kérő hitelezőnek 200 pengőt kell letenni. Ez intézkedés rendkivüli mértékben csökkentette a csődnyitási kérvények számát. Miután pedig a vagyontalansági eskü letételének előfeltétele, hogy az illető adós ellen csődkérés nyujtassék be, viszont a csődkérések száma a leteendő 200 P miatt érthetően megritkult,

a vagyontalansági eskü néhány évig

Nézzünk most más számokat. Az OHEKSz-hez az utolsó 3 év első felében beérkezett kényszeregyezségi ügyekben az adósok által kimutatott aktivák és passzivák összehasonlitása az alábbi képet adja:

	1932. első félév; ezer pengőkben	1933.
	695	132
	1.061	246

szünvén a hitelkeretek napról-napra szükülnek.

A kényszeregyezségek számának ily mérvü, határozottan egészségtelennek mondható csökkenése a szemlélődő előtt azt a gondolatot termeli, hogy ezek után minden bizonnyal a vagyontalansági esküt tett személyek száma növekedett meg erőteljesen. Ennek is az ellenkezőjét állithatjuk. Ime a számok. Vagyontalansági esküt tettek a debreceni kir. törvényszéknél

1932. első félévben	1933.
14	—

tartó „virágzás" után megszünik a tönkrement kereskedő és iparos gazdasági végállomását jelezni.

Szándékosan nem érintettük fentebb, mert külön kivántuk tárgyalni a fizetésképtelenségi ok gyanánt jelentkező hiányt a könyvek vezetése tekintetében. Az OHE 1932. évi müködéséről szóló évkönyvszerü jelentéséhez a könyvvezetést kötelezettség miként teljesitése szempontjából megálapitotta, hogy

a megvizsgált 250 cég közül rendszeres üzleti könyveket vezet 106 (42%), rendszertelenül könyvel 53 (21%) és üzleti könyvekt egyáltalában nem vezet 91 (37%).

Ezen statisztikából kitetszik, hogy milyen sok esetben teljesen népszerütlen nálunk a könyvvezetés gondolata, már pedig e nélkül komoly, rendes üzletvezetés alig képzelhető. Az ilyen cég viszonyaival, az üzlet teherbiró képességével igazán tisztában soha sem lehet a kötelezettségek teljesitésében a mai viszonyok által sokszorosan igényelt rendet teremteni, helyzetét kellően áttekinteni módjában nem áll. Az ilyen üzletnél hiányzik a „Feldherrenhügel", — hogy a mozgószinházak müsorából is jól ismert Roda-Roda szavával éljek, hiányzik a hadvezéri domb, honnan az egész „harcot" áttekinteni módjában áll.

VARTA accumulátor és Service
Kovács Lajos-nál
Miklós ucca 9. - Telefon: 11-70

Egy ilyen kérész-életü ujságcikk keretei között csak nagyjában leht érinteni a kényszeregyezségi ügyek egyes oldalait. Nem maradt tér a jó és rosszhiszemüség kérdéseire és eseteire, az uj törvényes szabályok kihatásaira, adósok vagyonellenőrzésére, a likvidációkra, csődökre és azok tanulságaira. Mindezekről talán egy más alkalommal.

A népfürdő befogadóképességét négyszeresre emeli egy ötletes találmány

Ma délelőtt érdekes találmányt mutatott be a Független Ujság szerkesztőségében Lindenfeld Ferenc, akinek különben nem ez az első kitünő ötlete. A találmány a népfürdő befogadóképességének növelését szolgálja, illetve biztositja ellopás és elcserélés ellen a népfürdő látogatóinak ruháit. Egy emelőkar és ruhatartó segitségével azon a helyen, ahol öt fogas van a népfürdő oldalfalán, Lindenfeld rendszere szerint husz ruha helyezhető el a cipővel és strandtáskával együtt. Egy elrejtett számmal ötletesen biztositja azt Lindenfeld Ferenc, hogy nem lehet másnak a ruháját kicsalni vagy összecserélni a ruhadarabokat, amelyeket különben lánc füz össze több kapoccsal.

A találmánynak azért van nagy jelentősége, merte a népfürdőben csak nyolcszáz fogas van és igen gyakran 3—4000 före is emelkedik a forgalom. Igy persze lehetetlen, hogy a fogasokon és a füvön össze-vissza hányt ruhák körül baj ne álljon elő.

Egy kérvény kiséretében Lindenfeld Ferenc ma a városhoz is benyujtotta találmányát, amely bizonyosan szives fogadtatásra talál.

Vásárlásainál hivatkozzon lapunkra.

A HALÁLMANDARIN

Ws Rohmer

Vécsey Leó fordítása

(60)

— Valami erős szerrel elkábitották, — szólt az orvos, megszagolta West ajkait. — De nem tudom megállapitani, mi ez a szer. Nem chloroform és nem is hasonló ehez. Azt hiszem nyugodtan várhatunk, mig kialussza magát.

Rövid vizsgálat után én is ugyanerre a megállapitásra jutottam.

— Különös ez, — szólt Weymouth. — Körülbelül egy órával ezelőtt felhivta a Yardo-t és azt telefonálta, hogy a szobájába betört egy kinai. Az az emberem, aki átvette a telefonüzenetet, ekkor tisztán hallotta zuhanásának a zaját. Amikor ideértünk, az ajtaját belülről zárva találtuk, az ablaka pedig a harmadik emeletről nyilik. A szobában semmi sincs felturva, nem rabolhattak el semmit.

— És az aero-torpedó tervei? — kérdezte gyorsan Smith.

— Azt hiszem a tervek benn vannak a vasszekrényben, a hálószobájában és a safe rendesen be van zárva, — felelte a detektivfelügyelő. — Az a gyanum, hogy talán tulságos nagy adagot vett be valami idegcsillapitóból és hallucinált. De ha esetleg mégis volt valami alapja annak, amit a telefonba belemormogott, mert hiszen alig lehetett érteni a szavát és biztonság kedvéért mindenesetre elküldtem önökért.

— Nagyon helyes, — felelt sietve Smith. Szemei ugy csillogtak, mint az acél. — Fektessük csak az ágyára.

Igy történt és barátom bement a hálószobába.

Eltekintve az ágy rendetlenségétől, ami azt mutatta, hogy West már feküdt volt benne, semmi látható jele nem maradt annak a különös támadásnak, amiről az elkábitott ember a telefonon beszélt. Kis, szépen butorozott, tiszta szobája volt. Kombinált záru safe állt az egyik sarokban. Az ablak nyitva volt.

Smith megpróbálkozott a safe zárjával, de erősnek találta. Percig mozdulatlanul, tehetetlen haraggal állt, sejtettem, hogy nem érti a dolgot. — Odalépett az ablakhoz és egészen feltárta azt. Mind a ketten kinéztünk.

— Látják, — mondta Weymouth, — az ablak sokkal messzebb van az udvartól, hogysem a mi ravasz kinai barátaink ideerősithettek volna valami létrát. És a tetőtől tulmessze van, két emeletnyire, ugy, hogy onnan sem ereszthettek le létrát, még ha valahogy fel is jutottak volna oda.

Smith elgondolkozva bólintott, de ugyanakkor kipróbálta annak a vasgerendának az erejét, ami vizszintesen haladt az ablakpárkány fölött. Hirtelen halkan felkiáltott. Kihajoltam én is mellette, kiváncsian, hogy mi kelthette fel ennyire a figyelmét.

Az ablakpárkány porlepte szürkeségén tisztán látszottak holmi furcsa jelek... nyomok... ha ugy tetszik.

Smith felegyenesedett és csodálkozva tekintett rám.

— Mi lehet ez, Petrie? — kérdezte meglepetve. — Valami madár vagy micsoda járhatott itt, nemrégiben.

Weymouth főfelügyelő is megvizsgálta a nyomokat.

— Sohasem láttam ilyen madárnyomokat, Mr. Smith, — dörmögte.

— Nem, tünődött Smith, — bevallom, én sem.

Megfordult és ránézett az ágyon fekvő emberre.

— Nem gondolja, hogy mégis csak hallucinált? — kérdezte a felügyelő.

Nyugtalanul járkált a szobában felalá, meg-megállt a bezárt safe előtt és minduntalan rátekintett Norris Westre.

Hirtelen kiment, gyorsan átvizsgálta a szomszéd szobát is, majd ismét visszatért a hálószobába.

— Petrie, itt vesztegetjük a drága időt, — szólt — West-et fel kellene ébresztenünk.

Smith türelmetlenül fordult felém. Az orvos, akit a rendőrség hivott oda, már elment.

— Nincs rá mód, hogy felébresszthessük, Petrie? — kérdezte.

— De bizony magához lehetne téríteni, ha tudnám, hogy milyen szerrel kábitották el, — feleltem.

Barátom nyugtalanul járkált tovább és egyszerre ráakadt egy kis tabletákkal teli fiolára, ami egy könyv mögött feküdt az éjjeliszekrényen. Diadalmasan felkiáltott.

— Nézd, mi van itt, Petrie! — kiáltotta és átnyujtotta nekem a fiolát. — Nincs rajta cimke.

Egy tablettát kivettem a tenyeremben és a nyelvem hegyével megérintettem.

— Chloral-hydrat praeparatum, — állapitottam meg.

— Altatószer? — kérdezte mohón Smith.

— Megpróbálhatjuk, — szóltam és hamar receptet irtam. Weymouthot megkértem, hogy az egyik rendőrt küldje el vele a legközelebbi patikába. Készitsék el a receptet, amilyen gyorsan csak lehet.

Mialatt az ember odajárt, Smith komoran nézegette az eszméletlen feltalálót, különös arckifejezéssel bronzbarna arcán.

(Folytatjuk.)

A BETEG ÜZLET LEGJOBB GYÓGYSZERE a JÓ HIRDETÉS!
A Független Ujság hirdetései mindig eredményt hoznak!

Nick Gusztáv, Mágnás Elza gyilkosa hadtestparancsnok Szovjetoroszországban

A volt illavai fegyőr érdekes elbeszélése

Trencsénteplic, 1933 aug. közepén.
COPYRIGHT by Jób Paál.)

Hetek óta elnézem a tarka virágokat, amelyek glédába nyirva és harmónikusan egymás mellé ültetve díszitik ennek a bájos fürdőhelynek hatalmas parkját. És hajnali sétáimon mindig szemben találom magamat Trencsénteplicen egy kedves, kékszemü öreg emberrel. Valami funkciója lehet a teplici kertészetnél, látom rajta, hogy szereti a virágokat: rossz ember nem lehet. És mondja nekem az egyik barátom: ez az öreg ember, a virágok patrónusa harmincöt esztendeig fegyőr volt Illaván. A hires fegyház autóval alig husz percnyire van ide, romantikusan szép uton sokan rándulnak át nyári délutánokon.

Megszólitottam valamelyik napon az öreg urat, nevét nem árulhatom el, igéretet tettem rá és sok érdekeset mesélt el nekem a teplici parkban. A napokban levelet kapott Oroszországból, aki irta, arról egykoron sokat beszéltek az ujságok. Nick Gusztáv, a pesti éjszakai élet Nick Gusztija kereste fel soraival az öreg börtönőrt, aki immáron tiz esztendő óta minden évben kap néhány sort az illavai 127. számu cella volt lakójától.

Ki ne emlékeznék Nick Gusztávra? A selyemfiura ,aki kegyetlenül meggyilkolta, kosárba gyömöszölte a pesti éjszakai élet démonját, Kóbori Rózsit, akit azonban mindenki csak Mágnás Elzának ismert. Nick Gusztáv életfogytiglani fegyházat kapott s vasraverve érkezett meg Illavára.

— Illaván jól viselte magát, — meséli az öreg fegyőr — és pár esztendő után a konyhába került. Engedelmes, jóviseletü rab volt. 1918 szeptemberében, két hónappal a forradalom előtt, a hadügyminiszterium vette át a fegyintézetet, a polgári fegyenceket Lipótvárra és Nagyenyedre szállitották és a cellákba főként katonaszökevényeket; kémeket és hazaárulókat helyeztek el. Nick Gusztáv és Balogh Tuta János, a dánosi rablógyilkos voltak az egyetlen polgári fegyencek, akik ott maradtak. Magam sem tudom, hogyan feledkeztek meg róluk.

— A katonai foglyok között volt egy Lakner nevü tengerész tiszt, akit kémkedésért halálra itéltek és akinek halálbüntetését IV. Károly kegyelemből változatta át életfogytiglani fegyházra. Nick Gusztáv és Lakner szervezték meg a forradalom idején a fegyenclázadást. Pontosan 458 fegyenc volt akkor Illaván, ezeket nagyobb cellákban helyezték el. Tizenöt-husz fegyenc volt egy-egy cellában, a fegyencek fapadokkal keresztültörték a falakat, lefegyvereztek néhány börtönőrt és kitörtek a fegyházból. — Akadtak közöttük, akik le akarták gyilkolni a felügyelő személyzetet, de Nick Gusztáv megfékezte őket. És Nick Gusztáv, meg Lakner akadályozták meg a községben a fosztogatást is.

— A fegyencek aztán elutaztak Illaváról. Éjfél után egy tehervonaton mentek Pest felé, egy részüket Vácnál feltartóztatták. Nick Gusztávnak sikerült Pestre szöknie, ahol vörösőrparancsnok lett. A régi, gonosz vér kitört belőle ... Hiába, kutyából nem lesz szalonna ...

— Hogy mi történt vele a kommün bukása után, azt nem tudom, egyszer csak levelet kaptam tőle Moszkvából. Megirta, hogy kint él, az iránta való emberségemet nem tudja elfelejteni. Én nem feleltem neki, de ő évről-évre felkeres leveleivel. Odakint nagy ur, hadseregparancsnok lett Szibériában, legutoljára Irkuckból irt. A nevét nem változtatta meg, most is Nick Gusztávnak hivják. A kinai-japán harc idején a kinai hadseregfőparancsnokság mellett müködött, egy ugyancsak volt illavai fegyenccel együtt ...

Bikszád gyógyfürdő ERDÉLY KARLSBADJA

Biztos gyógyulást nyujt az összes gyomor-, epekő-, cukor-, máj- és hólyagmegbetegedéseknél. — Ez évben nagyon olcsó árak vannak **20 százalék engedmény** az utószezonban

A főszezon (julius 1-től augusztus 25-ig) árai:

A Berta lakban	1	ágyas szoba napi	75 Lei	Pensióval étlap szerint			135 Lei
A Mária	„ 1	„	„ 60 „	Pensióval	„	„	120 „
A Móricz	„ 1	„	„ 40 „	Pensióval	„	„	100 „
A Berta lakban	2	ágyas szoba napi	135 Lei				
A Mária	„ 2	„	„ 105 „				
Az Anna	„ 2	„	„ 80 „				
A Móricz	„ 2	„	„ 80 „				

A napokban érkezett rendelet szerint **ingyenes fürdővisum és félár u vasuti utazás.** — Prospektust készséggel küld a Fürdőigazgatóság

Szomoru históriája a „természetes gyógymód" egy igaz hivének,

aki

a saját bőrén tapasztalta, hogy mégis csak ér valamit az orvostudomány

Volt egyszer hol nem volt (sőt van is) egy derék debreceni munkásember, akinek neve Gellért János és aki lakik a Böszörményi ut vége felé, egy kicsiny, fehérre meszelt házacskában. Szorgalmas, becsületes ember és boldog tulajdonosa a kicsiny háznak, hat hold földnek, egy remekül szuperáló tehénnek, egy asszonynak, két drága kis malacnak és két bájos fiucskának.

„FÁJ A SZEMED? — DÖRZSÖLD MEG A LÁBAD!"

Nos hát Gellért János bátyánk, akinek ezidáig 45 esztendőt ajándékozott az Ur (és remélhetőleg még fog kétszerannyit) nemrégiben arra a meggyőződésre jutott, hogy nincs beteg ember a világon. De ha van is, nem a bakteriumok csinálják a bajt, hanem az orvosok. Nekik érdekük, hogy csinálják a nyavalyákat, mert ha nem csinálnák, akkor éhen halnának. Márpedig éhenhalni senki sem szeret.

Pár héttel ezelőtt a gyárban, ahol Gellért János dolgozott, odament hozzá az egyik társa és ezt mondta:

— Nagyon fáj a szemem, adjál valamilyen tanácsot, hogy meggyógyitsam.

És Gellért János igy felelt:

— Végre egy okos ember, aki hozzám jön tanácsért és nem az orvoshoz megy. Ezen a bajon nagyon könnyü segiteni. A szemed fáj ugy-e? No hát vegyél elő egy drótkefét és dörzsöld be vele jóerősen a talpadat. Meg fogsz gyógyulni. De nehogy orvoshoz menj, mert akkor régen rossz a szemednek.

A barát megfogadta a tanácsot, vett egy drótkefét és mint ahogy a tanácsadója mondta, megdörzsölte vele a talpát, három napon keresztül, háromszor minden nap, reggel, délben és este.

A negyedik napon aztán örömmel ujságolta:

— Remek volt a gyógyszered. Jobban látok, mint valaha. Csak egy baj van.

És Gellért kérdő tekintetére igy folytatta:

— Mégpedig az, hogy a drótkefe kidörzsölte a talpam és alig birok járni. Most adj tanácsot, hogy mit csináljak?

A kitünő férfiu adott is valamilyen tanácsot, aminek az lett a vége, hogy a másiknak ki kellett menni a klinikára, ott bekötöztetni a sebét és két hétig járt rántikálva, bebugyolált lábbal.

A HOSSZU ÉLET TITKA ÉS AZ ORDITÓ VEKKER

Amint látjuk tehát, Gellért János a természetes gyógymód hive lett. S szent lett a meggyőződése, hogy az orvostársadalom felesküdött az emberiség ellen.

— Nincs betegség, nincs nyavalya — mondogatta, — csak nem kell hinni az orvosoknak.

Rájött arra is, hogy mi a hosszu élet titka. Kideritette, hogy az nem egészséges, ha az ember egyfektében alussza végig az éjszakát, hanem egyformán kell pihenni mindkét oldalon. Éppen ezért elment egy óráshoz és kért egy vekkert.

— Olyat adjon, amelyik jó hangosan szól, — mondta.

— Ettől még a szomszédban is felébrednek — válaszolta az órás és elébe tett egy monstrum óraszerkezetet.

Valóban igaza is volt. Mert amikor hajnalban megszólalt az óra csengője, jelezve, hogy itt az ideje a másik oldalra való fordulásnak, felébredt mindenki a házban és a tájékon. A tehén bőgni kezdett, a felesége sirt, a malacok visitottak, a két gyerek sikitott, de Gellért János nyugodtan átfordult a másik oldalára és aludt tovább. S igy csinálta ezt éjszakáról-éjszakára. Az asszony és a gyerekek álmatlanul járkáltak egész nap, mert éjszakánkint a csengő felébresztette őket s amikor emiatt panaszkodtak, a derék családapa a következőkkel tromfolta le őket:

— Forduljatok ti is a másik oldalatokra és akkor hosszu életuek lesztek e földön.

VÁRATLAN ÖRÖM GELLÉRTÉK HÁZÁBAN

Történt aztán, hogy egy reggel postás állitott be a Gellérték portájára. Hatalmas, lepecsételt boritékot adott át, látszott, hogy valami hivatalos irásféle lehet.

Gellért János nagy ünnepélyességgel bontotta fel a levelet. A két gyerekét és az asszonyt is az asztal köré állitotta s lassan, nyugodtan bontani kezdte a boritékot.

És mily nagy lett az öröme, amikor kiderült, hogy a levél a budapesti természetes gyógymód hiveinek elnökségétől jött s a következőket tartalmazta:

„Igen tisztelt Gellért ur! A legnagyobb örömmel értesültünk arról, hogy Ön is hiveink táborába lépett. Engedje meg, hogy kifejezzük legőszintébb elismerésünket. Ezzel egyidejüleg pedig közöljük Önnel, hogy sikerült megkaparintanunk az orvosegyesületek fekete listáját, amelyen a természetes gyógymód hiveinek a névsora van felsorolva és ahol Ön is szerepel. E lista most már a kezeink között van és Önnek sem kell félni attól, hogy az orvosegyesületek alattomos bosszujának áldozatul esik. Másrészt pedig megmlitjük, hogy betegség nincs és nem létezik, ezt csak az orvosok találták ki s mi már rájöttünk arra is, hogy mi az, ami időnkint mégis hántja az emberi szervezetet és hogyan lehet e hántalmaknak elejét venni. Éppen azért arra kérjük Önt, hogy sziveskedjék egyesületünk helyiségében bennünket felkeresni, ahol közölni fogjuk betegségelháritó szerünknek titkát és egyéb közlendőinket."

A levélben benne szerepelt a cim is, egy Üllői uti ház, ahol állitólag a Természetes Gyógymód Hiveinek Egyesülete székel. És benne volt a dátum is, amikorra Gellért Jánosnak odafenn jelentkeznie kellett.

A mi barátunk pedig oda volt az örömtől. Ime, hát mégis igaza volt neki! Hát mégis csak az orvosi kar a társadalom ellensége és mégis csak a természetes gyógymód az igazi!

GELLÉRT JÁNOS VIDÁM TÖRTÉNETÉNEK SZOMORU VÉGE

És a megjelölt napra szabadságot kért a gyárban és felutazott a fővárosba.

Boldogan és büszkén utazott el abban

Saját érdekében

csak arra kérjük, hogy téli tüzelő anyag beszerzése előtt kérjen ajánlatot

PROHÁSZKA ÉS TARSA cégtől Bethlen ucca 44. — Telefon 11—61.

Elsőrendü bükk, tölgy, akácfák, hazai szenek.

a reményben, hogy utja az emberiség megváltását fogja szolgálni.

De mily nagy lett másnap a család meglepetése, amikor visszaérkezett a dicső férfiu, bicegve, kimerülten és tele kék foltokkal. De hiába kérdezték, hogy mitől sántult le és hogyan szerezte a kék foltokat; nem nyilatkozott. A legridegebben elzárkózott minden felvilágositás elől. Kijelentette, hogy az ő kék foltjaihoz és sántitásához senkinek semmi köze.

Annyi azonban tény, hogy feljelentést tett a rendőrségen az ismeretlen levéliró ellen, aki őt felcsábitotta Budapestre. A megjelölt cimen ugyanis nem talált semmit és senkit, akinek valamilyen köze lett volna a Természetes Gyógymód Hiveinek Egyesületéhez.

Ennyit elárult. Ugylátszik valaki megtréfálta. Alaposan megtréfálta. De hogy a sérüléseket hol szerezte, arról még mindig nem beszél. Ám az is igaz, hogy ezeket a sérüléseket már nem „természtes módon" kezeli, nem veszi igénybe a drótkefét, sem az ébresztőórát, hanem kijár a klinikára. Az orvosokhoz. Az ovosegyesület tagjaihoz...

Reményi György.

Külföldi cserkészek rádióüzenetei

Egy rövid nyomtatott sor a rádiómüsorban, néhány odavetett szó és mégis magában foglalja a mai kor sajátosságát és egy szebb jövő reményét.

Természetes az, hogy ösztönszerüen, ismeretlen embereket nem becsülhetünk meg, idegenekhez nem nagyon vonzódunk. A gödöllői Jamboree célja, hogy a világ ifju nemzedékei közelebbről ismerjék meg egymást és módot nyujtson a barátkozásra. E barátkozás szálai tovább vezetnek az egész világon, Izlandtól Sziriáig, Kanadától Haiti szigetekig, ahol mindenütt hallgatják a mikrofonba mondottakat, a kis emberek lelkes üzeneteit a gémes kutról, a szegedi paprikáról, Hortobágyról, ménesekről, a magyar vendégszeretetről. Távoli országokban, tengeren tuli világrészeken sok millió angol, francia, egyiptomi és számtalan más nemzetiségü rádióhallgató élénk figyelemmel kiséri ezeket az üzeneteket, melyek révén napról-napra értesülhet, hogy a sok száz vagy ezer kilométer távolságban levő fia, rokona vagy jó ismerőse jó egészségben, kellemesen tölti a táborozás napjait.

Sokan azt gondolják, hogy a rádió kizárólag szórakoztató eszköz. Pedig mióta rádió van, láthatatlanul kisebbedik a világ, megszünnek a távolságok, mert a rádió a világ legtávolabbi részeit is pillanatok alatt összeköti, mint most a gödöllői világjamboreen. Egyszóval annyira sokoldalu és nélkülözhetetlen, hogy a mai ember életéhez épen ugy hozzátartozik, akár a küszöb az ajtóhoz. Mindenkire vonatkozik az a rádióközmondás, mely szerint:

„Ha még nem volt — legyen,
Ha jobb kell — Oriont vegyen."

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A „FÜGGETLEN UJSAG"-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL SZERZI BE SZÜKSÉGLETEIT

Játékosnevelésre adjon alkalmat a Bocskay uj trénerének

Hol a sokat emlegetett második csapat? — Kell tréner, de csak nevelésre a magyar futballban — Miért nem jut szóhoz idehaza a külföldön sikert-sikerre halmozó magyar tréneri kar?

A futball válságával kapcsolatosan sok probléma vetődött fel és ezeknek során a magyar trénerek is teritékre kerültek. Ezt a kérdést már nem egyszer érintettük és mindannyiszor a trénerek védelmére keltünk, mint ahogy ezt is követelte a tárgyilagosság. Mert lehet-e támadni a magyar futball hanyatlásáért a magyar tréneri kart, amely külföldön a legjobb márka még ma is, amikor a magyar futball hanyatlása idején a legkiválóbb külföldi csapatok sikerei magyar trénerek neveihez füződnek? Hogy csak egy példát emlitsünk, Weisz Árpád nem boldogult a Sabariánál és távozása után a legjobb európai csapatok sorába emelte milánói Ambrosianát, amely most valószinüen a Középeurópai Kupa győztese lesz.

Csakhogy külföldön más a helyzet. Naiv és lágyszivü egyesületi vezetők nem keresztezik, hátráltatják a tréner munkáját ,sőt engedelmes végrehajtó közegei a tréneri akaratnak. Nem a futballprimadonnáknak ,hanem a trénereknek adnak igazat és ennek az elvnek dicsőséges eredményét mutatja az olasz futball nagysága. Tévedés és ugyancsak naivság azt állitani, hogy az olasz futball ereje az anyagiakban reslik. A pályán a játékos küzd és nem a lira, font vagy a pengős. Az olasz játékos azonban vakon követi a tréner utasitásait, különben fel is ut, le is ut.

De nemcsak ez a baj. Nálunk a tréneri tisztség fényüzés és a magyar futball mellékösvényre irányitott hivatásában nem juthat megfelelő szerephez.

Fény és árny; régen és ma

A trénerek feladata a futballisták tanitása és továbbképzése. Igazi trénerek azonban csak a nagy kluboknál vannak, ahol nincs kit tanitani. Rossz a professzionista rendszer abból a szempontból, hogy nincs közvetlen kapcsolata a hinterlanddal. Régen az MTK vagy FTC a futballisták tömegét nevelte és — bár nem lehetett máról holnapra pénzért krekkeket szerezni, — az egyesület ritkán jött zavarba, ha tartalékra volt szükség. A második vagy ifjusági csapatban tömegével voltak olyan játékosok, akik az első vonalbeliek stilusát ismerték, kultiválták és egy-kettőre beilleszkedtek a nagyok közé. A klubok teljesitették hivatásukat, tömegeket neveltek, foglalkoztattak és láttak el felszereléssel. A nagy erkölcsi és anyagi tőkét, amit az első csapat képviselt, a fiatalság és tömegek nevelésére forditották.

Ma a futball élcsoportját az I. profiliga jelenti. A tizenkét klub sem jelent azonban aktiv futballistában többet, mint 200, nagyrészben jól, de sokszor rosszul kiforrott játékost. És ezek a játéko sok foglalják le a magyar trénerek minden energiáját. Kérdés most, kell-e Turaynak vagy Korányinak tréner? Felügyelőre van csak szükségük, aki vigyáz a kondiciójukra, mert őket tanitani már csak azért sem lehet, mert nem is fogadnak szót, ráadásul pedig ugyis képtelenek is beléjük rögződött hibáikról ieszokni.

A trénerekre a fiatalságnak van szüksége, amely még akar tanulni és engedelmesen követi a tréner utasitásait. A futballistáknak ez a csoportja azonban nem juthat trénerekhez, mert a kis klubok nem tudnak trénert fizetni, a trénereket viszont az a pár primadonna kondició- és lelki-gyurása teljesen leköti.

Itt aztán kénytelenek vagyunk igazat adni a magyar futball ellenségeinek, akik azt vitatják, hogy a professzionista futball nem sport. Majdnem igy van. De csak nálunk. Mert a Juventus a 11 nagy futballista mellett legalább egy tucat csapatot szerepeltet még és sehol a világon nem létezik olyan klub, mely egy óriási szervezetet és tőkét mozgat állandóan 14 futballista kedvéért. Ez tényleg nem sport.

És mennyivel drágább az ilyen cirkusz, mint az igazi sport. Az okosan és célszerüen gondolkozó külföldi klubok ugyanis megfizetik a drága trénert, de ez cserébe neveli is nekik a futballistákat. A magyar trénerek többsége ilyen dicsőséget nem érhet el, mert a klubok erre nem nyujtanak alkalmat.

Ha van tréner, neveljen játékosokat

Mindezt pedig elmondtuk abból az alkalomból, hogy a Bocskay a mult tanulságain nem okulva ismét trénert szerződtetett Jánossy Béla személyében.

Akik figyelemmel kisérték a Független Ujság magatartását, azoknak el ismerniök, hogy mindig azt szorgalmaztuk: szakértő kézre kell bizni a Bocskayban a játékosnevelést s a kondiciótartást, egyszóval, amint a Bocskay környékén sokszor elitélően mondani szokás: mi „tréner-pártiak" voltunk. Most tehát joggal nevezhetnének bennünket köpönyegforgatóknak — ha félreértések elkerülése végett meg nem magyaráznánk álláspontunkat:

Nincs kifogásunk Jánossy Béla személye és szakértelme ellen, sőt azon kevés magyar trénerek közé sorozzuk őt, akik bebizonyitották, hogy ismeretlen nevekből is lehet jó csapatot nevelni, csakis ismeretlen játékosokból leht. De ha már a Bocskay a véletlen folytán egy ilyen trénerhez jutott, nyujtson alkalmat is neki, hogy tudását ,energiáját és szakértelmét a debreceni futball javára gyümölcsöztesse. Telekinek, Markosnak és társainak legfeljebb kondició trénerre van szükségük, Jánossy Béla képességeit azonban kár ilyen alantas munkára lokalizálni.

Évente halljuk, hogy a Bocskay tartalék csapatot szervez, de a terv mindig csak terv maradt, mert nem volt, aki ezt az igazán nemes célt megvalósitsa. Most itt az alkalom, amit kár lenne elszalasztani.

Vannak még Vincék, Mórék, Hevesik

Nézzen szét Jánossy Béla a debreceni futballisták között és akiben tehetséget lát, hivja meg a tréningekre, tanitsa és mikor a Bocskaynak játékosra van szüksége, ne kelljen a tehetségtelen próbajátékosok tömegét végignézni, hanem mindig legyen kéznél a hinterlandban a városnyos. Vannak még itt Moórék, Vinczék és Hevesik, csak keresni kell őket.

Ha a futball mai utánpótlási rendszere, a vásárlás megmarad, a Bocskay nem tud kifizetni nyolcezer pengőt egy játékosért,, tehát az egyenlőtlen harcban el kell buknia. De tud tartani trénert, aki neveli a játékost és ebben az esetben, de csakis ebben az esetben jogosult a tréneri tisztség.

És mint már sok mindennek, talán ezzel is megmutatja a Bocskay a helyes utat a magyar professzionizmussal. Legyen vége a kakuk-rendszernek!

Árverési hirdetményi kivonat.

ÁRVERÉS.

Elárverezek f. évi augusztus hó 16-án d. e. 11 órakor Debrecen, zsibvásártéren, vagy ingók ki nem szállitása esetén Miklós u. 49. sz. a. 2000. — P becsértékü esztergapad, gyalugép, teherautó és egyéb ingóságokat.

Debrecen, 1933. julius 15.

Dr. Tormássy,
klr. jb. végrehajtó

Debrecen sz. kir. város polgármesterétől.

13890—1933. II.

HIRDETMÉNY

Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező s a Macsi folyó kaszálóból az OFB által meg nem váltott mintegy 90 k. hold 78 négyszögöl területü ingatlant e hó 17-én délelőtt 10 órakor a városháza kistanácstermében tartandó nyilvános árverésen adom haszonbérbe.

A haszonbérleti idő ez évi október hó 1-től kezdődően hat évre szól.

Az árverési feltételek a gazdasági és erdészeti ügyosztálynál (Városháza félemelet 14. sz. szoba) megtekinthető.

Polgármester.

Debreceni Helyi Vasut.

2751—1933. Km.

HIRDETMÉNY

Abból az alkalomból, hogy Debrecen állomásról Gödöllőre folyó hó 15-én, kedden reggel 5 ó. 37 pkor külön „Filléres gyorsvonat" közlekedik, az egyetemi klinikától 5 órakor külön villamos vonatot inditunk, amely a Máv. pályaudvarhoz 5 ó 20 pkor érkezik meg. A filléres gyorsvonat folyó hó 16-án, szerdán hajnalban 3 ó 04 pkor érkezik vissza, amely alkalommal a Máv. pályaudvartól ugyancsak külön villamos vonatot inditunk az egyetemi klinikák felé.

Havibérletjegyek és füzetjegyek a külön villamos vonatokon nem érvényesek.

A mellékvonalakon ez alkalommal külön villamos kocsikat nem közlekedtetünk.

Debrecen, 1933 augusztus 12.

Az üzletigazgatóság.

Egy apróhirdetés egyszeri közlése 10 szóig, két napilapban, a Debreceni Független Ujságban, a Debreceni Ujságban HÉTKÖZNAP 50 FILLÉR, VASÁRNAP 70 FILLÉR.

Apróhirdetések

Vastag betüvel szedett szavak duplán számitanak. — Üzleti hirdetésre más tarifa. — Felvilágositással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Levelezés

Levélpapirok,
pairszalvéták, befőzéshez üvegkártya, kötözőzsineg olcsón beszerezhetők Vámosi papirüzletében, Szinházátjáró. 1370

Tankönyvek,
regények, külföldi bélyegek vétele, eladása, levélpapirkülönlegességek, 10 papir és 10 boritéték 50 filléres egységáron Springer papir-, fotocikkek szaküzletében, Ferenc József ut 38. 2124k

Megfigyel,
nyomoz, discréten, olcsón vidéken is Galossy, Piac ucca 63. 1378

Betöltendő állás

Füszerkereskedő
segéd fiatal felvételik. Árpádtér 26. Füszerüzlet. 1369

Kenyérügynököt
jól bevezetett vevőkörrel rendelkezőt, kocsira azonnal felveszek Précz, Miklós ucca 18. 1336

Jól főző
szakácsnő hosszu bizonyitványnyal jelentkezzen. Arany János ucca 4., emelet. 1365

A vámospércsi
Hangya jó családból való fiut tanulónak kosztal lakással felvesz. 1347

Kifutófiu
felvételik. Golenczky és Juhász, Sas ucca 3. 1407

Igazolványos
rikkancsokat fizetéssel felveszünk Független Ujság kiadóhivatala, Piac 49. 10089

Szódavizüzemhez
megbizható férfi midenes kocsisnak felvételik. Márton Kálmán u. 4. Nánássy. 1391

Intelligensebb
német kisasszonyt keresek egy éves kislányomhoz. Cim a kiadóban. 1323

Cipészsegédek
felvétetnek. Dregán. 1396

Jó munkás
cipész- és csizmadiasegéd s texmunkás felvételik. Homok u. 63. 2549

Füszerszakmában
jártas, ügyes kiszolgálóleányt felvesz Goldmann, Külsővásártér 13. 1395

Uriembert,
nyug. tisztviselőt tüzelő eladásra felveszünk. Hitelszövetkezet, Maróthy 24. 2551

Középiskolát
végzett fiatal fiu pincértanulónak felvételik. Korona étterem. 2586

Suche
intelligentes Kinderfreulein für 1. Szeptember. Kertész Pál Nyiregyháza. 1371

Jó bizonyitványu
mindenes leánya ugusztus 15-re felvételik. Szent Anna 31. sz. uccai emelet. 2567

„Hella"
kalapszalonban önállóan dolgozó masamódleány felvételik. Csapó ucca 13. 1376

Csinos
kiszolgálóleányt felvesz Weisz uridivat, Piac 69. 1385

Tanulóleányt
fizetéssel felvesz Debreceni Lajosné paplanosmester, Kossuth ucca 11. 2581

Füszerszakmában
képzett engross és detail segéd felvételik Adorjánnál, Piac ucca 56.

Szép
bizonyitvánnyal jól főző szorgalmas mindenest keresek. Varga ucca 4. szám alatt 4—6-ig lehet értekezni vasárnap. A/1

Házmestert
keresek Monti ezredes ucca tizenhárom. 2565

Kifutót
kerékpárral déli órákra felveszek. Sas u. 2. Étkezde. 2598

Villanyszerelőtanulót
négy középiskolával keresek — Szent Anna u. 31. 2570

Állást keresők

Intelligens
urileány gépirás tudással irodába állást keres szerény dijazással. Cim a kiadóban. 92

Üzletek

Jómenetelü
korcsma jogfolytonossággal — forgalmas helyen kiadó. Szőllőssy, Késes 68. 1392

Üzlethelyiség
azonnalra kiadó. Csapó ucca 72. Érdeklődni Vendég ucca 27. 113

Üzlethelyiség
(jelenleg italmérés) Csapó ucca 10. szám alatt november elsejétől kiadó. Értekezni a háztulajdonossal az udvari lakásban.

Kiadó
korcsma minden helyiségekkel fővonalon azonnal. Cim a kiadóban. 1404

Frohner-szálló
épületben Miklós uccai oldalon egy üzlethelyiség azonnalra is kiadó. Értekezni dr. Miklósnál, Piac 28/b. 1389

Szép
üzlethelyiség Simonffy- és Szepességi u. sarkán olcsón kiadó. 2585

Egy
üzlethelyiség Csapó u. 103. sz. alatt szeptember 15-re kiadó. Értekezni Német u. 1. Nyilas telep. 1381

Bevezetett
cipészmühely és mészárosnak kiválóan alkalmas üzlethelyiség kiadó. Goldmann, Külsővásártér 13. 1394

Kiadó lakás

Kiadó
Tisztviselő telepen Bornemissza ucca 15. 4 szobás teljes komfortos lakás kerttel. Értekezhetni háztulajdonosnál Vörösmarty ucca 1. 1373

Különbejáratu
csinosan butorozott szoba azonnal kiadó. Apaffy ucca 29. 2594

Szent Anna 35.
négyszobás és kétszobás urilakások fürdőszobákkal novemberre kiadók dr. Sebestyénnél. 1335

Központban
I. emeleti különbejáratu modernül berendezett irodahelyiség telefonnal kiadó. Cim kiadóban. 1326

Novemberre
földszinti uccai négyszobás uri lakás és udvari háromszobás. fürdőszobával kiadó. Arany János 20. 1343

Piac ucca 58. sz.
bérházban többrendbeli modern két- é sháromszobás lakás olcsó bérért kiadó. Értekezni dr. Hegedüs ügyvéd Hitelbank épület. 1337

Kétszobás
fürdőszobás modern lakás Király u. 6. sz. uj bérházban november 1-re kiadó. Érdeklődni Sajó épitész, Verbőczy u. 4. 1368

II. emeleti
5 szobás, komfortos lakás kiadó Értekezhetni: Debreceni Első Takarékpénztárnál. 1077

Különbejáratu
uccai butorozott szoba kiadó. Timár 11. 1366

Kiadó
egy szoba,konyha mellékhelyiségekkel és istálló. Debrecen, Koropnay ucca 5. 2583

Piac 10.
kétszobás hallal, háromszobás, négyszobás erkélyes komfortos lakások. 1361

Uccai
uj 3 szobás lakás teljes komforttal szeptember 1-re kiadó. Vigkedvü 54. 2568

Egy
szoba, konyha, kamara és sertésól kiadó. Diószegi ut 20. sz. 119

Különbejáratu
szépen butorozott szoba teljesen külön előszobával 1—2 személynek kiadó. Szent Anna 31. 2575

Egy
udvari szoba, konyha, speiz kiadó. Nagyvárad u. 16. sz. 1400

Kiadó
két modern szoba fenyvesre nyiló nagy terrasszal és konyhával, prima garzonlakás. Péterfia 48. Ugyanott szép butorozott szobák. 2599

Kétszobás
kisebb udvari lakás elsejére kiadó. Vörösmarty u. 24. 1386

Kiadó
egy háromszobás modern lakás novemberre. Szent Anna 22. 2473

Kiadó
kis családi ház minden mellékhelyiséggel, külön udvar, villany, viz. Temető u. sarok. Keresztszegi u. 33. 1388

Butorozott
tiszta kényelmes szoba különbejárattal, ellátással is kiadó. Csap ucca 19. udvarban jobbra 2563

5 vagy 6 szobás
modern lakás nagy kert használatával kiadó november 1-re. Piac 75. sz. alatt. Értekezni: hétköznap telefon 14-10. 1393

Egyszobás,
konyhás lakások kiadók. Patai ucca 16. 1387

Teljesen
különbejáratu csinosan butorozott szoba kiadó. Nagyon szép udvarban. Ehrenfeld Benő Péterfia u. 48. hátul az udvarban, keresztépület. 73

Birtokbérlet
Nagyerdőnél urilakkal kiadó, kisegitő vezetőt felveszek. Széchenyi 6. 1397

Motorkerékpár
oldalkocsival, pótkerékkel 1000-es kevest használt kitünő állapotban levő teljes felszereléssel és 500-as oldalkocsival teljesen üzemképes eladó. Cim a Debreceni Ujság kiadóhivatalában. A/5.

Szoba,
konyhás lakás pormentes, csendes, virágos udvarban kiadó. — Diófa u. 27. 1403

Kiadó
modern hat- és négyszobás uccai urilakás teljes komforttal. Ferenc József ut 16. Alföldi palota. 2161

Uccai
kétszobás lakások teljes komforttal azonnal kiadó. iPac ucca 59. 1389

Különbejáratu
butorozott szoba egy vagy két személynek kiadó. Szent Anna 5., földszint balra. A-6

Három és négyszobás
modern lakás központi fütéssel kiadó. Simonffy ucca 7. szám alatt. 1377

Kiadó
azonnal 2 szobás, balkonos modern garzon lakás. Péterfia 46. 2542

Uccai
háromszoba, előszoba, fürdőszoba, pincekonyhával kiadó novembertől. József kir. herceg ucca 50. 1379

Kiadó
Csillag u. 82. sz. családi ház szeptember 1-re. Értekezni: Ispotály u. 13. sz. A-5

Egyszobás
udvari lakás kiscsaládnak virágos udvarban 15-ére kiadó. — Szent Anna u. 54. 2380

Erkélyes
elegánsan butorozott szoba olcsón kiadó. Dr. Brüllnél, Piac ucca 26. 556

Kiadó
különbejáratu szépen butorozott szoba, esetleg két személynek. Csapó ucca 27. 1372

Különbejáratu
kényelmesen berendezett szoba egy-két személy részére kiadó. Piac ucca 58. I. em. 17. 1113

Modern
2 szobás lakás szeptember 1-re kiadó. Nyil ucca 99. 121

Csinosan
butorozott különbejáratu uccai szoba kiadó. Széchenyi ucca 12., uccai lakás. 1066

Két szoba,
előszoba, konyha. udvari lakás november 1-re kiadó. Miklós ucca 31. 122

Parkirozott
udvarban négyszobás lakás üvegterrasszal kiadó. Kossuth u. 61. 2592

Kiadó
egy szoba, konyha mellékhelyiségekkel szeptember 1-re. Vörösmarty 32.

Földszintes
4 szoba teljes komforttal november 1-ére kiadó. Piac u. 19. 2579

November
1-re kiadó uccai 5, 3 és 2 szobás lakások. Teleki 94. 1410

Kiadó
egy szoba, előszoba, konyha, speiz. Postakert, Gyár ucca 6-b. 2591

Különbejáratu
butorozott szoba parkirozott udvarban azonnal kiadó (fürdőzőknek is). Rákóczi ucca 25. 1408

Kettőszobás
csinos udvari lakás a Kölcsey uccában csendes udvarban — szeptemberre kiadó. Értekezni: Szappanos u. 22. 2295

Ház
5 szobás modern lakással kerttel, házmester lakással kiadó novemberre Tisztviselő telep Bornemissza u. 6. 2224

Különbejáratu
tiszta butorozott szoba kiadó. Hatnvan ucca 24. keresztépület. A/1

Kiadó
egy és kétszobás lakások Külsővásártér 9. szám alatt. Értekezni Papp Lászlónál Ferenc József ut 16. A/1

Egy
udvarranyiló szoba butorral vagy butor nélkül azonnal kiadó. Kálvin-tér 4. A-2

Garzonlakás,
két szoba, előszoba erkéllyel kiadó. Kossuth 61. 2593

Kiadó
szoba, konyha, speiz, mosókonyha. Teleki 32. 2580

Kiadó
modern 4 szobás parkettes szép tiszta lakás. Csapó 59. 2570

Háromszobás
uccai s négyszobás kertes komfortos lakás kiadó. Szent Anna 29. 2600

Uccai
egyszobás modern uri lakás szeptember 1-re kiadó. Kandia ucca 5. 2577

Ingatlan

Villatelek
szőlővel, gyümölcsössel Komlóssy ut 18., villamoshoz egészen közel, olcsón, előnyös feltételekkel eladó. Telefon 27-71. 1338

Családi ház
nagyobb telkü olcsón eladó. (Árpádtér) Diószegi ucca 16. 1334

Adómentes
modern kettőszobás ház eladó. 2000-rel átvehető. Apaffy u. 111. délután 4—6-ig. 1359

Piac
uccán nagytelkü ház olcsón eladó. Értekezni dr. Rónay Dezső ügyvédnél, Piac 89. 2417

Kettőszobás
fürdőszobás szép uccai urilakás uj épületben kiadó t öbb lakó nincs Eötvös 84. 112

Egy apróhirdetés egyszeri közlése 10 szóig, két napilapban, a Debreceni Független Ujságban, a Debreceni Ujságban HÉTKÖZNAP 50 FILLÉR, VASÁRNAP 70 FILLÉR.

Apróhirdetések

Vastag betüvel szedett szavak duplán számitanak. — Üzleti hirdetésre más tarifa. — Felvilágositással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Ferenc József ut 49. sz. ● Telefon: 32-12.

DIENES JÓZSEF

OFB. INGATLANFORGALMI IRODÁJA
FÜVÉSZKERT UCCA 16. TELEFON: 14-98.

Foglalkozik ingatlanok adás-vétele, parcellázás, lakás, üzlet, földbérlet és biztositási ügyletekkel a legelőnyösebb feltételek mellett.

Eladó és bérbeadó ingatlanok részletes leirása és fényképe irodámban, továbbá a városháza bejárata melletti és püspöki palota muzeumfelőli sarok kirakataiban megtekinthető.

Az összes ingatlanok részletes leirását bárkinek dijmentesen kiadom, vidékieknek postán megküldöm.

DIENES IRODA.

Földet keresek megvételre és bérbe. Dienes József OFB. ingatlanforgalmi irodája, Füvészkert ucca 16.

—

Házakat keresek megvételre és bérbe. Dienes József OFB ingatlanforgalmi irodája, Füvészkert ucca 16.

—

Pénzkölcsönt keresek megbizóimnak magas kamatra vagy haszonrészesedésre. Dienes József hatóságilag engedélyezett pénzkölcsönközvetitő irodája, Füvészkert ucca 16.

Hét hold
tanyásbirtok bérbeadó. Kényszerkölcsönt veszek. Miklós u. 13. 1353

Hajduszoboszlón
51 hold föld harmados vagy feles müvelésre kiadó. Márton Lajos. 2590

Kiadó
3 hold dinnyetermés Bellegelő 268. számu tanya. Mikepércsi ut A/1

Központi
egyetem előtti téren villatelek olcsón eladó. Cim a kiadóban. 2226

Hajduszoboszlón
központban 3 szobás 5500 P, 2500 P-vel, fürdőnél 3 szobás 5000 P 3600 P-vel átvehető, 4 szobás 5000 P. Ezeken kivül sok olcsó és kevés pénzzel átvehető gazdálkodóknak kiválóan alkalmas házak a város minden részében, a Bánomba villa 8000 pengőért, villatelkek a fürdőnél már 2.— pengőtől. Eladó földek9—16—16 és 13 holdas. Haszonbérbe 100 hold, Cifraháton 50 hold város közelében 20 hold Angyalházán. Váágó Elek ingatlatforgalmi irodája Hajduszoboszlón. 2548

Kiss Ferenc
örököseinek a vértesi határban, közvetlen a debreceni határ szélen 4 8hold tanyásbirtok 5 hold szőlővel haszonbérbe kiadó. Értekezni Kiss András gyámommal Monostorpályi ligetben. 2493

Ondódon
Piac-dülőben 9 hold föld eladó. Értekezni dr. Miklósnál, Piac 28/b. 1390

Eladó
adómentes uj ház nagy udvarral Apaffi 71. 2566

Eladó
Ondód, Perec-dülő két és fél hold föld. Teleki u. 55. 1402

100 kat. hold
tanyásbirtok az Ebesen, nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbe adatik a debrecein ref. Kollégiumban augusztus 15-én déelőtt 9 órakor. Feltételek a jegyzői hivatalban. 2572

Kiadó
11 hold föld tanyával. Értekezni: Buza u. 2. 2596

Piac
uccai házépitésre alkalmas 220 öl hátsó telek olcsón eladó. Érdeklődni dr. Rónay Dezső ügyvédnél, Piac 29. 2456

52 hold föld
dohánytermeléssel város alatt kiadó. Lorántffy 20. 1401

Eladó
vagy elcserélem adómentes családi házamat városi házzal. Terhet vállalok. Veresegyházi Tamás ucca 9. 2556

Eladó
uj ház 40——50 P kamatmentes havi részletre. Értekezni Csóka Pál ucca 23. szám. 117

Kétszobás
lakás gyümölcsössel, szőlővel eladó. Márton Kálmán 34. 1405

Eladó
a Bocskay-kertben 4 és fél kat. hold föld, amelyből 20000 négyszögöl szőlővel van beültetve, egészben vagy parcellákban eladó. Az ingatlanon 2 szobából s üvegezett verandából álló, télen is lakható há zvan. Érdeklődni lehet a Debrecni Első Takarékpénztárnál. A/1

Adómentes
modern 2 szobás családi ház eladó a vágóhidi villamos végállomástól 3 perc. Pandur ucca 14. 1383

Eladás

Garderob-szekrény,
hálók, konyhaszekrény, siffon, ágy olcsón eladó. Hatvan ucca 21. 4591

Rolló,
kétkerekü kézikocsi, ló után is használható, eladó. Apaffy 111. 115

Tengeri,
fehér háló eladó. Használt ajtót, ablakot veszek. Homok u. 50. 11€

Komót
jókarban eladó. Kossuth ucca 60. és baromfiketrec Kigyó 36. alatt. 2555

Modern
ebédlő és háló elutazás miatt eladó. Vendég u. 2. 1362

Tengeri,
70 mm. szemes, góréból eladó. Beszlerné, Kossuth u. 61. sz. A-2

Géplakatos
szerszámok, vaseztergapad, furógép, gyalugép elutazás miatt sürgősen eladó, Széchenyi ucca 50. 1363

Gyorstehurautó
üzemképes kedvezményes áron eladó. Postakert, Gyár ucca 5. 2584

Bükk-
Tölgy-
Gyertyán
Kőris
Juhar
Hárs és
Akácfa felvágva és hasábban olcsó áron kapható az Erdélyi Tüzifa- és Szénkereskedésben, Debrecen, Böszörményi ut 3. szám alatt. Telefon: 32-31. 2217

200 ccm.
DKW motorkerékpár olcsón eladó. Megtekinthető 8-tól 12-ig. Péterfia 26. 1409

Singerendák,
vasablakok, tüzhelyek, tüzhelyrészek, dugattyuk, kanális rácsok legolcsóbban Fischer, Csapó 89. 3752

Tajtékpipa
ébenfa szárral, elenfántcsont és borostyán szopókával, történelmi becsü, olcsón eladó. Cim a kiadóban. S

Fajgalamb
helyszüke miatt eladó. Apaffy ucca 20. 1900

Eladó fajgalambok.
Tiszta fehér angolbegyes fajgalambok, gyönyörü példány, elköltözés miatt olcsón eladó. Ugyszintén 20 pár galambnak való praktikus ketrec is eladó. Pozsonyi ut 8. szám.

Tégla
bontásból, ajtók, ablakok eladók. Maróthy 24. 2552

MAKULATURA
kisebb-nagyobb mennyiségben olcsón eladó. Nyomda, Piac u. 49. S

Jó házi szalonna
egy férfi és női átmeneti kabát eladó. Vigkedvü Mihály ucca 31. sz. 118

Cséplésre
ceglédi fajborokat vásároljon. Lerakat Varga 10. Tessék elfáradni kóstolóra. 2589

Eladó ó
tornyos tühzely, fiu vászonkabát, gyászfátyol. Csap ucca 19. uódvarban jobbra. 2564

Kitünő
350-es Calthorpe motorkerékpáromat sürgősen eladom. — Bethlen ucca 33. 2597

Motorkerékpár,
500 cm³-es, Méray, oldalkocsival kedvező áron eladó. Török Bálint u. 5. 1398

Tejaparátusok
kertilócák, fürdőkádak, nyugágyak, mézbödönök, mülépek aqvariumok Nagy vasüzletében Csapó forduló. 2571

Eladó
rollós üzletajtó kirakattal. Meszena 10. szám. 1399

Eladó
Indián oldalkocsis motor kerékpár igen jó állapotban. Villanyfelszereléssel. Cim a kiadóban. 2547

Eladó
1 szoba, butor, használt, de jó állapotban van Arany János u. 56. sz. uccai lakás. 1374

Egy
szép korcsmai berendezés eladó Csapó u. 103. sz. vendéglő. 2587

Vétel

Veszek
ászokfát 6/6 7/7, valamint szőlőprést. Csók ucca 3. 1360

Veszünk
1 pengős és fél pengős regényeket Aczél antiquárium, Széchenyi u. 2. 1352

Megvételre
keresek zsidó gimnázium II. osztályu könyvet. Cim a kiadóban. 1061

Buzaaljat,
repcealjat és köles keveréket bármilyen mennyiségben veszek. Apaffy ucca 20. 656

Cserépkályhát,
jó állapotban lévőt megvételre keresek. Cimet ármegjelöléssel „Cserépkályha" jeligére Debreceni Ujság kiadóhivatalába kérek. A-3

Egy him
és egy nőstény kimondottan puli kutyakölyköt keresek. Ajánlatot ármegjelöléssel a Debreceni Ujság kiadóhivatalába kérek. 2544

Fényképezés

Jó tanács.
Ha táborozni, vagy weekendre készül, csak a megszokott fotocikkét vigye magával. Felvétele igy eredményes lesz. Berzéki fotoszaküzlet, Ferenc József ut 38., udvar. 3924-k

Oktatás

Iparmüvésznövendékeket
külön- és csoportórára elvállal Biró Erzsébet, Kossuth 22. sz. 1364

Naményi
gyorsiró- és gépiróiskolában szakszerü, olcsó, gyors kiképzés. Állandó beiratkozás. Államérvényes bizonyitvány. — Batthyány u. 9.

Különféle

Biztos állásu
tisztviselő első helyi betáblázásra magánkölcsönt keres. — Cim a kiadóban. 1382

Társat
keres párszáz pengővel kitünő üzlethez 50 százalékos haszonra. Cim a kiadóban. A/3

Jól jövedelmező
uj vállalathoz társat keresek háromezerrel. Leveleket „Hölgy is lehet" jeligére a kiadóba. 1375

Párisi
kedvezményes vasuti jegy aug. 21-iki utazáshoz jutányosan átadó. Adler, Piac 9. 1357

Magtár
1000 mm. szemes terménynek kiadó. Galamb u. 4. szám. Vásárpénztárral szemben. 2573

Autóját,
traktorját javittassa Postariknál, ugyanott feles cell eladó. ó A/1

Száraz
raktárhelyiség és istálló kiadó. Miklós 44. 2601

Poloskairtást
cyángázzal és lakások vizsgálását felelősséggel vállalom. Poloska- és patkányszer kapható. Kossuth ucca 47. Nánássy. 1050
v, k, cs. 830

Hölgyfodrászatban
Piac ucca öt alatt vas- és vizondolálás 50 fillér, hajvágás 30 és 40 fillér, hajmosás 40 fillér manikür 30 fillér. Modelleknek dijtalan kiszolgálás. 868

Forgalmas
darálómalom felszereléssel sürgősen eladó, vagy bérbe kiadó. Nagy Elemér Földes. 1367

Pauló
vésnök és bélyegzőkészitő üzlete Szent Anna ucca 10. alatt. 3855k

Péküzem
családi okok miatt azonnal átadó. Bővebbet Széchenyi ucca 49. 1254
v, sz, v

Magoss
György téri taxiállomás hivószáma: 19-95. Éjjeli szolgálat is. 2541

Megbizható
lakótársat keres intelligens férfi kis lakásba. Varga u. 27. 1349

Olcsóbb
lett a szövött faroletta. Készíti: Redőnyüzem, Bethlen 19. v, k, szo 1036

Ellátás

Uri családnál
két leányka jövő tanévre teljes ellátást, gondos felügyeletet kaphat. Szünidőben érdeklődni Dessewffynél, Nyirábrány. 2578

Urinő
középiskolás diákot ellátással felügyelet mellett elvállal. — Ugyanott finom ebédkoszt kapható Piac u. 61., földszint, keresztépület. 1289

Házikoszt,
jó, ízletes, ugy bentétkezésre, mint kihordásra állandóan kapható. Domb u. 14. Házhoz küldöm. 2553

Iskolai
tanulókat teljes ellátással elvállallok Debrecen, Korponay ucca 5. 2582

50 FILLÉRÉRT
KÉT NAPILAPBAN
közöljük 10 szavas
APRÓHIRDETÉSÉT
hétköznap, vasárnap 70 fillérért.
KÉT NAPILAP
sokezer olvasója olvassa nálunk feladott apróhirdetését naponta, ennélfogva
a nálunk feladott apróhirdetés biztos eredményt hoz
Debreceni Független Ujság
Debreceni Ujság.

A kiadásért felelős: Thury Levente.

Laptulajdonos a Debreceni Független Ujság vállalat.

Nyomatott: Nagy Károly és Társai körforgógépén, Debrecen, Ferenc József ut 49.